

Jaarstukken 2019

Gemeente Brummen

Jaarstukken 2019:
Zaaknummer: Z044869
Documentnummer: 331194
Vastgesteld B&W: 16 juni 2020

	Pagina
1. Inleiding	
Inhoudelijke verantwoording.....	5
1.1 Speerpunten van beleid.....	6
1.2 De financiële uitkomst voor het jaar 2019.....	7
1.3 De opbouw van de jaarstukken.....	7
2.1 Programmaverantwoording.....	9
1 Bestuur en veiligheid.....	11
2 Ruimtelijke ontwikkeling en Beheer.....	17
3 Sociaal Domein en Samenleving.....	35
4 Bedrijfsvoering en Financiering.....	53
2.2 Paragrafen.....	59
A Lokale heffingen.....	61
B Weerstandsvermogen en Risicobeheersing.....	65
C Onderhoud kapitaalgoederen.....	71
D Financiering.....	77
E Bedrijfsvoering.....	81
F Verbonden partijen.....	85
G Grondbeleid.....	95
3. Jaarrekening.....	97
Balans met toelichting, inclusief de grondslagen.....	99
Totaal overzicht van baten en lasten met toelichting.....	125
4a. Bijlagen behorende bij de Jaarrekening.....	133
1. Overzicht taakvelden	135
2. SISA verantwoordingsinformatie specifieke uitkeringen.....	137
4b. Bijlagen overig.....	139
3. Resterende exploitatiebudgetten 2019.....	141
4. Overzicht subsidies.....	143
5. Overzicht toevoegingen en onttrekkingen bestemmingsreserves.....	145
6. Controleverklaring accountant	147

Het jaar 2019 heeft verschillende gezichten. Het was politiek gezien een roerig jaar met wijzigingen in de collegesamenstelling. Het was ook een jaar waarin grote delen van het bestemmingsplan in Eerbeek onherroepelijk werden. We zijn in 2019 succesvol gestart met Werkfit en 2019 was een jaar waarin we veel aandacht hebben geschonken aan de financiële positie. Om die financiële positie structureel gezonder te maken, hebben we nog een weg te gaan.

Financieel zwaar weer

Vorig jaar is er veel aandacht besteed aan het financieel gezonder maken van onze gemeente de prognoses hiervoor waren gematigd positief. We moeten nieuwe feiten en ontwikkelingen over 2019 onder ogen zien. We zien dat door een aantal factoren het jaarresultaat 2019 een fors negatief resultaat laat zien van een € 2,1 miljoen. Financieel gezien geven de jaarstukken over 2019 de ernst aan van de situatie waarin onze gemeente verkeert. Het effect hiervan is dat onze algemene reserve tot minder dan een miljoen is gedaald. Dit vraagt om fundamentele keuzes voor de toekomst.

Ontwikkelingen waardoor dit tekort is ontstaan

Het tekort is voor een groot deel ontstaan door vier tegenvallende ontwikkelingen:

- Grotere verliesvoorziening op bouwgrondexploitaties;
- Hogere kosten in het sociaal domein, met name op het gebied van de WMO en jeugdzorg;
- Hogere organisatiekosten als gevolg van ziekteverzuim en inhuur bij vacatures;
- Hogere bestuurskosten als gevolg van de wijziging van de collegesamenstelling.

Grote tegenvallers en weinig meevallers

Toen we met het beeld van augustus 2019 de tweede bestuursrapportage opstelden waren de tegenvallers cijfermatig nog niet beeld. In de risico-inventarisatie van 2019 is een aantal tegenvallers wel onderkend, maar ook niet in deze omvang. Van het tekort van € 2,1 miljoen is ongeveer € 1,3 miljoen incidenteel voorzien in de weerstandsreserve.

Nr.	Omschrijving	Voordeel	Nadeel
1	Bijstelling verliesvoorziening nadelige bouwgrondcomplexen		€ 556.000
2	WMO, hogere kosten begeleiding		€ 604.000
3	WMO, hogere kosten hulpmiddelen		€ 266.000
4	WMO, hogere kosten huishoudelijke hulp		€ 156.000
5	WMO, lagere eigen bijdrage door abonnementstarief		€ 105.000
6	Nadelig saldo op organisatie- en personeelskosten		€ 348.000
7	Hogere kosten wachtgeld door wijziging collegesamenstelling		€ 271.000
8	Hogere pensioenvoorziening, risicoverzekering e.d. bestuur		€ 237.000
9	Jeugdzorg, zorgkosten PGB's en zorg in natura		€ 323.000
10	Hogere uitkeringskosten Participatiewet en Bijzondere bijstand		€ 330.000
11	Oninbare vorderingen en voorziening voor dubieuze debiteuren		€ 109.000
12	Algemene uitkering gemeentefonds	€ 398.000	
13	Hogere Specifieke Uitkering Stimulering Sport (Spuk) uitkering	€ 171.000	
14	Hogere rente korte termijn leningen en uitstaande vorderingen	€ 112.000	
15	Afronding bedragen < € 100.000	€ 408.000	
	TOTAAL	€ 1.089.000	€ 3.196.000

Verantwoording in deze jaarstukken

In deze inleiding nemen we u op hoofdlijnen mee hoe het staat met uw speerpunten van beleid (§ 1.1), we vatten de financiële uitkomst samen (§ 1.2) en we beschrijven de opbouw van de jaarstukken (§ 1.3).

1.1 Speerpunten van beleid

Uw raad had in 2019 vijf speerpunten van beleid. We lopen deze prioriteiten met u langs.

Financieel gezond

Uw raad heeft in februari 2019 kaders vastgesteld wat u onder 'financieel gezond' verstaat. Vervolgens hebben we in het voorjaar een traject doorlopen waarbij 130 mogelijkheden in beeld zijn gebracht. Het inwonerpanel is geraadpleegd en in de burap, perspectiefnota en begroting heeft u tot allerlei bezuinigingen en inkomstenverhogingen besloten. De meeste voorstellen hadden betrekking op 2020 en verder, waardoor het effect van deze operatie op het jaar 2019 relatief beperkt was. We constateren nu dat het rekeningresultaat afgerond € 2.107.000 negatief uitpakt. Dit resultaat komt ten laste van de algemene reserve, waardoor de weerstandsratio daalt tot 0,36. Ondanks de inspanningen en besluiten is de financiële situatie dus verslechterd in plaats van verbeterd.

Sociaal Domein

In 2019 is na een hele korte voorbereidingsperiode Werkfit Brummen succesvol gestart. Alle Wsw-medewerkers zijn vanaf 1 januari 2019 werkzaam, extern of intern onder directe verantwoordelijkheid van de gemeente Brummen. De Wsw-medewerkers die aangewezen zijn op beschut werk hebben hun werkplek gevonden binnen Werkfit Brummen. Een eerste groep uitkeringsgerechtigden heeft het Werkfit traject doorlopen en is klaar om regulier te gaan werken. De uitstroom naar werk is in het tweede deel van het jaar goed op gang gekomen en de ambitie qua uitstroom naar werk voor 2019 is ruim gehaald. Binnen de WMO en jeugdzorg zien we een toename van de zorgvraag bij inwoners. De kosten van begeleiding en hulpmiddelen hebben tot forse overschrijdingen geleid. Het door het Rijk ingestelde abonnementstarief binnen de WMO heeft ook in Brummen geleid tot een toename van aanspraak op huishoudelijke hulp en daarmee toename van de kosten. Ook binnen de jeugdzorg zien we een toename van het beroep op zorg en kosten.

Centrumplan Brummen

Binnen de kern Brummen liggen diverse ontwikkellocaties. Voor deze locaties zijn we in gesprek met betrokkenen om tot de juiste ontwikkeling ten aanzien van woonvisie, gebiedsontwikkeling en (grond-)exploitatie te komen.

Voor de ontwikkeling van het Marktplaats is eerder al een werkgroep van betrokken ondernemers en bewoners gevormd. In 2019 hebben zijn de eerste ideeën gevormd, helaas is dat proces (in goed overleg met betrokkenen) gestaakt door de brand in oktober 2019. De gemeenteraad heeft eind december een voorbereidingsbesluit genomen om te borgen dat de brandlocaties 'Marktplaats' en 'Ambachtstraat' een voor het centrum passende ontwikkeling krijgen.

Centrumplan Eerbeek

Met de uitspraak van de Raad van State over het bestemmingsplan is het slot van Eerbeek af. Het planologisch-juridisch kader voor Eerbeek ligt daarmee vast. Voor twee in het oog springende plekken, het terrein van Mayr Melnhof en het Burgersterrein, moet het bestemmingsplan hersteld worden. Dit herstel wordt door de provincie door middel van een provinciaal inpassingsplan opgepakt. In en om het centrum van Eerbeek biedt het bestemmingsplan een basis voor particuliere initiatieven waar nu aan gewerkt wordt. In de Lombok 2e fase worden de eerste 50 woningen gebouwd. Op de Eerbeekse Enk zijn door de woningstichting veel huizen gesloopt en worden de eerste nieuw gebouwde woningen in 2020 opgeleverd. De samenwerking met provincie en industrie is in 2019 volop gaan draaien. Een tiental projecten wordt op haalbaarheid verkend. Denk hierbij aan de aanpak van een goede ontsluiting over de N786, de ontwikkeling van het Logistiek Centrum op het Burgersterrein maar ook aan de energietransitie van de papierindustrie of de mogelijke aanleg van een warmtenet. Er is veel aandacht voor

het omgevingsmanagement. We zijn continue in gesprek met wijk- en dorpsraden of andere stakeholders.

De provincie en gemeente hebben afspraken gemaakt over de inzet van capaciteit en financiën in de verschillende projecten. Deze afspraken worden in 2020 vastgelegd in een bestuurlijke overeenkomst.

Duurzaamheid

Een belangrijk speerpunt voor duurzaamheid in 2019 was het voorbereiden van een Regionale Energiestrategie (RES) en het opstarten van een programmatische aanpak van de gemeentelijke duurzaamheidsopgave. De RES wordt opgesteld onder aansturing van een regionale stuurgroep en via een proces met regionale en lokale ateliers en raadsbijeenkomsten. Het Landschapsnetwerk heeft een mooie rol vervuld bij het onder de aandacht brengen van de totstandkoming van de RES.

Naast de RES hebben we in 2019 voor duurzaamheid ook inzet gepleegd voor de verduurzaming van het gemeentelijk vastgoed en met behulp van subsidies / leningen ook de verduurzaming van particulier vastgoed gestimuleerd. Biodiversiteit en natuurinclusief ontwerpen krijgen een steeds prominenter plaats bij de uitvoering van gemeentelijke opgaven. In 2019 zijn we actief betrokken geweest bij Waardevol Brummen en is een start gemaakt met het project Groene Opgave om kleinschalige landschapselementen te realiseren. Ook het voedselbos en het project om te komen tot een lokaal voedselnetwerk dragen bij aan de gemeentelijke duurzaamheidsdoelstellingen.

1.2 De financiële uitkomst voor het jaar 2019

Het resultaat komt uit op een negatief bedrag van € 2.107.000. Dit is het saldo na verrekening met bestemmingsreserves. Van dit tekort is ruim € 1 miljoen structureel van aard. Dit betekent dat we hier rekening mee moeten houden in de eerste bestuursrapportage van 2020 en de perspectiefnota 2021-2024.

Het verloop van het saldo ziet u in onderstaande tabel weergegeven:

Moment (bedragen * 1000)	Saldo baten en lasten voor Bestemming	Toevoeging aan Reserves*	Onttrekking aan Reserves*	Saldo baten en lasten na bestemming
Vastgestelde begroting	-/- € 961	€ 1.500	€ 2.522	€ 61
t/m 2 ^e Burap 2019	-/- € 2.128	€ 1.501	€ 3.639	€ 10
Jaarstukken 2019	-/- € 4.185	€ 1.869	€ 3.946	-/- € 2.107

(* exclusief mutatie in de Vrije Reserve)

Het rekeningtekort komt ten laste van de algemene reserve. Dit betekent dat deze reserve fors daalt.

Algemene reserve 31-12-2018: € 3.110.000

Tekort 2019 € 2.107.000

Algemene reserve 31-12-2019: € 1.003.000

1.3 Opbouw van de jaarstukken

Het doel van deze jaarstukken is om de gemeenteraad, de hogere overheden en andere belangstellenden te informeren over de financiële gang van zaken in 2019 en de financiële positie aan het einde van 2019. De jaarstukken bestaan uit een programmaverantwoording, diverse paragrafen en een financiële jaarrekening.

In de programmaverantwoording vermelden we per werkgebied de stand van zaken op de vraag "Wat zouden we doen" en "Wanneer zouden we tevreden zijn". Het resultaat wordt in een kleur van het stoplicht weergegeven: **groen** = behaald; **oranje** = gedeeltelijk behaald; **rood** = niet behaald.

Daar waar een bewuste keuze is gemaakt wordt het resultaat met **rood**/witte vlakjes weergegeven.

Vervolgens ziet u per werkgebied de relevante (beleids)documenten en kengetallen.

Tot slot wordt een toelichting gegeven op de vraag 'Wat heeft het gekost'. Per programma treft u de lasten en baten aan uitgesplitst in structureel en incidenteel. Als een saldo *positief* is, dan is het een *voordeel*. Als een saldo *negatief* is, dan is het een *nadeel*.

Per werkgebied treft u de lasten, baten en saldo afwijking aan. Na het overzicht van incidentele lasten en baten wordt per werkgebied een toelichting gegeven op de verschillen, groter dan € 25.000, tussen de realisatie en de begroting na wijziging.

In de paragrafen leggen we verantwoording af over thema's die een dwarsdoorsnede zijn van de programmaverantwoording. Zo hebben we binnen elk begrotingsprogramma wel verbonden partijen. In de paragraaf vindt u alle verbonden partijen overzichtelijk gepresenteerd.

In hoofdstuk 3 ziet u de financiële vertaling van het gevoerde beleid; de balans met toelichting en het overzicht van baten en lasten. Dit is het rekeningdeel van de jaarstukken.

De balans is een staat waarin enerzijds de waarde van de bezittingen zijn opgenomen en anderzijds de schulden en het eigen vermogen.

Via het overzicht van baten en lasten krijgt u inzicht in de geraamde en werkelijke baten en lasten per programma. In dit hoofdstuk vindt u ook een overzicht van het gerealiseerde resultaat inclusief de incidentele lasten en baten en onttrekkingen en toevoegingen aan de verschillende bestemmingsreserves.

In de zes bijlagen bij deze jaarstukken vindt u een overzicht van restantbudgetten die in 2020 weer aangevraagd worden, een overzicht van subsidieplafonds, een overzicht van mutaties in de reserves, een overzicht van taakvelden en verantwoordingsinformatie van specifieke uitkeringen. De laatste bijlage is de controleverklaring van de accountant.

Jaarverslag

2.1 Programmamaverantwoording

Portefeuillehouders: A.J. van Hedel en G.I. Timmer

Dit programma gaat over de volgende werkgebieden

- Bestuur en Dienstverlening
- Veiligheid, Handhaving en Toezicht

Bestuur en dienstverlening

A.J. van Hedel

Wat hebben we gedaan en zijn we tevreden?

Wat zouden we doen?	Stand van zaken	Resultaat	Wanneer zouden we tevreden zijn?	Stand van zaken	Resultaat
Instandhouding van een goede dienstverlening op basis van de visie dienstverlening vanuit de kernbegrippen: Digitaal, Dichtbij, Deregulering en Durf.	We hebben in 2019 de taakstelling op organisatiekosten zoveel mogelijk buiten de directe dienstverlening gerealiseerd.		Als de gemiddelde waardering voor dienstverlening een 7 of hoger is.	Het inwonerpanel waardeerde de gemeentelijke dienstverlening in 2019 met een 6,6.	
Uitvoering geven aan het communicatiebeleid door een intern trainingstraject.	Het trainingstraject is afgerond. Evaluatie heeft plaatsgevonden.		Als het inwonerpanel de gemeentelijke communicatie beoordelen met een 7 of hoger.	Het inwonerpanel waardeerde de gemeentelijke communicatie in 2019 met een 6,5.	
Handelen volgens de Participatiewijzer Brummen door bij de start van een vraagstuk (gemeentelijk project / beleid of inwoner-initiatief) een procesvoorstel participatie op te stellen.	Evaluatie is in concept gereed en wordt in 2020 aan de gemeenteraad voorgelegd.		Als het inwonerpanel de gemeente een 6,5 of hoger geeft als het gaat om de vraag hoe de gemeente inwoners betreft.	Het inwonerpanel waardeerde de wijze waarop de gemeente inwoners en organisaties betreft in 2019 met een 6,4.	
Beantwoorden aan het verzoek van Koriyama om deel te nemen aan hun Host City programma gericht op de Olympische Spelen van 2020 in Tokyo, door aansluiting met (Nederlandse) partners te zoeken die kunnen participeren in de doelstellingen en aanpak van een gezamenlijk bezoek.	In het debat rondom perspectiefnota (voorjaar 2019) raadsuitspraak om voorgesteld budget niet beschikbaar te stellen. Bij het debat rond de programmabegroting (najaar 2019) is dit niet gewijzigd.		Als er contacten zijn gelegd tussen bedrijven uit de Cleantechregio met het bedrijfsleven in Koriyama. De reis naar Koriyama bekostigd wordt door de cleantechregio of andere partijen.	In het debat rondom perspectiefnota (voorjaar 2019) raadsuitspraak om voorgesteld budget niet beschikbaar te stellen. Bij het debat rond de programmabegroting (najaar 2019) is dit niet gewijzigd.	
Uit 2018: Evalueren/actualiseren communicatiebeleidsnota 'Regisseur in woord en daad'	Beleidskader is gereed Bespreking en vaststelling door raad heeft in september 2019 plaatsgevonden.		Als we een actueel beleidskader hebben.	Bespreking en vaststelling door raad heeft in september 2019 plaatsgevonden.	

Kengetallen

	Benaming	Toelichting	Waarde	Bron
Lokaal	Tevredenheid dienstverlening	Rapportcijfer. De waardering van de gemeentelijke dienstverlening	2019: 6,6 2018: 6,75	Inwonerpanel
Lokaal	Tevredenheid communicatie	Rapportcijfer. De waardering van de gemeentelijke communicatie en voorlichting	2019: 6,5 2018: 6,6	Inwonerpanel
Lokaal	Tevredenheid participatie	Rapportcijfer. De waardering van hoe de gemeente inwoners betreft	2019: 6,4 2018: 6,1	Inwonerpanel

Relevante (beleids)documenten

Document	Laatste versie	Evaluatie
Visie Dienstverlening "Wij werken voor Brummen"	2017	
Communicatiebeleidsnota 'Regisseur in woord en daad'	2019	2023
Participatiewijzer Brummen	2018	2020

Veiligheid, Handhaving en toezicht

A.J. van Hedel

Wat hebben we gedaan en zijn we tevreden

Wat zouden we doen?	Stand van zaken	Resultaat	Wanneer zouden we tevreden zijn?	Stand van zaken	Resultaat
Uit 2018: Evalueren Drank- en Horecabeleid gemeente Brummen	In 2018 stond deze activiteit op de planning. In verband met het ontbreken van een handhavingsplan is dit doorgeschoven naar 2019. De capaciteit voor uitvoering ontbreekt.		Als we een actueel beleidskader hebben.	In 2019 een start gemaakt. Afronding gepland voor 2020	
Uit 2018: Evaluatie/actualisatie Preventie en handhavingsplan Drank en Horeca 2014-2018	In 2018 stond deze activiteit op de planning. In verband met het ontbreken van een handhavingsplan is dit doorgeschoven naar 2019. De capaciteit voor uitvoering ontbreekt.		Als we weer een actueel plan hebben.	In 2019 een start gemaakt. Afronding gepland voor 2020	
Actualiseren Vergunning, Toezicht en Handhavingsbeleid (VTH) 2015-2019 en het opstellen en uitvoeren van uitvoeringsprogramma's	VTH-beleid heeft niet langer prioriteit qua capaciteitsinzet en wordt niet geactualiseerd. Het huidige VTH-beleid blijft vooralsnog van toepassing. 1 januari 2021 treedt de Omgevingswet in werking en dan worden veel VTH-zaken in een omgevingsplan geregeld.		Als wij de wettelijke Vergunning, Toezicht en Handhavings-taken (VTH) kunnen blijven uitvoeren.	We kunnen wettelijke VTH-taken blijven uitvoeren.	
Jaarlijks de prioriteiten vaststellen m.b.t. effectieve inzet van handhavingcapaciteit in samenwerking met verbonden partijen (VNOG/OVIJ/Regio).	Op 5 maart 2019 is het Uitvoeringsprogramma VTH vastgesteld.		Als in 2019 duidelijke prioriteiten zijn vastgesteld.	Prioriteiten zijn opgenomen in het vastgestelde Uitvoeringsprogramma.	
Optimaliseren van de inzet van gemeentelijke (geüniformeerde) buitengewone opsporingsambtenaren (boa's).	Inzet Boa's minimaal geweest en daardoor noodzaak tot prioritering (per 2020 inzet weer op peil)		Als het aantal vernielingen en beschadigingen per 1.000 inwoners daalt naar 3.	Nog geen cijfer over 2019 bekend.	
Terugdringen van ondermijnende criminaliteit: 1. meer zicht op lokale vorm van georganiseerde criminaliteit. 2. casuïstiek	1e ster Keurmerk Veilig Buitengebied behaald. Door middel van SWAT overleg worden ondermijningssignalen uitgezocht, aangepakt en bewaakt in samenwerking met		Als we een tweede ster halen van het keurmerk veilig ondernemen (KVO) en eerste ster halen van het keurmerk Veilig Buitengebied (KVB).	De uitreiking van de 1 ^e ster KVB is uitgesteld i.v.m. de Corona-crisis. De 2 ^e ster KVO is nog niet uitgedeeld i.v.m. het ontbreken van draagvlak vanuit de ondernemers.	

Wat zouden we doen?	Stand van zaken	Resultaat	Wanneer zouden we tevreden zijn?	Stand van zaken	Resultaat
aanpakken. 3. Bibob uitbreiden en toepassen. 4. Hennepconvenant uitvoeren. 5. ambtelijke organisatie scholen.	partners.		En in zijn algemeenheid: Als we de ondermijnings-beelden goed kunnen bewaken en een optimale samenwerking met de externe partners kunnen borgen zodat georganiseerde criminaliteit geen 'voet aan de grond krijgt' in Brummen.	Door middel van overleggen in het Sociaal Weerbaarheid Aanpak Team (SWAT) worden ondermijnings-signalen uitgezocht, aangepakt en bewaakt in samenwerking met partners.	
In het kader van zelfredzaamheid bij crisis en rampen aanhaken bij landelijke campagnes. Periodiek aandacht op sociale media en plaatselijke kranten.	Vanuit Werkgroep Acute Zorg wordt ten behoeve van de hele regio een rapport over dit onderwerp beoordeeld op eventuele actiepunten.		Als we de bestaande mogelijkheden van zelfredzaamheid (o.a. app-groepen, Hartveilig, informatie over brandpreventie en hoog water) optimaal uitgezet hebben en eventuele nieuwe middelen inzetten.	We benutten de bestaande mogelijkheden op goede wijze.	
Veilige wijken en buurten door middel van stimuleren en faciliteren van buurtpreventie door middel van app-groepen en burgernet.	Uit de politiecijfers blijkt dat het aantal woninginbraken afneemt. Regionaal gezien heeft Brummen weinig woninginbraken. Het aandeel burgernet is het afgelopen jaar gestegen.		Wanneer er minder dan 3 diefstallen uit woningen zijn per 1000 inwoners.	Er zijn minder inbraken geweest. Het effect van de whats-app groepen is positief, zowel voor burgers als voor de politie.	
Evalueren Integraal Veiligheidsplan IJsselstreek 2016-2019	Eind 2019 is de evaluatie vastgesteld door de driehoek IJsselstreek.				
Terugdringen van het aantal gevallen van huiselijk geweld en kindermishandeling door middel van de meldingsbereidheid te vergroten.	Het aantal advies- en ondersteuningsvragen is gestegen van 49 in 2017 tot 86 in 2018. Het aantal adviesvragen lag in de 1e helft van 2019 hoger dan in de 1e helft van 2018.		Als het aantal meldingen stijgt (en de drempel om te melden dus lager is komen te liggen).	Het aantal adviezen en ondersteunings-vragen is toegenomen dus de bekendheid met Veilig Thuis is toegenomen.	
Evalueren Transformatieagenda huiselijk geweld en kindermishandeling 2016-2019	De evaluatie heeft plaats gevonden en er is nieuw beleid opgesteld				

Relevante (beleids)documenten

Document	Laatste versie	Evaluatie
<u>Drank- en Horecabeleid gemeente Brummen</u>	2013	2020
<u>Preventie en handhavingsplan Drank en Horeca 2014-2018</u>	2014	2020
Evenementenbeleid gemeente Brummen	2016	2020
<u>Nota Vergunningen, Toezicht en handhavingsbeleid fysieke leefomgeving 2015-2019</u>	2015	2019
Integraal Veiligheidsplan IJsselstreek 2016 – 2019	2015	2019
Transformatieagenda huiselijk geweld & kindermishandeling 2016-2019	2016	2019

Kengetallen

BBV	Benaming	Toelichting	Waarde	Bron
6	Verwijzingen Halt	Het aantal verwijzingen naar Halt, per 10.000 jongeren (12-17 jaar)	2015: 68 2016: 55 2017: 64 2018: 33	Bureau Halt
8	Winkeldiefstallen	Het aantal winkeldiefstallen per 1.000 inwoners	2015: 0,5 2016: 0,7 2017: 0,5 2018: 0,7	CBS
9	Geweldmisdrijven	Het aantal geweldsmisdrijven, per 1.000 inwoners. (o.a. seksuele misdrijven, moord en doodslag, lichamelijk letsel door schuld, bedreiging, mishandeling)	2015: 3,1 2016: 2,6 2017: 2,1 2018: 2,4	CBS
10	Diefstal uit woning	Het aantal diefstallen uit woningen, per 1.000 inwoners	2015: 2,6 2016: 3,1 2017: 2,9 2018: 1,2	CBS
11	Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Het aantal vernielingen en beschadigingen, per 1.000 inwoners	2015: 4,8 2016: 4,1 2017: 3,3 2018: 4,6	CBS

Wat heeft het gekost?

<i>bedragen x € 1.000</i>	Realisatie 2018	Begroting 2019	Begroting na wijziging	Realisatie 2019
<i>Lasten</i>				
Incidenteel	12	0	3	2
Structureel	4.738	4.458	4.698	5.428
Totale lasten	4.750	4.458	4.702	5.430
<i>Baten</i>				
Incidenteel	0	0	0	0
Structureel	520	419	399	406
Totale baten	520	419	399	406
Resultaat voor bestemming	-4.230	-4.039	-4.303	-5.023
<i>Lasten</i>				
Mutaties reserves	0	0	0	0
Totale lasten	0	0	0	0
<i>Baten</i>				
Mutaties reserves	0	0	0	0
Totale baten	0	0	0	0
Mutaties reserves	0	0	0	0
Saldo incl. bestemmingen	-4.230	-4.039	-4.303	-5.023

Het financiële verloop van de werkgebieden

Bij het programma horen de volgende werkgebieden. De bedragen zijn inclusief toevoegingen en onttrekkingen aan reserves. Een uitgebreid overzicht van de werkgebieden vindt u in bijlage 6.

	Rekening 2018			Begroting 2019 na wijz.			Rekening 2019			Afwijking		
	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	Lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo
Veiligheid, Handhaving en Toezicht	2.078	11	-2.067	2.082	10	-2.071	2.108	12	-2.096	-26	2	-25
Bestuur en Dienstverlening	2.672	509	-2.163	2.620	389	-2.231	3.322	395	-2.927	-702	6	-696
Resultaat incl. bestemming	4.750	520	-4.230	4.702	399	-4.303	5.430	406	-5.023	-728	8	-720

Toelichting op de werkelijke incidentele lasten (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Begroot na wijz	Werkelijk	Restant
Integraal veiligheidsbeleid, regionale veiligheidsscan	€ 3	€ 2	€ 1
Totaal	€ 3	€ 2	€ 1

Verschillen tussen de realisatie en de begroting na wijziging

De financiële uitkomst van het programma valt afgerond **€ 720.000** nadeliger uit dan geraamd. Hieronder worden de belangrijkste oorzaken van dit verschil toegelicht.

LASTEN

€ 728.000 N

Bestuur en Dienstverlening

Politiek gezien was 2019 een roerig jaar met wijzigingen in de collegesamenstelling. Bij het college van B&W ontstaat een nadeel van € 497.000. De werkelijke kosten van het voormalig bestuur laten als gevolg van de collegewisseling een toename van de wachtgeldverplichting zien. Voor 2019 betekent dit een aanvullende last van € 64.000. Voor de jaren 2020 en 2021 is er voor het wachtgeld van bestuurders een voorziening getroffen. De voorziening is gebaseerd op de verplichtingen zoals nu bekend. De dotatie aan de voorziening bedraagt € 207.000. In 2020 wordt de stand van de voorziening opnieuw beoordeeld.

Voor het pensioenfonds van de wethouders is een risicoverzekering afgesloten. De verzekeraar maakt elk jaar een berekening om te beoordelen of wij aan onze toekomstige verplichtingen kunnen voldoen. Dit worden ook wel “back service” kosten genoemd. Mede door een daling van de rekenrente bedragen de “back service” kosten voor 2019 € 53.000.

Voor een aantal oud-wethouders voert de gemeente de pensioenregeling nog zelf uit. Hiervoor hebben we een voorziening. Door de daling van de rekenrente heeft er in 2019 een extra storting in deze voorziening plaatsgevonden van € 184.000.

BATEN

€ 8.000 V

Portefeuillehouders: E.M. van Ooijen, W.P. van Burgsteden, P. Inberg en G.I. Timmer

Dit programma gaat over de volgende werkgebieden

- CO2-neutraliteit
- Duurzaam landschap en biodiversiteit
- Circulariteit, klimaat en openbare ruimte
- Ruimte voor Eerbeek / Eerbeek 2030
- Centrum Brummen
- Economie Recreatie en toerisme
- Cultureel Erfgoed en monumenten
- Verkeer en vervoer
- Ruimtelijke Ordening, Omgevingswet
- Wonen

CO2 Neutraliteit

E.M. van Ooijen

Wat hebben we gedaan en zijn we tevreden?

Wat zouden we doen?	Stand van zaken	Resultaat	Wanneer zouden we tevreden zijn?	Stand van zaken	Resultaat
Opstellen van een Regionale Energie Strategie binnen de Cleantech Regio in inclusief een warmtevisie.	In 2019 is de Cleantechregio gestart met het opstellen van een Regionale Energie Strategie en hebben er lokale werksessies plaatsgevonden.		Als de regio de Regionale Energiestrategie heeft vastgesteld en de gemeente Brummen een warmtevisie heeft vastgesteld.	Het proces is in 2019 voorspoedig verlopen en ligt op schema.	
Actualisering van het Koersdocument en uitvoeringsagenda, gericht op een wenselijke versnelling met een focus op CO2-neutraliteit.	In 2019 heeft actualisering van het Koersdocument niet plaatsgevonden, omdat het RES-proces op verzoek van de raad binnen de bestaande ambtelijke capaciteit is opgepakt.		Als het Koersdocument Energieneutraliteit en de bijbehorende uitvoeringsagenda zijn geactualiseerd.	Actualisering van het Koersdocument en de uitvoeringsagenda heeft niet plaatsgevonden ivm ambtelijke inzet op het RES-proces.	
Uit 2018: Treffen voor duurzaamheidsmaatregelen in het gemeentehuis, De Bhoele en Rhienderoord.	College onderzoekt de mogelijkheden. Wordt onderdeel van Programma Duurzaamheid.		Wanneer de maatregelen leiden tot minder CO2-uitstoot: Gemeentehuis - 30% CO2; De Bhoele - 50% CO2; Rhienderoord - 15% CO2	College onderzoekt de mogelijkheden. Wordt onderdeel van Programma Duurzaamheid. Doelstelling niet gehaald.	
Onderzoek naar de mogelijkheden van programmasturing inclusief een programmaplan.	In 2019 is een startnotitie opgesteld om te komen tot een programmatische aanpak.		Als er in 2019 duidelijkheid is over het al dan niet starten van een programmatische aansturing van de opgave.	Het college heeft opdracht gegeven om een programmaplan op te stellen.	
Bevorderen dat binnen het programma Eerbeek 2030 in 2022 restwarmte van de industrie wordt gebruikt in zowel het industrieterrein Eerbeek Zuid als in 500 woningen.	We volgen de ontwikkelingen. In het programma Eerbeek-Loenen 2030 voeren provincie en industrie regie op de energietransitie.		Als de verkenning van Eerbeek 2030 duidelijkheid geeft over de mogelijkheden waarlangs de industrie op Eerbeek Zuid zich kan aansluiten op de restwarmte van de papierproducerende bedrijven en er duidelijkheid is over de	We volgen de ontwikkelingen. In het programma Eerbeek-Loenen 2030 voeren provincie en industrie regie op de energietransitie.	

Wat zouden we doen?	Stand van zaken	Resultaat	Wanneer zouden we tevreden zijn?	Stand van zaken	Resultaat
			mogelijkheden waarlangs de eerste 500 woningen in bebouwde omgeving in Eerbeek Zuid zich kunnen aansluiten op de restwarmte van de papierproducerende bedrijven.		
Bevorderen dat binnen het programma Eerbeek 2030 er in 2022 duidelijkheid is over de mogelijkheden van aardwarmte voor de papierindustrie en overige gebouwde omgeving.	We volgen de ontwikkelingen. In het programma Eerbeek-Loenen 2030 voeren provincie en industrie regie op de energietransitie.		Als de verkenning van Eerbeek 2030 duidelijkheid geeft over de mogelijkheden van de inzet van aardwarmte voor zowel de industrie op Eerbeek Zuid als de overige bebouwde omgeving.	We volgen de ontwikkelingen. In het programma Eerbeek-Loenen 2030 voeren provincie en industrie regie op de energietransitie.	
Bevorderen van acties in de roadmap van de papierindustrie binnen het programma Eerbeek 2030.	We volgen de ontwikkelingen. In het programma Eerbeek-Loenen 2030 voeren provincie en industrie regie op de energietransitie.		Als de verkenning van Eerbeek 2030 duidelijkheid geeft over de mogelijkheden van de industrie v.w.b. haar roadmap energieneutraliteit.	We volgen de ontwikkelingen. In het programma Eerbeek-Loenen 2030 voeren provincie en industrie regie op de energietransitie.	
Een actieplan duurzaam inkopen opstellen.	Actieplan is niet opgesteld, geen capaciteit.		Als er in 2019 een actieplan is vastgesteld en in uitvoering is.	Vorming actieplan niet gelukt wegens gebrek aan capaciteit.	
Implementeren van een esco die deze doelstelling garandeert.	Beëindigd na besluitvormende raad		Als in 2019 besluitvorming heeft plaatsgevonden die energieneutraal gemeentelijk vastgoed in 2030 bevordert.	Beëindigd na besluitvormende raad	

Kengetallen

BBV nr.	Benaming	Toelichting	Waarde	Bron
34	Hernieuwbare elektriciteit	Percentage. Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa.	2015: 1,1% 2016: 1,5% 2017: 1,6% 2018: 2,4%	RWS

Duurzaam landschap en biodiversiteit

P. Inberg

Wat hebben we gedaan en zijn we tevreden?

Wat zouden we doen?	Stand van zaken	Resultaat	Wanneer zouden we tevreden zijn?	Stand van zaken	Resultaat
Meer soortengericht bermbeheer.	In voorbereiding om per 2020 aanbesteding obv nieuwe werkwijze te starten en uitvoering in 2021 te starten (in 2020 pilots / proefvakken).		Als we meer gebiedseigen soorten waarnemen en de hoeveelheid invasieve soorten afneemt.	In voorbereiding om per 2020 aanbesteding obv nieuwe werkwijze te starten en uitvoering in 2021 te starten (in 2020 pilots / proefvakken).	
Dunning bossen met verjonging door loofhout.	Uitvoering is medio februari 2020 gestart		Als we spontane hergroei van inheemse soorten krijgen in onze (gedunde) bossen.	Uitvoering is medio februari 2020 gestart.	
Uitvoeren van benodigd onderhoud.	Is onderdeel van regulier groenbeheer, wordt voortgezet		Als de landschapselementen in stand blijven en hun functie behouden.	Is onderdeel van regulier groenbeheer, wordt voortgezet	

Wat zouden we doen?	Stand van zaken	Resultaat	Wanneer zouden we tevreden zijn?	Stand van zaken	Resultaat
Ondersteunen van vrijwilligers.	Is onderdeel van regulier groenbeheer, wordt voortgezet		Als vrijwilligers werkzaamheden in het landschap uitvoeren die bijdragen aan het behoud van landschapselementen.	Is onderdeel van regulier groenbeheer, wordt voortgezet	
Subsidiëring projecten door voortzetten landschapscontract.	beschikking Landschapscontract 2019-2023 ontvangen. Al meerdere projecten in uitvoering.		Als er projecten gerealiseerd worden die bijdragen aan de landschappelijke kwaliteit of biodiversiteit.	Landschapscontract is in uitvoering maatschappelijke partijen krijgen beschikking voor uitvoering deelprojecten Voorbeeld; Hogenenk	
In samenspraak met lokale partijen en de regionale tafel Voedselkwaliteit onderzoeken we lokaal en regionaal voedselbeleid.	Samen met de voedsel coördinator en maatschappelijke partij Landschapsnetwerk Brummen dragen wij actief bij aan regionale voedseltafel.		Wanneer we: - Deelnemen aan de tafel Duurzaamvoedsel beleid van de Cleantech regio. - Hebben opgehaald welke verschillende initiatieven er lokaal spelen en mogelijkheden in beeld hebben om "koplopers" te ondersteunen. - Een vertaalslag hebben gemaakt van regionaal naar lokaal voedselbeleid.	Samen met de voedsel coördinator en maatschappelijke partij Landschapsnetwerk Brummen dragen wij actief bij aan regionale voedseltafel. We nemen actief deel aan Cleantech tafel duurzaam voedsel. Vertaalslag naar lokaal voedselbeleid is in uitwerkingsfase	
In samenspraak met inwoners en organisaties ontwikkelen we uitgangspunten voor een klimaatbestendig landschap met aandacht voor biodiversiteit en bodemkwaliteit.	In een bijeenkomst samen met inwoners en grondgebruikers zijn de "bouwstenen" toegelicht en is er een eerste inrichtingsschets gemaakt.		Wanneer de gemeente actief betrokken is bij de lokale initiatieven en projecten die spelen op het gebied van klimaatbestendig landschap, biodiversiteit en bodemkwaliteit in opmaat naar een verdiepingsslag en het vaststellen van uitgangspunten voor een klimaatbestendig landschap in 2020.	Gemeente is actief betrokken bij o.a. Opzetten voedselnetwerk; Waardevol Brummen, verkenning natuur incl. landbouw; regionaal voedseltafel; Voedselbos en verschillende biodiversiteitsprojecten Deze worden opgenomen in het duurzaamheids/ klimaatprogramma.	

Circulariteit, klimaat en openbare ruimte

P. Inberg

Wat hebben we gedaan en zijn we tevreden?

Wat zouden we doen?	Stand van zaken	Resultaat	Wanneer zouden we tevreden zijn?	Stand van zaken	Resultaat
Opstellen grondstoffenbeleid- en uitvoeringsplan voor de jaren 2019-2022.	Doorgeschoven naar 2020. Er zijn nu veel ontwikkelingen op kostengebied rondom afval om een goed en betaalbaar beleid te maken.		Als in 2019 een scheidingspercentage van 70% wordt behaald.	Doorgeschoven naar 2020. Er zijn nu veel ontwikkelingen op kostengebied rondom afval om een goed en betaalbaar beleid te maken.	
Beheer van de openbare ruimte naar B-niveau brengen.	Opwaarderen naar B-niveau niet mogelijk op basis van huidige budget (gebaseerd op C-niveau). Verhoogd budget bood slechts		Als de verhoging van het onderhoudsniveau bijdraagt tot een hogere waardering van de openbare ruimte door onze inwoners.	Opwaarderen naar B-niveau niet mogelijk op basis van huidige budget (gebaseerd op C-niveau). Verhoogd budget bood slechts	

Wat zouden we doen?	Stand van zaken	Resultaat	Wanneer zouden we tevreden zijn?	Stand van zaken	Resultaat
	mogelijkheid voor beperkte omvorming van plantvakken.			mogelijkheid voor beperkte omvorming van plantvakken.	
Ruimte geven aan participatie bij het beheer van de openbare ruimte.	Is onderdeel van regulier groenbeheer, wordt voortgezet		Als inwoners geen belemmeringen ervaren om te participeren in het beheer.	Geen belemmeringen bekend.	
Omvormen van wegen en plantsoenen naar een meer klimaatbestendige inrichting.	Voor het gedeelte wegen zijn de geplande projecten uitgevoerd. Bernstein, Broodakkerpad, fietspad tussen Eerbeekseweg en Oude Eerbeekseweg, drempels Vosstraat		Als de omvorming bijdraagt aan de klimaatdoelstellingen en met de beschikbare middelen ook duurzaam onderhouden kan worden.	Bij het beheer van verhardingen is op een aantal locaties het verharde oppervlak teruggebracht (Broodakkerpad en Oude Eerbeekseweg), waardoor een grotere berm is ontstaan en hemelwater beter kan infiltreren (i.p.v. afvoeren via straatkolken). Ook hoeft de laanbeplanting daardoor minder intensief beheert te worden. In Eerbeek is bij appartementen de asfaltverharding op het middenterrein vervangen door een halfopen verharding (tegels), daardoor betere infiltratie mogelijkheden en minder onderhoud vanwege wortelgroei.	
De openbare ruimte op een natuurvriendelijke manier beheren.	Er zijn een aantal kleinschalige stappen gezet in navolging van burgerinitiatieven. Geen planning voor actieve verandering.		Als het beheer van de openbare ruimte bijdraagt aan meer biodiversiteit en het beheer gedragen wordt door de inwoners.	Er zijn een aantal kleinschalige stappen gezet in navolging van burgerinitiatieven. Geen planning voor actieve verandering.	
Vervanging 40% van de traditionele verlichting door LED-verlichting in de jaren 2018-2021.	Dit wordt in 2020/2021 gerealiseerd.		Als in 2019 50 % van de geplande hoeveelheid lichtmasten en armaturen vervangen is.	Dit wordt in 2020/2021 gerealiseerd.	
Uitvoering vGRP 2016-2020. (Verbreed Gemeentelijk Riolerings Plan)	Verbetermaatregelen 2019 zijn in uitvoering. Loopt door tot mei 2020. voorbereiding voor verbetermaatregelen 2020 lopen volgens planning		Als de geplande werkzaamheden voor 2019 gerealiseerd zijn.	Verbetermaatregelen 2019 zijn in uitvoering. Loopt door tot mei 2020. voorbereiding voor verbetermaatregelen 2020 lopen volgens planning	
Verplaatsen riooloverstort voorziening Elzenbos.	projectvoorbereiding gestart Q3 en loopt door tot juni 2020. realisatie kwartaal 3 en 4 van 2020		Als de riooloverstort gerealiseerd is en er geen vuil water meer in het open water in de woonwijk stroomt.	projectvoorbereiding gestart Q3 en loopt door tot juni 2020. realisatie kwartaal 3 en 4 van 2020	
Uitwerking meerjarenbeeld wegenbeheerplan.	In 2020 wordt de laatste hand gelegd aan een geactualiseerd wegenbeheerplan met daarin een financiële doorkijk naar de komende jaren		Als we een meerjarige financiële doorkijk hebben voor wegonderhoud.	In 2020 wordt de laatste hand gelegd aan een geactualiseerd wegenbeheerplan met daarin een financiële doorkijk naar de komende jaren	

Wat zouden we doen?	Stand van zaken	Resultaat	Wanneer zouden we tevreden zijn?	Stand van zaken	Resultaat
Participeren in het project WaardeVOL Brummen.	pilot projecten Groene Opgave Ijsselsprong zijn in uitvoering. Brummen neemt actief deel in proces middels opdrachtgevers overleg.		Als er draagkracht is voor de uitvoer van klimaatmaatregelen.	Participatief opgesteld schetsontwerp wordt verder uitgewerkt en in 2020 met bewoners en ondernemers uit het gebied en volksvertegenwoordigers van de drie betrokken overheden komen tot een definitief schetsontwerp.	
Het opwaarderen van sloot- en duikeronderhoud.	Loopt volgens planning.		Als in 2019 het onderhoud voldoet aan de geldende eisen van het waterschap en achterstallig onderhoud, dat overlast bij derden geeft, weggewerkt is.	Loopt volgens planning.	

Kengetallen

BBV nr.	Benaming	Toelichting	Waarde	Bron
33	Omvang huishoudelijk afval.	De hoeveelheid restafval per bewoner per jaar (kg).	2015: 143 kg 2016: 104 kg 2017: 100 kg 2018: 102 kg	CBS

Relevante (beleids)documenten

Document	Laatste versie	Evaluatie
Agenda Cleantech Regio 2019 – 2023	2018	
Integrale visie beheer Openbare Ruimte	2018	ntb
Paraplubestemmingsplan Parkeren	2018	
Koersdocument Duurzame energie 2016-2018	2016	2019
Beleidsplan Openbare Verlichting 2016-2020	2016	2020
Beheerplan wegen 2016-2020	2016	2018
Uitvoeringsplan 'Van afval naar grondstof'	2015	2018
Verbreed gemeentelijk rioleringsplan 2016-2020	2015	2020
Speelplan 'Brummen kiest voor Creatief!	2008	
Toekomstvisie 2030 'Innoveren met oude waarden'	2014	
Landschapscontract Brummen 2014-2018	2014	2018
Afvalbeleidsplan 2013-2017	2013	2017
Beleidsplan gemeentelijke gebouwen	2013	2018
Nota Faunabeheer	2011	
Groen Werken 'Leidraad Flora en Fauna-wet & beheer openbare ruimte	2018	
Waterplan Brummen	2008	
Landschapsbeleidsplan	2008	
Bosplan Eerbeek	2003	
Groenstructuurplan kern Brummen	2003	
Groenstructuurplan kern Eerbeek	2003	
Bomenvisie 'Zorgen voor Brummens Bekroning'	2000	

Ruimte voor Eerbeek / Eerbeek 2030

W.P. van Burgsteden

Wat hebben we gedaan en zijn we tevreden?

Wat zouden we doen?	Stand van zaken	Resultaat	Wanneer zouden we tevreden zijn?	Stand van zaken	Resultaat
In samenspraak met inwoners en stakeholders een nieuw masterplan voor het centrum van Eerbeek afronden.	Met provincie zijn gesprekken gaande over de invulling van passend partnerschap binnen Eerbeek-Loenen. Een onderdeel van die gesprekken is welke overheid in welk project gaat investeren. Deze afspraken worden vastgelegd in een bestuurlijke overeenkomst.		Als in 2019 een Masterplan is vastgesteld.	Met provincie zijn gesprekken gaande over de invulling van passend partnerschap binnen Eerbeek-Loenen. Een onderdeel van die gesprekken is welke overheid in welk project gaat investeren. Deze afspraken worden vastgelegd in een bestuurlijke overeenkomst.	
In samenspraak met inwoners en stakeholders een nieuw masterplan voor de Eerbeekse beek afronden.	Met provincie zijn gesprekken gaande over de invulling van passend partnerschap binnen Eerbeek-Loenen. Een onderdeel van die gesprekken is welke overheid in welk project gaat investeren. Deze afspraken worden vastgelegd in een bestuurlijke overeenkomst.		Als in 2019 een Masterplan is vastgesteld.	Met provincie zijn gesprekken gaande over de invulling van passend partnerschap binnen Eerbeek-Loenen. Een onderdeel van die gesprekken is welke overheid in welk project gaat investeren. Deze afspraken worden vastgelegd in een bestuurlijke overeenkomst.	
Sluiten van een intentieovereenkomst en samenwerkingsovereenkomst tussen provincie, IKEL en gemeente.	Intentieovereenkomst is gesloten		Als in 2019 een intentie- en samenwerkingsovereenkomst is gesloten.	Intentieovereenkomst is gesloten	
Verkennen en planvoorbereiding Logistiek Centrum Eerbeek.	Verkenning loopt volgens planning				
Start bouw 1ste woningen (sloop in 2018) Herstructurering Eerbeekse Enk.	Bouw is gestart en verloopt volgens planning		Als in 2019 de bouw is gestart.	Bouw is gestart en verloopt volgens planning	
Start bouw 1ste fase Lombok.	Openingshandeling is verricht. Eerste 50 woningen zijn in aanbouw. Programma gaat naar de lijn		Als in 2019 de bouw is gestart.	Openingshandeling is verricht. Eerste 50 woningen zijn in aanbouw	
Afronding uitvoering van groenonderhoud, vullen bloembakken, opknappen toiletgebouw, plaatsen treinstellen, etc in de stationsomgeving.	Kleinschalige ingrepen zijn uitgevoerd. Overige zaken worden meegenomen in masterplan centrum		Als in 2019 het aangezicht van de stationsomgeving zichtbaar is verbeterd.	Kleinschalige ingrepen zijn uitgevoerd. Overige zaken worden meegenomen in masterplan centrum	
Een veilige en verbeterde verbinding tussen de N787 en N786 binnen de projectorganisatie N786 bepleiten en binnen EL2030 in de verkenningsfase opnemen.	Trace is als project binnen Eerbeek-Loenen opgenomen. Verkenning loopt. In verkenning wordt ook gesproken over financiering en wegbeheer.		Wanneer er één integraal project ontstaat waarbij de N786 en de huidige gemeentelijke weg over Eerbeek-Zuid worden verbeterd. Waarbij onderzocht wordt of het wegbeheer aan de provincie kan worden overgedragen.	Trace is als project binnen Eerbeek-Loenen opgenomen. Verkenning wordt ook gesproken over financiering en wegbeheer.	

Relevante (beleids)documenten

Document	Laatste versie	Evaluatie
Programmaplan 'Ruimte voor Eerbeek'	2017	2018
Ruimtelijke economische visie Eerbeek	2017	2021
PlanMer Eerbeek	2018	N.v.t.
Bestemmingsplan Eerbeek	2018	N.v.t.

Centrum Brummen

P. Inberg

Wat hebben we gedaan en zijn we tevreden?

Wat zouden we doen?	Stand van zaken	Resultaat	Wanneer zouden we tevreden zijn?	Stand van zaken	Resultaat
Opstellen van een centrumplan.	Door de brand op de Marktlocatie is pas op de plaats gemaakt met de planvorming. Het eerste kwartaal van 2020 benutten we om de ontwikkelplannen i.s.m. Ondernemers en inwoner uit te werken in concrete plannen.		Als in 2019 een centrumplan is vastgesteld.	Door de brand op de Marktlocatie is pas op de plaats gemaakt met de planvorming. Het eerste kwartaal van 2020 benutten we om de ontwikkelplannen i.s.m. Ondernemers en inwoner uit te werken in concrete plannen.	
Ondersteunen van plannen voor opwaardering route Brummen –Bronkhorst.	Plannen zijn getemporiseerd.		Als er een duidelijke route ligt tussen Brummen en Bronkhorst	Plannen zijn getemporiseerd.	

Relevante (beleids)documenten

Document	In werking	Evaluatie
Structuurvisie Centrumplan Brummen	2011	2018
Kwaliteitsimpuls Brummen-Bronkhorst	2012	-
Brugverbinding Brummen-Bronkhorst, rapportage werkgroep	2018	-

Economie, Recreatie en Toerisme

W.P. van Burgsteden

Wat hebben we gedaan en zijn we tevreden?

Wat zouden we doen?	Stand van zaken	Resultaat	Wanneer zouden we tevreden zijn?	Stand van zaken	Resultaat
Versterking van het ruimtelijk en/of programmatisch aanbod in van recreatie & toerisme, o.b.v. de visie 'Sterk in verblijf'.	Totstandkoming uitvoeringsplan is extern belegd met behulp van regionaal/provinciaal traject.		Als in 2019 een investeringsplan is vastgesteld.	Afronding uitvoeringsplan 2020 in Q2.	
Realisatie van Ondernemerspanel, (2x per jaar).	Dit voornemen is wegbezuinigd in het kader van Financieel Gezond.				
Tegengaan van de verrommeling van het bestaande bedrijventerrein De Hazenberg.	Herstructurering wordt dit jaar niet opgepakt. Incidenteel wordt gehandhaafd.		Als de verrommeling eind 2019 zichtbaar is afgenomen.	Dat is een langzaam en langdurig proces.	
Ondersteunen van een actieve aanpak door de sector, in samenwerking met o.a. de Stichting Visit Brummen Eerbeek.	Daar waar de stichting komt met initiatieven worden ze ondersteund en gefaciliteerd.		Als het aantal toeristische overnachtingen in 2019 is gestegen naar 555.000.	Het voorlopige cijfer geeft aan dat er meer dan 567.000 overnachtingen waren.	

Wat zouden we doen?	Stand van zaken	Resultaat	Wanneer zouden we tevreden zijn?	Stand van zaken	Resultaat
Een goede relatie met het MKB en de grote bedrijven in de gemeente.	Er vinden gesprekken plaats met de papierfabrieken, Visit Veluwe en de ondernemersvereniging en. Ook is er een besluit genomen over de nieuwe winkeltijdenwet.		Als Brummen beter dan landelijk gemiddeld scoort in de peiling van MKB-Nederland over de MKB vriendelijkste gemeente van Nederland 2018/2019.	De MKB verkiezing is 2-jaarlijks. We zijn actief met de bedrijven in gesprek. Bijna wekelijks is de portefeuillehouder met de BCF op bedrijfsbezoek.	

Relevante (beleids)documenten

Document	Laatste versie	Evaluatie
Visie 'Brummen Eerbeek Sterk in Verblijf'.	2018	2020

Kengetallen

BBV nr.	Benaming	Toelichting	Waarde	Bron
14	Funciemenging	De funciemengingsindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen banen en woningen, en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken).	2015: 45,1 2016: 45,4 2017: 45,9 2018: 46,4	LISA
16	Vestigingen (van bedrijven)	Het aantal vestigingen van bedrijven, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar.	2015: 124,5 2016: 130,3 2017: 132,9 2018: 138,5	LISA
Lokaal	Banen in recreatie en toerisme	Het aantal banen in Recreatie en Toerisme per 1.000 inwoners	2015: 39,3 2016: 38,7 2017: 41,5 2018: 41,0	LISA

Cultureel erfgoed en monumenten

P. Inberg

Wat hebben we gedaan en zijn we tevreden?

Wat zouden we doen?	Stand van zaken	Resultaat	Wanneer zouden we tevreden zijn?	Stand van zaken	Resultaat
Op aanvraag verstrekken van informatie over geldende regelgeving en financierings mogelijkheden.	Dit is een continu proces zonder begin- en eindtijd. Op dit moment wordt op deze wijze gewerkt.		Als er geen klachten zijn over de gemeentelijke informatievoorziening.	Over het rijksmonument van Marus van den Boogaard op de Brummense begraafplaats zijn klachten over het verval. Vanwege privacy is het moeilijk om de (terechte) klachten in behandeling te nemen, daarvoor zijn namelijk ook de erfgenamen benodigd.	

Verkeer en vervoer

W.P. van Burgsteden

Wat hebben we gedaan en zijn we tevreden?

Wat zouden we doen?	Stand van zaken	Resultaat	Wanneer zouden we tevreden zijn?	Stand van zaken	Resultaat
Lobbyen bij de provincie voor een maximumsnelheid van 80 km/uur op de N348 ter hoogte van de kern Brummen.	De gemeentelijke wens om de maximum snelheid terug te brengen is bekend bij de provinciale ihkv het groot onderhoudsproject N348, maar onduidelijk in hoeverre de wens gerealiseerd wordt. Provincie heeft momenteel geen opgave om dit traject aan te pakken. Pas in 2031 groot onderhoud.		Als de maximumsnelheid op de N348 is teruggebracht naar 80 km/uur.	De gemeentelijke wens om de maximum snelheid terug te brengen is bekend bij de provinciale ihkv het groot onderhoudsproject N348, maar onduidelijk in hoeverre de wens gerealiseerd wordt. Provincie heeft momenteel geen opgave om dit traject aan te pakken. Pas in 2031 groot onderhoud.	
Onderzoek mogelijkheden doorgaand vrachtverkeer in de kern Brummen te beperken.	Nog geen actie op ondernomen. Onderzoek kan opgepakt worden bij actualisatie GVVP in 2021.		Als doorgaand vrachtverkeer de kern Brummen mijdt.	Nog geen actie op ondernomen. Onderzoek kan opgepakt worden bij actualisatie GVVP in 2021.	
In beeld brengen gevaarlijke situaties en waar mogelijk deze veiliger maken in combinatie met voorlichting.	Subsidie aanvraag is opnieuw ingediend. Provincie gaat alle aanvragen opnieuw bekijken en hopelijk zijn ze nu ruimhartiger met toekennen.		Als scholieren veilig kunnen fietsen tussen Eerbeek en Zutphen.	Subsidie aanvraag is opnieuw ingediend. Provincie gaat alle aanvragen opnieuw bekijken en hopelijk zijn ze nu ruimhartiger met toekennen.	
Voor een goede inpassing van de N786 in de gemeenten. De eerste fase N786 (Dieren – Eerbeek) meenemen in Eerbeek 2030.	Op dit moment loopt het provinciale proces, waarin Brummen is vertegenwoordigd. Maakt onderdeel uit van Eerbeek-Loenen 2030.		Als de oplossing N786 bijdraagt aan de doelen van Eerbeek 2030.	Op dit moment loopt het provinciale proces, waarin Brummen is vertegenwoordigd. Maakt onderdeel uit van Eerbeek-Loenen 2030.	

Relevante (beleids)documenten

Document	Laatste versie	Evaluatie
Gemeentelijk Verkeer en Vervoerplan	2011	2021
Kadernota Basismobiliteit 'Op Weg'	2015	
Gemeenschappelijke regeling Basismobiliteit	2016	n.v.t.

Ruimtelijke Ordening / Omgevingswet

P. Inberg

Wat hebben we gedaan en zijn we tevreden?

Wat zouden we doen?	Stand van zaken	Resultaat	Wanneer zouden we tevreden zijn?	Stand van zaken	Resultaat
Scholen en trainen van medewerkers.	In 2019 zijn alle betrokken medewerkers geïnformeerd over de invoering en doel van de Omgevingswet. Scholing en training loopt door in 2020.		Als eind 2019 scholing en training heeft plaatsgevonden.	Er heeft scholing en training over de Omgevingswet plaatsgevonden.	

Wat zouden we doen?	Stand van zaken	Resultaat	Wanneer zouden we tevreden zijn?	Stand van zaken	Resultaat
Een pilot uitvoeren vooruitlopend op de Omgevingswet.	Zoals in de burap is gemeld is er in 2019 geen specifieke pilot georganiseerd. Het zwaartepunt van het oefenen voorafgaand aan de invoering van de Omgevingswet ligt in 2020.		Als eind 2019 een pilot loopt of is afgerond.	Er is voor gekozen om het oefenen vooruitlopend op de invoering door te schuiven naar 2020.	
Inventariseren van beleidsstukken en per beleidsveld bepalen welke doelen relevant zijn. Overleg en afstemming met en tussen beleidsvelden, en met andere partijen zoals het waterschap, Omgevingsdienst, veiligheidsregio en GGD.	Het jaar 2019 stond in het teken van de bewustwording en cultuurelementen van de Omgevingswet. De inventarisatie en afstemming van onze regelgeving vindt plaats in 2020.		Als we actuele beleidsstukken hebben; van voorschriften naar doelen.	Onze beleidsstukken met ruimtelijke impact zijn nog niet actueel.	
Actueel maken en houden van gegevens in de basisregistraties zoals de Basisregistraties Adressen en Gebouwen (BAG), Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT), Waardering Onroerende Zaken (WOZ) en Basisregistratie Kadaster (BRK).	Doorlopend proces. I.v.m. de komst van de omgevingswet zal de BAG, WOZ, BGT overgaan in een SOR (samenhangende objecten registratie)		Als we een actueel geoinformatiesysteem hebben dat de basis is voor het opstellen van alle digitale plannen in het kader van de Omgevingswet.	Doorlopend proces. I.v.m. de komst van de omgevingswet zal de BAG, WOZ, BGT overgaan in een SOR (samenhangende objecten registratie)	

Wonen

G.I. Timmer

Wat hebben we gedaan en zijn we tevreden?

Wat zouden we doen?	Stand van zaken	Resultaat	Wanneer zouden we tevreden zijn?	Stand van zaken	Resultaat
Actualisering van de woonvisie inclusief uitvoeringsprogramma en afwegingskader.	De kadernota is uitgesteld naar 2020		Als in 2019 een actuele Woonvisie is vastgesteld.	De raad heeft in 2019 een Woonagenda vastgesteld.	

Relevante (beleids)documenten

Document	Laatste versie	Evaluatie
<u>Woonvisie 'Wonen in de gemeente Brummen' 2016-2025, incl. uitvoeringsprogramma en afwegingskader woningbouw</u>	2016	2019

Kengetallen

BBV nr.	Benaming	Toelichting	Waarde	Bron
35	Gemiddelde WOZ-waarde	De gemiddelde WOZ waarde van woningen in euro's	2016: € 233.000 2017: € 236.000 2018: € 243.000 2019: € 255.000	CBS
36	Nieuw gebouwde woningen	Het aantal nieuwbouwwoningen per 1.000 woningen	2015: 1,8 2016: 1,5 2017: 4,8 2018: 3,8	Basis registratie adressen en gebouwen

37	Demografische druk	De som van het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 20 tot 65 jaar.	2016: 80,2% 2017: 80,8% 2018: 81,1% 2019: 81,0%	CBS
38	Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishoudens	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een eenpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten (eigenaar/bewoner)	2016: € 565 2017: € 557 2018: € 549 2019: € 528	COELO
39	Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten (eigenaar/bewoner)	2016: € 817 2017: € 802 2018: € 781 2019: € 743	COELO

Wat heeft het gekost?

<i>bedragen x € 1.000</i>	Realisatie 2018	Begroting 2019	Begroting na wijziging	Realisatie 2019
<i>Lasten</i>				
Incidenteel	492	144	1.299	807
Structureel	8.728	8.813	8.575	9.820
Totale lasten	9.219	8.957	9.874	10.626
<i>Baten</i>				
Incidenteel	170	180	563	738
Structureel	6.453	5.079	5.343	5.468
Totale baten	6.622	5.260	5.907	6.205
Resultaat voor bestemming	-2.597	-3.697	-3.967	-4.421
<i>Lasten</i>				
Mutaties reserves	472	175	175	535
Totale lasten	472	175	175	535
<i>Baten</i>				
Mutaties reserves	996	579	1.047	1.364
Totale baten	996	579	1.047	1.364
Mutaties reserves	524	404	872	829
Saldo incl. bestemmingen	-2.073	-3.293	-3.095	-3.592

Het financiële verloop van de werkgebieden

Bij het programma horen de volgende werkgebieden. De bedragen zijn inclusief toevoegingen en onttrekkingen aan reserves. Een uitgebreid overzicht van de werkgebieden vindt u in bijlage 6.

	Rekening 2018			Begroting 2019 na wijz.			Rekening 2019			Afwijking		
	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	Saldo	lasten	baten	Saldo
CO2 Neutraliteit	213	85	-128	288	103	-185	301	127	-174	-13	24	11
Duurzaam Landschap en Biodiversiteit	499	113	-485	482	40	-441	532	48	-484	-50	8	-43
Circulariteit, Klimaat en Openbare Ruimte	6.063	4.902	-1.162	6.135	4.878	-1.256	6.321	5.006	-1.314	-186	128	-58
Ruimte voor Eerbeek	1.082	837	-245	1.133	652	-481	1.037	960	-77	96	308	404
Centrum Brummen	20	0	-20	50	0	-50	98	0	-98	-48	0	-48
Economie, Recreatie en Toerisme	313	222	-91	284	224	-59	271	184	-86	13	-40	-27
Cultureel Erfgoed en Monumenten	170	111	-59	136	24	-112	134	43	-92	2	19	21
Verkeer en Vervoer	352	8	-344	371	14	-357	394	9	-385	-23	-5	-28
Ruimtelijke Ordening en Omgevingswet	443	262	-181	370	117	-253	581	279	-302	-211	162	-49
Wonen	536	1.178	642	801	900	100	1.494	913	-581	-693	12	-681
Resultaat incl. bestemming	9.691	7.618	-2.073	10.049	6.954	-3.095	11.161	7.569	-3.592	-1.113	615	-498

Toelichting op de werkelijke incidentele lasten (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Begroot na wijz	Werkelijk	Restant
CO2 neutraliteit			
Duurzame energie, incidentele maatregelen			
Energiecoaches € 2.600 (raadsbesluit 19-9-2019)	€ 3	€ 5	-/-€ 3
Lokale duurzaamheidsinitiatieven € 60.000 (amendement 1 1 ^e burap 2019)	€ 60	€ 26	€ 34
Incidentele projecten € 25.000 (cf begroting)	€ 25	€ 25	€ 0
Duurzame energie, incidentele maatregelen hogere waarde woningen Eerbeek-Zuid	€ 66	€ 0	€ 66
Duurzame energie, wet milieubeheer	€ 7	€ 13	-/-€ 6
Duurzame energie, energieloketten	€ 3	€ 3	€ 0
Verkenning Natuurinclusief (amendement 1 1 ^e burap 2019)	€ 10	€ 0	€ 10
Regionale Energie Strategie RES Programmabureau, kennis-datamanagement (zie ook baten)	€ 0	€ 10	-/-€ 10
RES Programmabureau, procesbegeleider warmte (zie ook baten)	€ 0	€ 14	-/-€ 14
RES Communicatiemiddelen en participatie (zie ook baten)	€ 0	€ 11	-/-€ 11
RES Overige kosten (zie ook baten)	€ 0	€ 5	-/-€ 5
Duurzaam Landschap en Biodiversiteit			
Bossen en landschap, kosten bosdunning Wilhelminapark	€ 12	€ 0	€ 12
Bossen en landschap, Groene opg landschap real kst (zie baten)	€ 0	€ 23	-/-€ 23
Bossen en landschap, Groene opg landschap kst plan (zie baten)	€ 0	€ 24	-/-€ 24
Circulariteit, Klimaat en Openbare Ruimte			
Verharde wegen, verbeteren fietsverbindingen t.b.v. onderwijs en sport	€ 10	€ 0	€ 10
Openbare verlichting, incidentele vervanging 6 masten Engelenburgerlaan	€ 0	€ 2	-/-€ 2
Openbaar groen kernen en dorpen, budget capaciteit begeleiding Werkfit en kosten bomen Primulastraat	€ 126	€ 76	€ 50
Openbaar groen kernen en dorpen, voedselbos Elzenbos (zie baten)	€ 0	€ 8	-/-€ 8
Begraafplaatsen, aanpassing accommodatie tbv pers. Werkfit	€ 7	€ 0	€ 7
Klimaat, klimaatadaptatie	€ 0	€ 2	-/-€ 2
Ruimte voor Eerbeek			
Ruimte voor Eerbeek, incidentele plankosten en onderzoekskosten MFC Eerbeek	€ 702	€ 352	€ 350
Centrum Brummen			
Centrum Brummen, incidentele plankosten	€ 50	€ 43	€ 7
Economie, Recreatie en Toerisme			
Recreatieterreinen, dierenpark 't Goor (Raad 19-9-2019)	€ 15	€ 0	€ 15
Toerisme en recreatie, incidentele kosten VSM en Beleef Apeldoorns kanaal € 20.000 TIP Stationsgebouw Eerbeek, toiletgebouw en voetgangersbruggen € 11.000	€ 31	€ 26	€ 5
Cultureel erfgoed en Monumenten			
Plattelandsontwikkeling, landschapscontract 2019-2023	€ 24	€ 5	€ 19
Plattelandsontwikkeling, afrekening subsidie Landschapsnetwerk 2017/2018	€ 0	€ 2	-/-€ 2
Verkeer en Vervoer			
Verkeersplannen, incidentele maatregel spoorovergang Meterlerkampweg	€ 2	€ 2	€ 0
Verkeersregelinstallaties, bijdrage vernieuwing aan Provincie	€ 112	€ 112	€ 0
Verkeers-straatnaamborden, vervanging verwijsborden	€ 20	€ 9	€ 11

Omschrijving	Begroot na wijz	Werkelijk	Restant
Ruimtelijke ordening en Omgevingswet			
Actualisatieplannen, budget voor herziening plan archeologie en plan geluid Eerbeek Zuid	€ 14	€ 0	€ 14
Gronden & landerijen, kosten i.v.m. recht van opstal, incidentele verkopen, onderzoek vleermuizen.	€ 0	€ 8	-/-€ 8
Totaal	€ 1.299	€ 807	€ 492

Toelichting op de werkelijke incidentele baten (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Begroot na wijz	Werkelijk	Restant
CO2 neutraliteit			
Duurzame energie, bijdrage energieloketten	€ 5	€ 0	-/-€ 5
RES decentralisatie-uitkering Rijk (zie ook lasten)	€ 0	€ 40	€ 40
Duurzaam Landschap en Biodiversiteit			
Bossen en landschap, opbrengst houtverkoop	€ 40	€ 0	-/-€ 40
Circulariteit, Klimaat en Openbare Ruimte			
Wegen, vergoeding apparaatskosten	€ 50	€ 0	-/-€ 50
Openbaar groen kernen en dorpen, bijdrage ten behoeve van Voorziening voedselbos (zie ook lasten)	€ 0	€ 85	€ 85
Ruimte voor Eerbeek			
Ruimte voor Eerbeek, afrekening subsidie Bodem Centrum Eerbeek	€ 192	€ 192	€ 0
Cultureel erfgoed en Monumenten			
Plattelandsontwikkeling, subsidie landschapscontract 2019-2023 (zie lasten)	€ 0	€ 37	€ 37
Ruimtelijke ordening en Omgevingswet			
Gronden & landerijen, incidentele verkopen	€ 101	€ 147	€ 46
Wonen			
Bouwgrondexploitatie, incidentele baten Ligt op Groen en winstneming	€ 175	€ 238	€ 62
Totaal	€ 563	€ 738	€ 174

Verschillen tussen de realisatie en de begroting na wijziging

De financiële uitkomst van het programma valt afgerond **€ 498.000** nadeliger uit dan geraamd. Hieronder worden de belangrijkste oorzaken van dit verschil toegelicht.

LASTEN

€ 1.113.000 N

CO2-neutraliteit

Het budget beschikbaar voor Duurzame energie is niet volledig nodig geweest. Zo is er € 31.000 minder uitgegeven op het projectbudget voor uitvoeringskosten, lokale uitvoeringsinitiatieven en energiecoaches. Vanuit voorgaande jaren stond er nog een budget van € 66.000 voor incidentele maatregelen hogere waarde woningen Eerbeek Zuid; Maatregelen voor verkenning Natuurinclusief zijn nog niet uitgevoerd; Voor het project lokale voedselketens (POP3) is voor € 31.000 aan kosten gemaakt. Deze kosten worden volledig gesubsidieerd.

Regionale Energie Strategie (RES). Voor dit project is Brummen penvoerder (bankiersfunctie) voor de regio. In 2019 is er voor € 40.000 aan kosten gemaakt voor dit nieuwe project. Kosten bestaan uit kennis-datamanagement, procesbegeleiding warmte, communicatie en participatie en overige kosten. De kosten worden volledig vergoed uit de decentralisatie-uitkering van het Rijk.

Duurzaam landschap en biodiversiteit

Budget landschappelijke beplanting laat een incidenteel overschot zien van € 36.000 door tekort aan werkvoorbereiding, daardoor zijn er minder werkzaamheden uitgevoerd dan geraamd.

Project Groene opgave Landschap is in uitvoering. De gemaakte kosten € 48.000 komen ten laste van beschikbaar gestelde subsidie van de Provincie.

Het budget voor bosdunning is nog niet volledig besteed en de activiteiten lopen door in 2020.

Circulariteit, klimaat en openbare ruimte

Recreatieterreinen laat een voordeel zien door minder kosten op het vervangen van speeltoestellen en het budget voor renovatie park het Goor is nog niet besteed.

Bij Wegen zien we de volgende financiële ontwikkelingen:

Door de PFAS-problematiek is het verlagen van de berm niet uitgevoerd. Bij de aannemer ligt een schriftelijke opdracht om het werk uit te voeren. Verwachting is dat dit in 2020 wel kan worden uitgevoerd.

Het budget onkruidbestrijding valt lager uit door nieuwe aanbesteding en verder lagere kosten vanuit bouwstoffenbesluit door minder teerhoudend asfalt en hoogovenslakken.

Het project voor goede fietsverbindingen t.b.v. onderwijs en sport is nog niet opgepakt en budget nog niet besteed. Alle bovengenoemde onderdelen leveren voor 2019 een voordeel op van € 61.000.

In 2019 zijn extra afvalbakken en een elektrische zwerfvuilauto aangeschaft samen voor € 54.000. Deze investeringen zijn volledig vergoed via Stichting Afvalfonds.

Het budget straatvegen is met € 31.000 incidenteel overschreden door hogere stortkosten en meer inzet veegmachine.

De kosten voor verwijdering van huishoudelijk afval pakt € 53.000 nadeliger uit. De stijging halverwege 2019 komt voort uit hogere kosten verbrandingsbelasting op restafval en landelijke stijgingen in de verwerking van het plastic, metaal en drankpakken (PMD).

Openbaar groen (kernen en dorpen)

De storm halverwege 2019 veroorzaakt een overschrijding van € 71.000 binnen dit product. Daarnaast pakken de kosten voor het afvoeren en verwijderen van groenafval, inhuur medewerkers, samen € 47.000 nadeliger uit.

De budgetten onderhoud, renovatiekosten en incidentele budgetten laten in totaal een voordelig resultaat zien van € 126.000.

Verder is een bedrag van € 85.000 toegevoegd ten gunste van de voorziening voedselbos, deze bijdrage is ontvangen vanuit de bouwgrondexploitatie Elzenbos. De komende jaren zullen er nog diverse (aanleg)kosten gemaakt gaan worden.

Bij de kosten van onderhoud begraafplaatsen was geen rekening gehouden inhuurkosten. Het gaat hier om € 27.000 nadeel.

Ruimte voor Eerbeek / Eerbeek 2030

Het voordelig saldo van € 86.000 bestaat uit lagere bijdrage aan capaciteitskosten ten behoeve van de mastergrex Centrum Eerbeek. Er zijn minder uren besteed aan deze mastergrex en daarmee volstaat een lagere bijdrage. Het overschot aan plankosten is verrekend met de bestemmingsreserve Ruimte voor Eerbeek.

Economie Recreatie en toerisme

Kosten aan subsidies en projecten vallen € 39.000 lager uit dan geraamd. Er zijn minder aanvragen geweest, vooral subsidies om evenementen te organiseren.

Cultureel erfgoed en Monumenten

Voor het Landschapscontract 2019-2023 is een voorschot van de Provincie ontvangen. Het niet bestede deel van € 27.000 wordt gereserveerd. Aan overige onderdelen per saldo een voordeel van € 7.000. Project loopt door in 2020.

Verkeer en vervoer

Budget vervanging verwijsborden. Het beleidsplan voor bewegwijzering is opgesteld. De uitvoering van de werkzaamheden is nog niet opgestart.

Ruimtelijke ordening, Omgevingswet

Het deel van het budget voor inhuur externe projectleider invoering Omgevingswet is niet besteed in 2019.

In 2019 zijn er extra kosten gemaakt voor particuliere plannen in verband met groot aantal aanvragen en de actuele ontwikkelingen PFAS en Stikstof. Kosten worden in rekening gebracht bij de initiatiefnemers. Daarnaast zijn er advieskosten in het kader van milieu gemaakt en vanuit gebiedsontwikkelingen planschades (scholencluster Elzenbos, plannen Loenenseweg en Cortenoeverseweg) geclaimd en uitbetaald. Het budget is daardoor in totaliteit overschreden met € 64.000.

Bij de post Gronden en landerijen staan er nog diverse eigendommen in tijdelijk bezit in afwachting van toekomstige ontwikkelingen. Denk hierbij aan voormalige scholen die opgenomen worden in nieuwe ontwikkelgebieden, zowel in Eerbeek als in Brummen. In totaal een budgetoverschrijding van € 37.000, op energiekosten en ozb lasten.

Verder heeft een afboeking van de boekwaarde gronden locaties Krullebaar en Oecumenische school plaatsgevonden voor een bedrag van afgerond € 92.000. Deze kosten worden volledig ingebracht in de bouwgrondexploitatie van beide voormalige schoollocaties.

Wonen

Volgens de richtlijnen van het BBV moet een voorziening getroffen worden voor grondexploitaties die een voorgerecalculeerd tekort laten zien. Uit de nieuwste berekeningen van de Meerjaren Prognose Grondexploitaties (MPG) blijkt dat het saldo van alle verliesgevendende grondexploitaties is toegenomen. Per 31-12-2019 moet er € 4.026.316 in de voorziening aanwezig zijn. Een extra storting van € 556.000, welke verrekend wordt met het resultaat 2019, wordt veroorzaakt door:

- Dekking plankosten en kosten van voorbereiding, toezicht en uitvoering (VTU) Burgers- en Kerstenterrein;
- vervallen verkoop grond voor openbare ruimte Burgersterrein en
- de hogere inrichtingskosten voor de parkzone/hondenspeelplaats en extra bomen (incl. grondverbetering) in Elzenbos II.

BATEN**€ 615.000 V****CO2-neutraliteit**

Voor het project lokale voedselketens (POP3) is € 31.000 subsidie ontvangen als dekking voor gemaakte kosten.

Het voordeel aan lagere lasten op projectbudget voor uitvoeringskosten, lokale uitvoeringsinitiatieven, energiecoaches en budget Natuurinclusief betekent voor de baten een lagere bijdrage uit de reserve Duurzaamheid van € 41.000.

Voor het project Regionale energiestrategie (RES) is in 2019 voor € 40.000 aan inkomsten verantwoord uit de decentralisatie-uitkering van het Rijk ter dekking van de regionale kosten.

Duurzaam landschap en biodiversiteit

Project Groene opgave Landschap is in uitvoering. Dit project wordt volledig gesubsidieerd door de Provincie. Voor 2019 gaat dit om € 48.000.

De geraamde opbrengst van € 40.000 voor bosdunning is nog niet gerealiseerd in 2019.

Gelet op de grote voorraden gekapt hout in den lande kan de opbrengst mogelijk in 2020 lager uitvallen.

Circulariteit, klimaat en openbare ruimte

De renovatie park het Goor is nog niet uitgevoerd dus een bijdrage vanuit de reserve Duurzaamheid/ Ligt op Groen van € 15.000 schuift ook door naar 2020.

De bijdrage van € 50.000 van marktpartijen voor apparaatskosten (bijdrage in kosten van voorbereiding, toezicht, uitvoering en goedkeuring bestek bouwrijp maken) is nog niet afgerond en volgt in 2020.

In 2019 is vergoeding via Stichting Afvalfonds ontvangen ter dekking van de aanschaf van de elektrische zwerfvuilauto € 46.000.

De bijdrage van stichting afvalfonds voor o.a. het plastic, metaal en drankpakken (PMD) valt € 38.000 lager uit dan geraamd. Landelijke discussie voor de vergoeding over zwerfafval leidt tot vertraging in de bijdrage/uitbetaling.

Alle kosten en opbrengsten worden verrekend met de bestemmingsreserve Afvalstoffenheffing. De hogere kosten verwijdering huishoudelijk afval en de lagere bijdrage van Stichting Afvalfonds hebben tot gevolg dat er € 89.000 meer uit de bestemmingreserve Afvalstoffenheffing onttrokken moet worden dan geraamd.

Openbaar groen (kernen en dorpen)

Vanuit de bouwgrondexploitatie Elzenbos is een bedrag van € 85.000 ontvangen ten gunste van de voorziening voedselbos. De komende jaren worden diverse (aanleg)kosten van dit project uit deze voorziening gedekt.

Ruimte voor Eerbeek / Eerbeek 2030

Het voordelig saldo van € 308.000 bestaat uit het inzetten van de bestemmingsreserve Ruimte voor Eerbeek ter dekking van het nadelig resultaat Mastergrex Eerbeek. Ten tijde van de vaststelling van deze grex is in 2018 het tekort afgedekt door deze reserve. In het verlengde hiervan wordt nu ook het nieuwe ontstane tekort hieruit gedekt.

Economie Recreatie en toerisme

In 2019 zijn de kosten lager geweest dan geraamd, vandaar ook een lagere bijdrage van € 39.000 vanuit de reserve Toerisme en Recreatie.

Cultureel erfgoed en Monumenten

Voor het Landschapscontract periode 2014-2018 en periode 2019-2023 is in totaal € 37.000 van de Provincie ontvangen. De afrekening over de periode 2014-2018 wordt ten gunste van reserve Duurzaamheid gebracht. Het niet bestede deel over de huidige periode 2019-2023 van € 19.000 wordt afzonderlijk gereserveerd voor nog te maken kosten.

Ruimtelijke ordening, Omgevingswet

In 2019 zijn er veel plannen van initiatiefnemers geweest. De gemaakte kosten worden via leges in rekening gebracht en dit levert een opbrengst op van € 69.000.

Verder is er extra inhuur nodig geweest voor reguliere ruimtelijke ordening taken ter compensatie van de extra capaciteit die nodig was voor het Centrumplan Eerbeek. Deze extra capaciteit wordt gedekt door een bijdrage van ruim € 44.000 uit de bestemmingsreserve Ruimte voor Eerbeek.

De post Gronden en landerijen levert in 2019 per saldo € 46.000 voordeel op.

- De verkoopopbrengst parkeerplaats Gallery is in afrondingsfase, maar nog niet financieel afgerond in 2019. Opbrengst van € 76.000 wordt gerealiseerd in 2020.
- Verder zijn de gronden locaties Krullebaar en Oecumenische school overgedragen aan de bouwgrondcomplexen van beide voormalige schoollocaties. Deze inbreng levert een voordeel op van afgerond € 92.000 en dekt de afboeking zoals gemeld bij de toelichting bij de lasten.
- Aan overige grondverkoop van groenstroken is een voordelig resultaat gehaald van € 30.000

Wonen

De bouwgrondcomplexen laten een voordeel zien van € 79.000. Dit komt voornamelijk door een verplichte tussentijdse winstneming bij de complexen Koppelenburg Zuid en Industrierrein de Hazenberg.

De post omgevingsvergunningen bouwen laat een nadeel zien van € 75.000 met name doordat de geraamde legesopbrengsten bij de omgevingsvergunningen niet gehaald worden.

Een aantal sectoren laten weinig tot geen bouwactiviteiten zien met name in de agrarische sector en de industrie. Ook de ontwikkeling van de grotere nieuwbouwprojecten komt later op gang dan verwacht. De afgelopen jaren zijn er grote incidentele bouwprojecten geweest die bijdragen in de leges. In 2019 zien we dit niet terug. Tot slot hebben de ontwikkelingen rondom PFAS en Stikstof voor een verdere remmende werking op de bouwontwikkeling gezorgd.

Portefeuillehouders: E.M. van Ooijen, W.P. van Burgsteden en G.I. Timmer

Dit programma gaat over de volgende werkgebieden

- Werk en Inkomen
- Wet Maatschappelijke Ondersteuning en Welzijn
- Sport, kunst en cultuur
- Jeugdzorg
- Volksgezondheid
- Onderwijs en Kinderopvang

Sociaal Domein, algemeen

E.M. van Ooijen

Wat hebben we gedaan en zijn we tevreden?

<i>Wat zouden we doen?</i>	<i>Stand van zaken</i>	<i>Resultaat</i>	<i>Wanneer zouden we tevreden zijn?</i>	<i>Stand van zaken</i>	<i>Resultaat</i>
We ontwikkelen een integrale kadernota sociaal domein.	De kadernota is uitgesteld naar 2020.		Als een integrale kadernota sociaal domein is opgesteld die de bestaande beleidsnota's voor de Jeugdwet, WMO, Participatiewet en algemene voorzieningen vervangt.	De kadernota is uitgesteld naar 2020.	
Per kwartaal rapportage monitor sociaal domein	De rapportage monitor sociaal domein is niet aangeboden aan College en Raad.		Als de raad per kwartaal een rapportage monitor sociaal domein ontvangt.	De ontwikkeling van de monitor sociaal domein is ernstig vertraagd.	
Binnen het Verbetertraject Team voor Elkaar (TVE) zal specifiek het werken volgens 1 gezin, 1 plan en 1 regisseur verbeterd worden om mede versnipperde inzet van zorg en ondersteuning te beperken. Daarnaast wordt gekeken naar het beperken van interne en externe overleggen.	Een agenda om onder andere het werken volgens 1 gezin, 1 plan en 1 regisseur te verbeteren is in de Stuurgroep Samen Goed voor Elkaar (SGVE) vastgesteld. De uitvoering vindt gedurende het gehele jaar plaats.		Wanneer uit het cliënt ervaringsonderzoek blijkt dat inwoners vinden dat het TVE werkt volgens het uitgangspunt: 1 gezin, 1 plan en 1 regisseur; Als rapportages laten zien dat dit uitgangspunt uitgevoerd wordt.	De uitkomst is nu nog niet bekend. In 2020 zal deze vraag via het cliënt ervaringsonderzoek worden voorgelegd.	

Werk en Inkomen

W.P. van burgsteden

Wat hebben we gedaan en zijn we tevreden?

<i>Wat zouden we doen?</i>	<i>Stand van zaken</i>	<i>Resultaat</i>	<i>Wanneer zouden we tevreden zijn?</i>	<i>Stand van zaken</i>	<i>Resultaat</i>
We benutten en ontwikkelen de talenten en competenties van onze Wsw-medewerkers.	Alle loonwaardes zijn in beeld en met vrijwel alle inleners zijn overeenkomsten gesloten op basis van de werkelijke loonwaarde.		Als er nieuwe detachingscontracten zijn afgesloten waarbij een hogere loonwaarde en detachingsvergoeding is overeengekomen.	Afgerond volgens verwachting	
We creëren voldoende reguliere en betaalde werkplekken voor onze	Alle SW-medewerkers die kunnen werken hebben een passende		Als iedereen een passende werkplek heeft.	Afgerond volgens verwachting	

Wat zouden we doen?	Stand van zaken	Resultaat	Wanneer zouden we tevreden zijn?	Stand van zaken	Resultaat
Wsw werknemers	werkplek. Dit is intern (Beschut Werk), bij onze buitendienst of gedetacheerd.				
We faciliteren en ontzorgen werkgevers	In februari 2019 is een werkgeverstevredenheidsonderzoek uitgevoerd. Daarop werd een score van 8.3 gerealiseerd.		Als werkgevers de werkgeversdienstverlening met minimaal 1 punt hoger waarderen dan in 2018.	Cijfer 2018 niet bekend	
We zorgen voor een kwartaal rapportage over de lokale uitvoering van de Wsw, Participatiewet en arbeidsmatige dagbesteding.	Alle monitors zijn binnen 3 tot 4 weken na afloop van een kwartaal aangeleverd aan de stuurgroep. De stuurgroep verzorgt aanlevering aan college die dit op haar buurt aan de gemeenteraad aanlevert.		Wanneer de rapportages zijn aangeleverd.	Afgerond volgens verwachting	
Arbeidsmatige dagbesteding brengen we onder in het werkfitcentrum.	Vanaf het vierde kwartaal vindt instroom arbeidsmatige dagbesteding plaats.		Als voor iedereen een individueel plan van aanpak voor de mogelijkheden op doorstroom richting werk is opgesteld.	Afgerond volgens verwachting	
We benutten de talenten en competenties van inwoners met een Participatiewet uitkering. We maken voor iedereen een plan en zetten de middelen in die daarvoor beschikbaar zijn, zoals het werkfitcentrum. We creëren geen nieuwe gesubsidieerde banen. De gemeentelijke organisatie biedt het aantal wettelijk bepaalde garantiebanen.	Alle benoemde activiteiten zijn uitgevoerd en/of behaald. De gemeente heeft ruimschoots het aantal wettelijk bepaalde garantiebanen ingevuld en daarnaast 5 mensen uit een werkfit traject in dienst genomen. In 2019 is een forse daling van het bijstandbestand gerealiseerd doordat veel mensen aan een betaalde baan zijn geholpen.		Meer inwoners zijn regulier bij een werkgever betaald aan het werk en we voeren de taak inkomens ondersteuning in 2019 in het kader van de Participatiebudget binnen het Rijksbudget uit.	Afgerond volgens verwachting	
We passen na onderzoek waar nodig het huidige beleid, verordeningen, beleidsregels rond de Participatiewet aan.	Onderzoek is in de tweede helft 2019 uitgevoerd.		Wanneer het beleid, verordening, beleidsregels en de uitvoering daarvan zorgt dat de ambitie (in 2022 minder dan 200 uitkeringsgerechtigden) gerealiseerd kan worden.	We liggen op schema. Op 31-12-2019 was het aantal uitkeringsgerechtigden onder de 300 gehaald. De verordening P-wet is vastgesteld door de raad.	
We beperken de instroom in de Participatiewet.	Op 1.1.2020 was de instroom met 29,6% gedaald t.o.v. 2018. Dit wordt naast economische omstandigheden bereikt door aan de poort een goede screening te doen en mensen vooraf te informeren over de rechten en plichten van een bijstandsuitkering.		Wanneer de instroom in 2019 10 % lager is dan in 2018.	Afgerond volgens verwachting	
We stellen een jaarprogramma lokale uitvoering van zowel	In juli 2019 is het jaarplan WerkFit Brummen		Wanneer door uitvoering van het Jaarprogramma uitvoering	Afgerond volgens verwachting	

Wat zouden we doen?	Stand van zaken	Resultaat	Wanneer zouden we tevreden zijn?	Stand van zaken	Resultaat
de Participatiewet als de Wsw op.	goedgekeurd. Alle daarin opgenomen doelstellingen zijn behaald. Het bijstandbestand is in beeld en daalt conform verwachtingen. De loonwaardes van de SW-medewerkers zijn in beeld gebracht en de nieuwe overeenkomsten met de inleners gebaseerd op deze loonwaardes afgesloten. Voor alle SW-medewerkers is bovendien een individueel ontwikkelplan opgesteld. Er zijn twee succesvolle ondernemersbijeenkomsten georganiseerd en wordt er actief ingezet op jobcoaching bij iedere plaatsing.		Participatiewet de uitstroom naar werk op jaarbasis structureel daalt waardoor de ambitie (in 2022 minder dan 200 uitkeringsgerechtigden) gerealiseerd kan worden. In 2019 zal binnen het Rijksbudget uitgevoerd gaan worden. Wanneer door de uitvoering van het jaarprogramma eerder genoemde doelen in deze begroting in 2019 gerealiseerd gaan worden.		
We stellen een uitvoeringsrichtlijn Participatiewet en re-integratievoorzieningen op.	Er is geen uitvoeringsrichtlijn opgesteld. Dit was een weloverwogen keuze.		De uitvoeringsrichtlijn borgt dat uitvoerenden van de Participatiewet binnen de kaders van de Raad uitvoering kunnen geven aan het beleid en beleidskeuzes van het College. De uitvoeringsrichtlijn borgt dat uitvoerenden binnen de kaders van de raad uitvoering kunnen geven aan het beleid en beleidskeuzes van het college ten aanzien van inzet van re-integratievoorzieningen.	Er is geen aparte schriftelijke uitvoeringsrichtlijn gekomen. Maar met het vaststellen van de verordening is het voorlopige beeld dat de uitvoering voldoende handvatten heeft, naast haar werkprocessen, om uitvoering aan het beleid te geven.	
We zorgen voor een tijdige signalering en laagdrempelige ondersteuning.	De communicatie campagne is in december 2019 uitgevoerd.		De algemene voorziening voor ondersteuning aan inwoners met dreigende financiële problemen wordt beter gebruikt en meer ketenpartners verwijzen vroegtijdig naar deze algemene voorziening.	Campagne is succesvol uitgevoerd in het 4e kwartaal 2019. Ook aantallen algemene voorzieningen (Steunpunt Geld en Administratie) stijgt voorzichtig.	
We doen onderzoek naar inkomens ondersteuning en schulddienstverlening.	Onderzoek is in de tweede helft 2019 uitgevoerd.		De rapportage biedt voorstellen tot vereenvoudiging van regels en effectieve uitvoeren rond inkomens ondersteuning en schulddienstverlening. Ook biedt de rapportage voorstellen tot wijziging van beleid, verordeningen, beleidsregels, uitvoeringsrichtlijnen om te komen tot beheersing risico's, daling van de kosten en een meer efficiënte en effectieve uitvoering.	Onderzoeken zijn afgerond. Nieuw beleid is vastgesteld.	

Wat zouden we doen?	Stand van zaken	Resultaat	Wanneer zouden we tevreden zijn?	Stand van zaken	Resultaat
We onderzoeken de uitvoering inkomensdeel Participatiewet en de bijzondere bijstand.	Onderzoek is in de tweede helft 2019 uitgevoerd.		De rapportage biedt inzicht in verschillende scenario's (en financiële consequenties) voor de uitvoering van het inkomensdeel Participatiewet en de bijzondere bijstand.	Onderzoek is afgerond. Nieuwe beleidsregels bijzondere bijstand zijn vastgesteld.	
We ontwikkelen een aanpak laaggeletterdheid.	In 2019 was er geen capaciteit beschikbaar om activiteiten uit te voeren die bijdragen aan deze meerjarige doelstelling.		We brengen het percentage laaggeletterdheid in 2022 terug naar het landelijk gemiddelde van 11%.	In 2019 was er geen capaciteit beschikbaar om activiteiten uit te voeren die bijdragen aan deze meerjarige doelstelling.	

Relevante (beleids)documenten

Document	In werking	Evaluatie
Integraal beleidsnota 3 Decentralisaties Gemeente Brummen	2014	geen
<u>Beleidsnota Participatiewet 2015 – 2016 gemeente Brummen</u>	2014	2019
<u>Programmaplan 'Samen Goed Voor Elkaar'</u>	2018	2018
<u>Strategisch Plan "Wij Werken Samen Voor Brummen" Algemene Voorzieningen in de gemeente Brummen</u>	2016	2019
Integrale nota 'ondersteuning voor mensen met een laag inkomen en/of financiële problemen	2018	2021

Kengetallen

BBV nr.	Benaming	Toelichting	Waarde	Bron
21	Aantal banen.	Het aantal banen, per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar	2015: 585,1 2016: 592,2 2017: 608,7 2018: 627,5	LISA
24	Netto participatiegraad.	Het percentage van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	2015: 65,8% 2016: 66,1% 2017: 67,3% 2018: 67,0%	CBS
27	Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	2015: 227 2016: 229 2017: 246 2018: 255 2019: 245 (1 ^e half jaar)	CBS
28	Personen met een lopend re-integratietraject.	Het aantal re-integratie voorzieningen, per 10.000 inwoners in de leeftijd van 15-64 jaar	2015: 546 2016: 397 2017: 90 2018: 39 (1 ^e half jaar)	CBS

Wet Maatschappelijke Ondersteuning en Welzijn

E.M. van Ooijen

Wat hebben we gedaan en zijn we tevreden?

Wat zouden we doen?	Stand van zaken	Resultaat	Wanneer zouden we tevreden zijn?	Stand van zaken	Resultaat
Opstellen vernieuwend wegingskader subsidies sociaal domein en specifiek voor verzoeken tot het ondersteunen van inwoners die met elkaar initiatief nemen gericht op het versterken van zelfredzaamheid, zelfregie en van de sociale samenhang en samenredzaamheid.	De subsidieregeling Innovatiesubsidies Sociaal domein is eind 2019 vastgesteld en per 01 januari 2020 in werking getreden.		Als het nieuwe kader leidt tot een vereenvoudiging van regels en een effectievere en goedkopere uitvoering.	In augustus 2020 zal de 1e evaluatie plaatsvinden. Dan zal er inzicht zijn in de aanvragen en de projecten die gestart zijn en kunnen we beoordelen of het leidt tot effectievere en goedkopere uitvoering.	
Verbetertraject Team voor Elkaar (TVE) continueren. Specifiek zal het werken volgens 1 gezin, 1 plan en 1 regisseur verbeterd gaan worden om mede de versnipperde inzet van zorg en ondersteuning te beperken. Daarnaast wordt gekeken naar het beperken van interne en externe overleggen en het werken conform de AVG.	Een agenda om o.a. het werken volgens 1 gezin, 1 plan en 1 regisseur te verbeteren en om te zorgen dat AVG proof wordt gewerkt is in de Stuurgroep SGVE vastgesteld. De uitvoering vindt gedurende het gehele jaar plaats.		Wanneer uit het cliënt ervaringsonderzoek blijkt dat inwoners van oordeel zijn dat het TVE werkt volgens het uitgangspunt: 1 gezin, 1 plan en 1 regisseur; Intern en externe overleggen zijn beperkt; Werkprocessen binnen het TVE zijn AVG-proof ingericht en worden conform uitgevoerd.	De uitkomst cliënt ervaringsonderzoek is nu nog niet bekend. In 2020 zal deze vraag via het cliënt ervaringsonderzoek worden voorgelegd. De werkprocessen zijn op basis van de AVG gecontroleerd en waar nodig aangepast. Er is continu aandacht voor de AVG.	
Opstellen onderzoek Huishoudelijke Hulp.	Het onderzoek is afgerond. De verordening is tekstueel en inhoudelijk aangepast. Er zijn concept beleidsregels opgesteld.		Als de risico's in de uitvoering van huishoudelijke hulp goed in beeld zijn en de rapportage is voorzien van voorstellen van maatregelen die leiden tot beheersing van deze risico's; De rapportage biedt voorstellen tot aanpassing van beleid en de uitvoering van de huishoudelijke hulp zodat de kosten huishoudelijke hulp beheersbaar blijven.	Het onderzoek is afgerond. Een concept Verordening en concept beleidsregels zijn opgesteld. De beheersing van de kosten voor huishoudelijke hulp is niet gerealiseerd en de uitgaven zijn toegenomen	
Opstellen onderzoek Begeleiding Groep en Begeleiding Individueel.	Er is besloten om dit onderzoek niet voort te zetten maar om nader onderzoek te doen naar vrijwillige inzet als vervanging van maatwerkvoorzieningen.		Als de risico's in de uitvoering goed in beeld zijn en de rapportage is voorzien van voorstellen van maatregelen die leiden tot beheersing van deze risico's; Als de rapportage voorstellen tot aanpassing van beleid en uitvoering bevat zodat de kosten gaan dalen. Specifiek worden de scenario's "dagbesteding licht als algemene voorziening"	Er is besloten om het onderzoek een andere richting te geven. De uitwerking zal in 2020 plaatsvinden.	

Wat zouden we doen?	Stand van zaken	Resultaat	Wanneer zouden we tevreden zijn?	Stand van zaken	Resultaat
			en "dagbesteding medium als algemene voorziening" inzichtelijk in de rapportage.		
Opstellen rapportage Persoons Gebonden Budget (PGB).	Het onderzoek is afgerond en uit het onderzoek is gebleken dat er geen aanpassing in het beleid en uitvoering mogelijk zijn die leiden tot lagere kosten		Als de rapportage inzicht biedt in scenario's voor het beleid en de uitvoering van het Persoons Gebonden Budget (PGB). De scenario's bieden inzicht in opties hoe kosten verlaagd kunnen worden. De rapportage biedt ook inzicht in hoe regels vereenvoudigd kunnen worden en de uitvoering effectiever kan worden ingericht.	Het onderzoek is afgerond en uit het onderzoek is gebleken dat er geen aanpassing in het beleid en uitvoering mogelijk zijn die leiden tot lagere kosten. In de beleidsregels die opgesteld zijn, zijn aanpassingen aangebracht die leiden tot een effectievere uitvoering.	
Opstellen uitvoeringsrichtlijnen TVE inzet zorg en ondersteuning WMO.	Het onderzoek is afgerond en uit het onderzoek is gebleken dat er aanpassingen in het beleid en uitvoering mogelijk zijn die leiden tot lagere kosten. De verordening is tekstueel en inhoudelijk aangepast. Er zijn concept beleidsregels opgesteld.		Als de uitvoerings richtlijnen er voor zorgen dat het TVE binnen de kaders van de raad uitvoering kan geven aan de gewenste uitvoering van het college. Door het uitvoeren conform uitvoeringsrichtlijnen kan het leefringen model beter toegepast worden en zullen meer lichtere vormen van zorg en ondersteuning & algemene voorzieningen worden ingezet vanuit het TVE.	Uit het onderzoek is gebleken dat er aanpassingen nodig zijn zodat het leefringenmodel beter kan worden toegepast. De aanpassingen zijn verwerkt in de Verordening en in de beleidsregels. Deze zijn door het College vrijgegeven voor inspraak. De realisatie van meer lichtere vormen van zorg en ondersteuning & algemene voorzieningen zal in 2020 gerealiseerd moeten gaan worden.	
Opstellen van uitvoeringsafspraken en resultaatafspraken met zorgaanbieders en lokale gesubsidieerde partijen.	De afspraken met zorgaanbieders die aangesloten bij de Raamovereenkomst worden gecontroleerd en besproken door de Regionale accountmanagers. Met lokale gesubsidieerde partijen zijn uitvoerings- en resultaatafspraken gemaakt.		Als contractafspraken gemaakt zijn over doelen, resultaten en wie wat doet. In 2019 zal dit met alle grotere aanbieders van zorg en ondersteuning plaatsvinden. Met kleinere aanbieders zal dit in 2020 gerealiseerd worden; Met Stichting Welzijn Brummen wordt in 2019 invulling gegeven aan de overeengekomen verdere flexibiliteit in de opdrachtverlening en uitvoering.	Regionale accountmanagers hebben structureel gesprekken met gevoerd met zorgaanbieders die aangesloten zijn bij de Raamovereenkomst. Met Stichting Welzijn Brummen zijn afspraken gemaakt en vastgelegd in een uitvoeringsovereenkomst waarin flexibiliteit gerealiseerd is. Stichting Welzijn Brummen is andere deeltaken in opdracht van het College gaan uitvoeren.	
Zorgen dat per 1 juli 2019 dit vervoer (door	De verhoging van de kwaliteit		Als er geen klachten zijn over het	Er is nog enkel sprake van	

Wat zouden we doen?	Stand van zaken	Resultaat	Wanneer zouden we tevreden zijn?	Stand van zaken	Resultaat
PlusOV of een andere aanbieder) goed is geregeld.	georganiseerd door Plus OV zet zich voort.		vraagafhankelijke en route gebonden vervoer.	"normale" klachten die zich altijd kunnen en zullen voordoen bij vervoerritten.	

Relevante (beleids)documenten

Document	In werking	Evaluatie
Integraal beleidsnota 3 Decentralisaties Gemeente Brummen	2014	Geen
Beleidsnota WMO 2015 – 2016 gemeente Brummen	2014	2019
Programmaplan 'Samen Goed Voor Elkaar'	2018	2019
Strategisch Plan "Wij Werken Samen Voor Brummen" Algemene Voorzieningen in de gemeente Brummen	2016	2019

Kengetallen

BBV nr.	Benaming	Toelichting	Waarde	Bron
20	Niet sporters	Het percentage inwoners dat niet sport ten opzichte van het totaal aantal inwoners.	2014: 50,2% 2016: 47,3%	RIVM
32	Cliënten met een maatwerkarrangement WMO	Aantal per 1.000 inwoners. Een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen het kader van de Wmo.	2016: 66,0 2017: 65,5 2018: 66,5 2019: 68,0	GMSD

Sport, Kunst en Cultuur

G.I. Timmer

Wat hebben we gedaan en zijn we tevreden?

Wat zouden we doen?	Stand van zaken	Resultaat	Wanneer zouden we tevreden zijn?	Stand van zaken	Resultaat
Opstellen van een uitvoeringsplan Sport, gericht op bewegen en gezond gedrag. Uitvoerings - en resultaatafspraken maken met Stichting Sportkompas.	Er wordt samen met sportorganisaties, onderwijs, maatschappelijke organisaties en gezondheidszorg gewerkt aan het Lokaal Sportakkoord. In concept is dit akkoord gereed en wordt door het college mede ondertekend. Uitvoering door alle hierbij betrokken partijen, inclusief Stichting Sportkompas middels productprestatieafspraken.		Als Stichting Sportkompas in 2019 op goede wijze uitvoering geeft aan het uitvoeringsplan en uitvoerings - en resultaatafspraken door Stichting Sportkompas worden gerealiseerd"	Het uitvoeringsplan is in 2020 klaar. De stichting Sportkompas is betrokken bij het opstellen.	
Onderzoeken of opdracht kan worden belegd bij Stichting Sportkompas. Voor de toekomst haalbaarheid sportbedrijf onderzoeken en de uitvoering daaronder te brengen.	Haalbaarheid van een "sportbedrijf" is op dit moment niet actueel en onderzoek is stopgezet. Prioriteit ging uit naar stabiele Stichting Sportkompas. Hieraan is in 2019 gewerkt.		Als in 2019 duidelijkheid ontstaat over de haalbaarheid van een gemeentelijk sportbedrijf.	Haalbaarheid van een "sportbedrijf" is op dit moment niet actueel en onderzoek is stopgezet. Prioriteit ging uit naar stabiele Stichting Sportkompas.	
In samenwerking met Culturele Stichting (CSGB) en cultuurcombinatiefunctie opstellen van cultuurvisie.	Er zijn inmiddels gesprekken geweest met CSGB en combinatiefunctionaris cultuur. Uitwerking van een cultuurvisie wordt opgepakt in 2020		Als in 2019 een cultuurvisie is opgesteld.	In 2020 wordt een cultuurvisie opgesteld.	

Wat zouden we doen?	Stand van zaken	Resultaat	Wanneer zouden we tevreden zijn?	Stand van zaken	Resultaat
Vervanging en herinrichting kunstgraskorfbalveld in Brummen.	Gereed en afgerond		Als vervanging van het kunstgraskorfbalveld in 2019 is gerealiseerd.	Gereed en afgerond	

Jeugdzorg

G.I. Timmer

Wat hebben we gedaan en zijn we tevreden?

Wat zouden we doen?	Stand van zaken	Resultaat	Wanneer zouden we tevreden zijn?	Stand van zaken	Resultaat
Opstellen rapportage ambulante jeugdzorg.	In deze vorm is het vervallen, is ondergebracht in de onderzoeken jeugdzorg. De resultaten worden verwacht in 2020.		Als de rapportage voorstellen bevat die leiden tot meer ambulante zorg thuis en minder inzet maatwerkvoorziening en en minder inzet verblijfszorg.	In deze vorm is het vervallen, is ondergebracht in de onderzoeken jeugdzorg. De resultaten worden verwacht in 2020.	
Opstellen rapportage opvoedkundige hulp.	In deze vorm is het vervallen, is ondergebracht in de onderzoeken jeugdzorg. De resultaten worden verwacht in 2021.		Als de rapportage inzicht biedt in hoe een algemene voorziening opvoedkundige hulp kan worden ingericht en daarmee kosten maatwerkvoorziening kunnen worden beperkt.	In deze vorm is het vervallen, is ondergebracht in de onderzoeken jeugdzorg. De resultaten worden verwacht in 2021.	
Opstellen rapportage Gezondheidsnetwerk Brummen.	POH-Jeugd is gestart op 1 september. Uitvoering o.b.v. afspraken in overeenkomst loopt.		Als de rapportage inzicht biedt in hoe binnen het gezondheidsnetwerk Brummen de samenwerking met huisartsen zo kan worden ingericht dat huisartsen in afstemming met het TVE meer verwijzen naar lichtere vormen van zorg en algemene voorziening en minder naar zware en dure maatwerkvoorzieningen.	POH-Jeugd is gestart op 1 september. Uitvoering o.b.v. afspraken in overeenkomst loopt.	
Opstellen rapportage preventie en vroegsignalering.	We hebben er voor gekozen deze actie niet uit te voeren. Hiervoor in de plaats worden andere onderzoeken uitgevoerd. Zoals een onderzoek naar verwijsgedrag TVE door o.a. een bestandsanalyse met als doel om een afname van het aantal verwijzingen of verschuiving van verwijzingen naar lichtere		Als de rapportage inzicht biedt in hoe gezinnen met kinderen met problemen beter vroeg in beeld kunnen zijn en signalen van deze problemen snel en effectief ter hand kunnen worden genomen.	We hebben er voor gekozen deze actie niet uit te voeren. Hiervoor in de plaats worden andere onderzoeken uitgevoerd.	

Wat zouden we doen?	Stand van zaken	Resultaat	Wanneer zouden we tevreden zijn?	Stand van zaken	Resultaat
	hulp of voorliggend veld te realiseren. De resultaten worden verwacht in 2020. In 2019 heeft het college besloten om voor 2020 budgetplafonds jeugdhulp in te stellen en dit van toepassing te verklaren voor 3 aanbieders. In oktober en november zijn met deze aanbieders gesprekken gevoerd over het gebruik van budgetplafonds en is een toelichting gegeven op het besluit van het college.				
Opstellen rapportage uitvoering van de functies leerplicht-ambtenaar en de Regionaal Meld- en coördinatiepunt voortijdige schoolverlaters (RMC) functie.	Is komen te vervallen.		Als de rapportage inzicht biedt in hoe deze functies zodanig ingericht kunnen worden dat effectief met het primair en voortgezet onderwijs wordt samengewerkt om goede zorg aan jeugdigen te geven met helderheid over ieders rol en verantwoordelijkheid.	Is komen te vervallen.	
De verantwoordelijkheden met betrekking tot passend onderwijs helder definiëren.	Er zijn regionaal enkele pilots van start gegaan. Waaronder ook 1 in Brummen.		Als de verantwoordelijkheid van de school, de gemeente en samenwerkingsverbanden passend onderwijs helder is.	De pilots lopen nog door in 2020.	
Opstellen uitvoeringsrichtlijnen TVE inzet zorg en ondersteuning jeugd.	Uitvoering onderzoeken is vertraagd. De resultaten worden verwacht in 2020.		Als de uitvoeringsrichtlijnen er voor zorgen dat het TVE binnen de kaders van de raad uitvoering kan geven aan de gewenste uitvoering van het college. Door het uitvoeren conform uitvoeringsrichtlijnen kan het leefringsmodel beter toegepast worden en zullen meer lichtere vormen van zorg en ondersteuning & algemene voorzieningen worden ingezet vanuit het TVE.	Uitvoering onderzoeken is vertraagd. De resultaten worden verwacht in 2020.	
Opstellen van uitvoeringsafspraken en resultaatafspraken met zorgaanbieders.	Deze afspraken zijn gemaakt.		Als contractafspraken gemaakt zijn over doelen, resultaten en wie wat doet. In 2019 zal dit met alle grotere aanbieders van zorg en ondersteuning plaatsvinden. Met	Deze afspraken zijn gemaakt.	

Wat zouden we doen?	Stand van zaken	Resultaat	Wanneer zouden we tevreden zijn?	Stand van zaken	Resultaat
			kleinere aanbieders zal dit in 2020 gerealiseerd worden.		
Evaluëren koersdocument jeugd- en jongerenbeleid inclusief uitvoeringsprogramma.	Er is geen evaluatie uitgevoerd.				

Relevante (beleids)documenten

Document	In werking	Evaluatie
Integraal beleidsnota 3 Decentralisaties Gemeente Brummen	2014	geen
Lokaal beleidsplan Jeugd 2015 – 2016 gemeente Brummen	2014	2019
Koersdocument jeugd- en jongerenbeleid inclusief uitvoeringsprogramma	2015	2019
Programmaplan 'Samen Goed Voor Elkaar'	2018	2019
Strategisch Plan "Wij Werken Samen Voor Brummen" Algemene Voorzieningen in de gemeente Brummen	2016	2019

Kengetallen

BBV nr.	Benaming	Toelichting	Waarde	Bron
22	Jongeren met een delict voor de rechter	Het percentage jongeren (12-21 jaar) dat met een delict voor de rechter is verschenen.	2015: 1% 2016: 1% 2017: 1% 2018: 0%	CBS
23	Kinderen in uitkeringsgezinnen	Het percentage kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat van een bijstandsuitkering moet rondkomen.	2015: 4% 2016: 4% 2017: 4% 2018: 4%	CBS
26	Werkeloze jongeren	Het percentage werkeloze jongeren (16-22 jaar).	2015: 1% 2016: 1% 2017: 1% 2018: 2%	CBS
29	Jongeren t/m 18 jaar met jeugdhulp	Het percentage jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp.	2015: 7,8% 2016: 7,6% 2017: 7,7% 2018: 9,3% 2019: 9,4% (1 ^e half jaar)	CBS
30	Jongeren t/m 18 jaar met jeugdbescherming	Het percentage jongeren tot 18 jaar met een jeugdbeschermingsmaatregel.	2015: 1,2% 2016: 1,1% 2017: 1,1% 2018: 1,2% 2019: 1,3% (1 ^e half jaar)	CBS
31	Jongeren t/m 23 jaar met jeugdreclassering	Het percentage jongeren (12-23 jr) met een jeugdreclasseringsmaatregel.	2015: 0,4% 2016: 0,4%	CBS

Volksgezondheid

G.I. Timmer

Wat hebben we gedaan en zijn we tevreden?

Wat zouden we doen?	Stand van zaken	Resultaat	Wanneer zouden we tevreden zijn?	Stand van zaken	Resultaat
We faciliteren het Gezondheidsnetwerk Brummen om innovatie en initiatieven te realiseren gericht op betere zorg aan inwoners met minder	Een aantal bijeenkomsten van het Gezondheidsnetwerk Brummen heeft plaatsgevonden. De samenwerking binnen het Netwerk tussen		Als samenwerking binnen het gezondheidsnetwerk leidt tot zorg aan inwoners die op de inwoner is afgestemd, ongeacht	Het doel "betere zorg aan inwoners" is nog niet gerealiseerd door de netwerk-samenwerking. Zo ver is het Gezondheidsnetwerk nog niet.	

Wat zouden we doen?	Stand van zaken	Resultaat	Wanneer zouden we tevreden zijn?	Stand van zaken	Resultaat
middelen.	belangrijke stakeholders begint goed vorm te krijgen.		hoe deze wordt gefinancierd; Wanneer op basis van data en data-analyse binnen het gezondheidsnetwerk samengewerkt wordt en initiatieven ontstaan om de zorg en ondersteuning aan inwoners beter te maken met minder kosten; Als in de samenwerking zijn afspraken gemaakt over gegevens-uitwisseling. Als de samenwerking huisartsen, S1 wijkverpleegkundigen, TVE en gemeente is verbeterd.		
We maken een plan voor het vroeg signaleren van kwetsbaarheid.	Deze actie is vervallen vanwege andere prioriteiten.		Wanneer het plan is vastgesteld.	Deze actie is vervallen vanwege andere prioriteiten.	
Opstellen van uitvoeringsafspraken en resultaatafspraken met gesubsidieerde uitvoerenden.	De uitvoerings-overeenkomst is door het College vastgesteld		Als contract-afspraken gemaakt zijn over doelen, resultaten en wie wat doet. In 2019 zal dit met alle grotere uitvoerenden van zorg en ondersteuning plaatsvinden. Met kleinere gesubsidieerde uitvoerenden zal dit in 2020 gerealiseerd worden; Met Stichting Welzijn Brummen wordt in 2019 invulling gegeven aan de overeengekomen verdere flexibiliteit in de opdrachtverlening en uitvoering.	In de uitvoeringsovereenkomst 2019 met SWB zijn afspraken gemaakt over doelen, resultaten en wie wat doet.	

Onderwijs en kinderopvang

G.I. Timmer

Wat hebben we gedaan en zijn we tevreden?

Wat zouden we doen?	Stand van zaken	Resultaat	Wanneer zouden we tevreden zijn?	Stand van zaken	Resultaat
Heroverweging uitvoering en uitvoering leerplicht en Regionaal Meld- en coördinatiepunt voortijdige schoolverlaters (RMC) functie.	Er is een nieuwe ambtsinstructie leerplicht gereed. En er is lokaal een betere verbinding tussen RMC consulenten en TVE en Werkfit. Regionaal wordt de taak van RMC consulenten ook geëvalueerd om meer te verbinden met		Als de functies leerplichtambtenaar en de Regionaal Meld- en coördinatiepunt voortijdige schoolverlaters (RMC) functie zodanig zijn ingericht dat er betere	De functie van de leerplichtambtenaar is lokaal goed ingericht binnen het TVE. RMC-consulenten weten Werkfit en TVE beter te vinden. Het absoluutverzuim (langer ongeoorloofd verzuim) schooljaar	

Wat zouden we doen?	Stand van zaken	Resultaat	Wanneer zouden we tevreden zijn?	Stand van zaken	Resultaat
	participatie en zorg.		integrale zorg- en ondersteuning wordt geboden en het absoluut verzuim daalt.	2018-2019 is 6 (schooljaar 2017-2018 ook 6)	
We stimuleren ouders om gebruik te maken van de peuteropvang.	89,7% van de peuters tussen 2,5 en 4 jaar gaat naar een peuteropvang.		Wanneer 90% van de peuters naar de peuteropvang gaan.	89,7% van de peuters tussen 2,5 en 4 jaar gaat naar een peuteropvang.	
keuze renovatie of nieuwbouw van school De Lans.	Door de collegewisseling zijn gesprekken doorgeschoven naar 2020.		Als keuze over nieuwbouw of renovatie in 2019 is gemaakt.	De keuze is in 2019 niet gemaakt.	
Een wedstrijd over duurzaamheid organiseren.	De wedstrijd heeft plaatsgevonden. Tevens de laatste keer geweest door bezuinigingen.		Als er in 2019 wederom een succesvolle wedstrijd tussen de leerlingen plaatsvindt.	De groepen 4/5/6/ van de scholen hebben een insectenhotel gemaakt en deze hotels hebben een mooie plek op de schoolpleinen gekregen. De reacties van kinderen en leerkrachten over de opdracht was positief.	
Evalueren Onderwijsachterstandenbeleidsplan	Uit de gesprekken en diverse benodigde acties bleek dat starten op 1 januari 2020 haalbaar is.		Als we vanaf 1-1-2020 voldoen aan de nieuwe wettelijk verplichtingen	Per 1-1-2020 hebben we voldaan aan de wettelijke verplichting om gemiddeld 16 uur per week VVE aan te bieden.	
Evalueren lokaal beleidsplan Jeugd 2015-2016 gemeente Brummen	De evaluatie wordt betrokken bij het opstellen van het nieuwe integrale beleidskader.				

Relevante (beleids)documenten

Document	In werking	Evaluatie
<u>Integraal huisvestingsplan onderwijsvoorzieningen</u>	2007	N.v.t.
<u>Integraal beleidsnota 3 Decentralisaties Gemeente Brummen</u>	2014	geen
<u>Lokaal beleidsplan Jeugd 2015 – 2016 gemeente Brummen</u>	2014	2019
<u>Programmaplan 'Samen Goed Voor Elkaar'</u>	2018	2018
<u>Strategisch Plan "Wij Werken Samen Voor Brummen" Algemene Voorzieningen in de gemeente Brummen</u>	2016	2019
Nadere regels Alle peuters naar de voorschool	2017	
Onderwijsachterstandenbeleidsplan	2017	2019

Kengetallen

BBV nr.	Benaming	Toelichting	Waarde	Bron
17	Absoluut verzuim	Het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school, per 1.000 leerlingen.	2015: 1,3 2016: 2,6 2017: 4,4 2018: 1,9	DUO / Ingrado
18	Relatief verzuim	Het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig is, per 1.000 leerlingen.	2015: 26 2016: 25 2017: 28 2018: 23	DUO / Ingrado
19	Vroegtijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie	Percentage leerlingen (12 - 23 jaar) dat voortijdig, (zonder startkwalificatie) het onderwijs verlaat.	2015: 1,2% 2016: 1,3% 2017: 1,5% 2018: 1,9%	DUO / Ingrado

Lokaal	Gebruik peuteropvang	Het percentage peuters dat gebruik maakt van de peuteropvang	2018: 85%	lokaal
--------	----------------------	--	-----------	--------

Wat mag het kosten?

<i>bedragen x € 1.000</i>	Realisatie 2018	Begroting 2019	Begroting 2019 na wijziging	Realisatie 2019
<i>Lasten</i>				
Incidenteel	90	353	541	487
Structureel	26.112	24.633	25.267	26.983
Totale lasten	26.202	24.986	25.808	27.470
<i>Baten</i>				
Incidenteel	0	0	0	11
Structureel	17.188	16.623	17.189	17.466
Totale baten	17.188	16.623	17.189	17.477
Resultaat voor bestemming	-9.014	-8.362	-8.619	-9.994
<i>Lasten</i>				
Mutaties reserves	1.181	1.140	1.140	1.140
Totale lasten	1.181	1.140	1.140	1.140
<i>Baten</i>				
Mutaties reserves	2.431	1.818	2.064	2.064
Totale baten	2.431	1.818	2.064	2.064
Mutaties reserves	1.250	678	924	924
Saldo incl. bestemmingen	-7.764	-7.684	-7.695	-9.070

Het financiële verloop van de werkgebieden

Bij het programma horen de volgende werkgebieden. De bedragen zijn inclusief toevoegingen en onttrekkingen aan reserves. Een uitgebreid overzicht van de werkgebieden vindt u in bijlage 6.

	Rekening 2018			Begroting 2019 na wijz.			Rekening 2019			Afwijking		
	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo
Jeugdzorg	4.451	4.358	-93	4.697	4.042	-654	4.942	4.042	-900	-246	0	-246
Volksgezondheid	679	7	-672	743	7	-735	743	7	-736	0	0	0
Werk en Inkomen	9.644	7.409	-2.235	9.534	7.421	-2.112	9.784	7.475	-2.310	-251	53	-197
Maatschappelijke Ondersteuning en Welzijn	8.735	6.969	-1.766	8.244	6.958	-1.285	9.286	6.839	-2.447	-1.042	-120	-1.162
Sport, Kunst en Cultuur	1.975	406	-1.569	1.977	362	-1.615	1.994	557	-1.436	-17	196	179
Onderwijs en Kinderopvang	1.899	469	-1.430	1.755	462	-1.293	1.861	621	-1.241	-107	159	53
Resultaat incl. bestemming	27.383	19.619	-7.764	26.948	19.253	-7.695	28.610	19.541	-9.070	-1.662	288	-1.374

Toelichting op de werkelijke incidentele lasten (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Begroot na wijz.	Werkelijk	Restant
Jeugdzorg, Praktijkondersteuner huisartsen (POH-Jeugd)	€ 50	€ 34	€ 16
Werk en inkomen, Implementatie De Voorzieningenwijzer	€ 60	€ 50	€ 10
Werk en inkomen, aanloopkosten Werkfit	€ 118	€ 119	-/-€ 1
Werk en inkomen, management Werkfit	€ 140	€ 140	€ 0
Maatschappelijke ondersteuning en welzijn, onderzoeken sociaal domein	€ 37	€ 46	-/- € 9
Sport, kunst en cultuur, incidentele budgetsubsidie Sportkompas	€ 50	€ 50	€ 0
Sport, kunst en cultuur, inrichting Sportkompas en project JOGG	€ 30	€ 30	€ 0
Sport, kunst en cultuur, Lokaal Sportakkoord	€ 15	€ 14	€ 1
Sport, kunst en cultuur, opzet en inrichting nieuw digitaal archief	€ 41	€ 4	€ 37
Totaal	€ 541	€ 487	€ 54

Toelichting op de werkelijke incidentele baten (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Begroot na wijz.	Werkelijk	Restant
Werk en inkomen, Implementatie De Voorzieningenwijzer, bijdrage derden	€ 0	€ 11	€ 11
Totaal	€ 0	€ 11	€ 11

Verschillen tussen de realisatie en de begroting na wijziging

De financiële uitkomst van programma 3 valt afgerond **€ 1.374.000** nadeliger uit dan geraamd. Hieronder worden de belangrijkste oorzaken van dit verschil toegelicht.

LASTEN

€ 1.662.000 N

Jeugdzorg

De lasten voor jeugdzorg in 2019 zijn € 246.000 hoger uitgevallen dan geraamd. Er is in 2019 meer zorg ingezet in de vorm van PGB's. Dit zorgt voor een overschrijding van € 65.000. Op zorg in natura (ZIN) zien we een overschrijding van € 258.000 van het budget. Ten opzichte van 2018 zijn de kosten hiervan gestegen met € 408.000. De stijging van de kosten wordt grotendeels veroorzaakt doordat het aantal kinderen dat gebruik maakt van jeugdzorg in 2019 is gestegen met 9,2% van 535 naar 584 (stijging met 49 kinderen). 9,4% van het aantal jeugdigen in de gemeente maakt gebruik van jeugdzorg. Dit is in lijn met de landelijke cijfers (10%). Wat we verder zien is dat de kosten van jeugdbescherming en –reclassering ten opzichte van 2018 gestegen zijn.

Bij de 2^e bestuursrapportage 2019 is een incidenteel budget van € 50.000 beschikbaar gesteld voor de inzet van een Praktijkondersteuner Huisartsen Jeugd (POH-Jeugd). De POH-Jeugd is gestart in september 2019 terwijl het budget uitging van een half jaar inzet. Hierdoor is er een restantbudget van € 16.000 dat nu vrijvalt. De eerste financiële effecten van de inzet van de POH-Jeugd hopen we in de loop van 2020 te gaan zien.

Werk en Inkomen

De lasten voor dit werkgebied zijn € 251.000 hoger dan geraamd. De belangrijkste oorzaken zijn de uitkeringen vanuit de Participatiewet en Bijzondere bijstand.

De uitkeringslasten vanuit de Participatiewet waren in de Programmabegroting 2019 scherp begroot. Uitgangspunt was dat de instroom in 2019 10% lager zou zijn dan in 2018 (taakstelling van € 400.000). De grootste realisatie van deze uitstroom heeft vanaf de 2^e helft 2019 plaats gevonden. Hierdoor is de besparing op de uitkeringslasten pas in de loop van het jaar gerealiseerd en is er een overschrijding van het budget van € 160.000.

De uitkeringen vanuit de bijzondere bijstand laten een overschrijding van € 170.000 zien. Dit komt voor een deel omdat er krap begroot is. De verwachting was dat aanpassing van de beleidsregels tot een beperking van de uitgaven zou leiden. Dit is niet realistisch gebleken. Daarnaast zien we een stijging van het beschermingsbewind en de uitgaven voor individuele inkomensvoorziening. Dit laatste is een effect van de inzet van De Voorzieningswijzer.

De gemeentelijke regelingen binnen het minimabeleid laten per saldo een overschot van € 54.000 zien. Er is minder gebruik gemaakt van de vergoedingen voor de afvalstoffen- en rioolheffing. Er is wel meer gebruik gemaakt van het persoonlijk participatiebudget omdat de drempel voor het gebruik van de regeling is verlaagd. Daarnaast is het participatiebudget vanaf 2019 vooraf verstrekt in plaats van achteraf. Hierdoor zijn er in 2019 zowel verstrekkingen vanuit 2018 als 2019 geboekt waardoor de kosten hoger zijn.

Op het incidentele budget voor implementatie van de Voorzieningswijzer van € 60.000 is een bedrag van € 50.000 uitgegeven. Daarnaast is er nog een bijdrage van € 11.000 ontvangen van Menzis. Per saldo blijft er € 21.000 over op het implementatiebudget. In het raadsbesluit Actualisatie beleid minima en schuldhulpverlening en invoering voorzieningswijzer 2020 – 2023 (D315728) is besloten om het restantbudget in 2020 in te zetten voor het Participatiebudget binnen het minimabeleid in 2020. Dit zal bij de 1^e bestuursrapportage 2020 worden aangevraagd.

De kosten voor Werkfit blijven met een bedrag van € 92.000 binnen de begroting. Belangrijkste oorzaken liggen in de opstart van Werkfit. Hierdoor zijn de werkfitplekken voor re-integratie pas vanaf het 2^e kwartaal 2019 ingevuld. De instroom voor arbeidsmatige dagbesteding is pas eind 2019 gestart.

Wet Maatschappelijke Ondersteuning en welzijn

De lasten voor dit werkgebied laten een overschrijding van € 1.029.000 zien. De belangrijkste oorzaken zijn de zorgkosten in het kader van de Wmo begeleiding, huishoudelijke hulp en hulpmiddelen.

Op Wmo begeleiding zien we een overschrijding van € 604.000. Dit wordt voor een deel veroorzaakt doordat € 104.000 van het budget voor begeleiding is afgeraamd ten gunste van budget WerkFit voor invulling van arbeidsmatige dagbesteding. Alleen zijn er in 2019 geen cliënten vanuit Wmo dagbesteding opgenomen in arbeidsmatige dagbesteding omdat dit pas vanaf het 4^e kwartaal 2019 is opgestart. De kosten voor Wmo individuele begeleiding zijn niet afgenomen. We zien in 2019 dat het aantal personen dat gebruik maakt van individuele begeleiding is gestegen en dat daarnaast de gemiddelde kosten per persoon zijn toegenomen.

Op Wmo basismobiliteit collectief vervoer zien we een voordeel van € 68.000. Dit komt omdat PlusOV nadrukkelijker stuurt op de kosten. Er is onder andere kritischer gekeken naar het combineren van ritten.

Op Wmo huishoudelijk hulp zien we een overschrijding van € 156.000. Het aantal cliënten is toegenomen van 553 in 2018 naar 683. Deze toename van 130 cliënten kan worden toegeschreven aan de invoering van het abonnementstarief met ingang van 2019.

Bij de Wmo maatwerkvoorzieningen zien we bij de individuele vervoersvoorzieningen, rolstoelen en woonvoorzieningen grote overschrijdingen.

De individuele vervoersvoorzieningen laten een overschrijding zien van € 145.000. Bij de rolstoelen zien we een overschrijding van € 30.000. Deze overschrijdingen worden veroorzaakt doordat de servicekosten zijn toegenomen. Hiertegenover zou een afname van de koop van vervoersvoorzieningen / rolstoelen moeten staan. Deze afname zien we helaas in 2019 nog niet terug. Volgens het contract dat vanaf het 4^e kwartaal 2018 is ingegaan, zijn leveranciers, als zij een voorziening leveren, gedurende 9 jaar verantwoordelijk voor het onderhoud en de vervanging van deze voorziening. Hiervoor ontvangen zij een bedrag aan servicekosten.

De woonvoorzieningen zijn € 92.000 hoger dan voorzien. Bij de 2e bestuursrapportage 2019 hadden we al rekening gehouden met een stijging van de kosten met € 45.000. In het laatste kwartaal van 2019 zijn we echter nog geconfronteerd met hogere kosten voor woonvoorzieningen dan voorzien. De aanvragen voor grote woningaanpassingen laten zich moeilijk voorspellen.

Bij de 2 bestuursrapportage 2019 hebben we voor het budget Wmo maatschappelijke opvang / beschermd wonen rekening gehouden met de ontvangst van het regionale overschot over de jaren 2015-2018. Ook over 2019 hebben we vanuit het budget van de centrumgemeente Apeldoorn de overheveling naar het lokale budget van € 24.000 ontvangen.

Sport, kunst en cultuur

Binnen de lasten van dit werkgebied zien we een tekort van € 16.000.

Het incidentele budget voor opzet en inrichting van een nieuw digitaal archief is in 2019 voor een klein deel ingezet. Het restantbudget van € 37.000 zal bij 1^e bestuursrapportage 2020 opnieuw worden aangevraagd voor het digitaliseren van bouwdoossiers.

De exploitatie van sporthal de Bhoele valt € 53.000 hoger uit dan geraamd. Dit heeft te maken met de wijziging van de btw-regelgeving per 1 januari 2019. De btw op de kosten voor het gelegenheid geven tot sport kan niet meer worden teruggevorderd. Ter compensatie is er een specifieke uitkering in het leven geroepen om een deel van dit btw-nadeel te compenseren, de SPUK-uitkering. De gemeente heeft een aanvraag voor deze uitkering ingediend (zie Baten en bijlage 2 SiSa bijlage verantwoordingsinformatie).

Onderwijs en Kinderopvang

Binnen dit werkgebied zien we een nadeel op de lasten van € 107.000. Dit nadeel valt weg tegen het voordeel op de baten. Het verschil heeft te maken met het overschot op de rijksuitkering onderwijsachterstandenbeleid dat opgenomen wordt op de balans onder de overlopende passiva.

Op onderwijsachterstandenbeleid zien we dat we € 167.000 minder hebben uitgegeven dan begroot. Dit komt omdat de verhoging van 10 naar 16 uur voorschoolse educatie in 2019 nog niet is ingevoerd. Deze verhoging is pas per 1 januari 2020 ingegaan.

Verder vallen de kosten voor leerlingenvervoer € 68.000 lager uit dan we begroot hadden. Dit komt omdat de vervoerskosten van het 2^e halfjaar 2019 bij Plus OV lager uitvallen. Dit wordt vooral veroorzaakt door een hoger tarief per kilometer en een lager aantal kilometers dan in het concept vervoersplan rekening mee was gehouden. Daarnaast was in de begroting 2019 nog geen rekening gehouden met de aangepaste vereveningssystematiek over het 2^e halfjaar 2019 die voor leerlingenvervoer voordelig uitpakt.

BATEN

€ 288.000 V

Werk en inkomen

Binnen dit werkgebied zien we een voordeel van € 53.000 op de baten.

Dit wordt onder andere veroorzaakt door een hogere rijksuitkering voor de BUIG. Het definitieve BUIG-budget 2019 dat in oktober bekend is gemaakt is € 25.000 hoger dan begroot bij de 2^e bestuursrapportage.

Op de inkomensvoorzieningen zien we een voordeel van € 47.000. Op basis van besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 is bepaald dat 75% van de vordering Bbz vergoed wordt door het Rijk. Als een vordering is opgeboekt voor 100% dan dient als tegenhanger hiervan 75% als terugvordering door het Rijk opgenomen te worden. Dit houdt in dat de vordering per saldo voor 25% op de balans opgenomen wordt. Per 31-12-2019 is het saldo van de vorderingen Bbz afgenomen. Dit betekent dat een deel van de terugvordering door het Rijk ook kan vrijvallen.

Binnen Werkfit zijn de begrote detacheringsofbrengsten niet gehaald. Eind 2018 zijn alle overeenkomsten van de voormalige GR Delta één op één over genomen. Dit om onrust bij medewerkers en inleners te voorkomen. Op basis van deze overeenkomsten is een grove berekening gemaakt van de mogelijke opbrengsten. Door relatief veel ziekte en beëindiging van overeenkomsten vallen de detacheringsofbrengsten € 30.000 tegen.

Wet Maatschappelijke Ondersteuning en welzijn

Door de invoering van het abonnementstarief met ingang van 2019 hebben we € 105.000 minder aan eigen bijdragen ontvangen.

Sport, kunst en cultuur

Binnen dit werkgebied zien we een voordeel van € 195.000 voor de inkomsten. Dit komt omdat we in onze begroting nog geen rekening hadden gehouden met inkomsten vanuit de specifieke uitkering Sport (SPUK). Op basis van de (voorlopige) specificatie verwachten we € 171.000 te ontvangen.

Onderwijs en Kinderopvang

Binnen dit werkgebied zien we € 159.000 aan hogere inkomsten. Dit compenseert het nadeel aan de lastenkant (Zie lasten).

Portefeuillehouders: A.J. van Hedel, E.M. van Ooijen en W.P. van Burgsteden

Dit programma gaat over de volgende werkgebieden

- Bedrijfsvoering
- Financiering en overig

Bedrijfsvoering

A.J. van Hedel

Wat hebben we gedaan en zijn we tevreden?

Wat zouden we doen?	Stand van zaken	Resultaat	Wanneer zouden we tevreden zijn?	Stand van zaken	Resultaat
Uit 2018: Invulling geven aan de wet Digitale Overheid (voorheen wet Generieke Digitale Infrastructuur (GDI)) met behulp van de Monitor op Doelgerichte Digitalisering.	E-herkenning ingevoerd. De gemeente past Gibit toe bij alle aanbestedingen. Aangesloten op GGI-Veilig.		Vervolgprojecten zijn uitgezet en geïmplementeerd.	Gerealiseerd	
Uit 2018: Invoeren producten (verplichtingen) van de landelijke Digitale Agenda 2020 van KING\WNG	Voor DA2020 zijn de Omgevingswet, de Wet digitale overheid, het Besluit digitale toegankelijkheid overheid, WKPB en de Wet hergebruik van overheidsinformatie relevant.		Vervolgprojecten zijn uitgezet en waar mogelijk ingezet.	Loopt volgens verwachting.	
Ontwikkelen van een strategisch HR beleidsplan en de daarbij behorende instrumenten (waaronder opleiding vorming en training, duurzame inzetbaarheid en flexibele inzetbaarheid).	Afgerond , m.u.v. duurzame inzetbaarheid		Als er een breed gedragen HR-beleid tot stand is gekomen.	OR heeft ingestemd met beleidsnotities. Instemming OR op nieuw beleid rond duurzame inzetbaarheid opgeschort in afwachting uitkomsten evaluatie generatiepact.	
Doorontwikkelen van meerjarige formatieplanning	Niet volledig gerealiseerd. Natuurlijk verloop in beeld. Loopbaanontwikkeling en - wensen niet. Gesprekscyclus nieuwe stijl is gestart in 2020.		Als we beschikken over een Strategische meerjarige personeelsplanning waarmee vroegtijdig ingespeeld en gestuurd kan worden op personele ontwikkelingen.	Gedeeltelijk gerealiseerd.	
Toetsen en zo nodig wijzigen van bestaande arbeidsvoorwaarden op gebied van reismobiliteit.	Ivm prioriteitstelling Wnra doorgeschoven naar 2020		Als de dienstreizen bijdragen aan de duurzaamheidsdoelstellingen.	Doorgeschoven naar 2020.	
Updaten, patchen van software en uitbreiden van het netwerk.	Het updaten, patchen van software en het uitbreiden van het netwerk is in 2019 ingezet en uitgevoerd.		De veiligheid en continuïteit is waar mogelijk gewaarborgd.	Gerealiseerd	

Wat zouden we doen?	Stand van zaken	Resultaat	Wanneer zouden we tevreden zijn?	Stand van zaken	Resultaat
Informatiearchitectuur en beveiliging toepassen en werken aan iBewustzijn en vaardigheden van de medewerkers	Workshops en e-learning I-Bewustwording, Privacy en AVG zijn aangeboden. Nieuw (concept) Informatiebeveiligingsbeleid is opgesteld.		Informatie-architectuur en beveiliging toepassen en werken aan een iBewustzijn en vaardigheden van de medewerkers.	Gerealiseerd	

Relevante (beleids)documenten

Document	In werking	Evaluatie
Perspectiefnota's uit 2015 en 2016	2015 en 2016	
I-Visie	2018	2020
Tussenevaluatie Wij werken voor Brummen	2017	

Financiering en overig

W.P. van Burgsteden

Wat hebben we gedaan en zijn we tevreden?

Wat zouden we doen?	Stand van zaken	Resultaat	Wanneer zouden we tevreden zijn?	Stand van zaken	Resultaat
Eenzijds zorgen voor positieve resultaten in de jaarrekening, waardoor de vrije reserve, als onderdeel van de algemene reserve, verder gevoed kan worden en anderzijds proberen we de risico's te verkleinen.	Het jaar 2019 is met verlies afgesloten		Als de algemene reserve minimaal twee jaar een omvang heeft van 1,4 tot 2 keer de weerstandsreserve.	De beoogde ratio is door het verlies niet gehaald.	
Een gezonde financiële gemeentelijke huishouding, als uitgangspunt bij de bespreking en de besluitvorming rond de jaarlijkse programmabegroting.	De programmabegroting sluit positief.		Als de (meerjaren)begroting sluitend is.	De meerjarenbegroting is structureel en reëel sluitend.	
Jaarlijks af te sluiten met een jaarrekening met een positief resultaat.	Het jaar 2019 is met verlies afgesloten.		Als de jaarrekening 2019 met een positief resultaat wordt afgesloten.	Het jaar 2019 is met verlies afgesloten	
Bij het opstellen van de (meerjaren) begroting en de belastingvoorstellen rekening houden met het uitgangspunt dat de lastenverhoging niet hoger is dan de inflatiecorrectie.	Voor het jaar 2019 is de OZB met inflatie verhoogd.		Als de stijging van de Onroerendezaakbelastingen beperkt kan blijven tot maximaal de inflatiecorrectie.	Voor het jaar 2019 is de OZB met inflatie verhoogd.	
Bij het opstellen van de (meerjaren) begroting en de belastingvoorstellen rekening houden met het uitgangspunt dat de lastenverhoging niet hoger is dan de inflatiecorrectie.	Voor het jaar 2019 zijn tarieven met inflatie verhoogd		Als de heffingen jaarlijks stijgen met de inflatiecorrectie.	Voor het jaar 2019 zijn tarieven met inflatie verhoogd	

Wat zouden we doen?	Stand van zaken	Resultaat	Wanneer zouden we tevreden zijn?	Stand van zaken	Resultaat
Bij het opstellen van de (meerjaren) begroting en de belastingvoorstellen rekening houden met het uitgangspunt dat de lastenverhoging niet hoger is dan de inflatiecorrectie.	Voor het jaar 2019 zijn de tarieven rioolheffing met 5% gedaald en bij het tarief afvalstoffenheffing is het vastrechtdeel met 10% gedaald. Restafval is gelijk aan vorig jaar en groenafval is met 20% gedaald.		Als de afvalstoffenheffing en de rioolheffing 100% kostendekkend zijn.	Hier wordt rekening meer gehouden	

Relevante (beleids)documenten

Document	In werking	Evaluatie
<u>Nota weerstandvermogen 2018-2021</u>	2018	2021
<u>Nota grondbeleid 2016-2020</u>	2016	2020
<u>Financiële verordening (art. 212 Gemeentewet)</u>	2006	2020
<u>Algemene subsidieverordening</u>	2016	2020
<u>Kaders financieel gezond Brummen</u>	2019	n.v.t.

Kengetallen

BBV nr.	Benaming	Toelichting	Waarde	Bron
1	Formatie	Fte per 1.000 inwoners	2017: 6,65 2018: 7,28 2019: 7,61 2020: 8,09	Eigen begroting
2	Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	2016: 6,00 2017: 6,88 2018: 7,32 2019: 7,44	Eigen begroting
3	Apparaatskosten	Kosten per inwoner	2017: € 574 2018: € 601 2019: € 638 2020: € 675	Eigen begroting
4	Externe inhuur	Kosten inhuur externen als % van totale loonsom + kosten inhuur externen	2017: 0,31% 2018: 0,28% 2019: 0,25% 2020: 0,11%	Eigen begroting
5	Overhead	% van totale lasten	2017: 14,6% 2018: 15,3% 2019: 15,1% 2020: 14,9%	Eigen begroting

Wat heeft het gekost?

<i>bedragen x € 1.000</i>	Realisatie 2018	Begroting 2019	Begroting na wijziging	Realisatie 2019
<i>Lasten</i>				
Incidenteel	41	5	17	16
Structureel	7.470	6.924	7.717	7.858
Totale lasten	7.511	6.929	7.734	7.874
<i>Baten</i>				
Incidenteel	0	0	0	0
Structureel	20.953	22.066	22.496	23.127
Totale baten	20.953	22.066	22.496	23.127
Resultaat voor bestemming	13.442	15.137	14.761	15.253
<i>Lasten</i>				
Mutaties reserves	186	246	196	193
Totale lasten	186	246	196	193
<i>Baten</i>				
Mutaties reserves	310	124	528	519
Totale baten	310	124	528	519
Mutaties reserves	124	-121	332	325
Saldo incl. bestemmingen	13.566	15.015	15.093	15.578

Het financiële verloop van de werkgebieden

Bij het programma horen de volgende werkgebieden. De bedragen zijn inclusief toevoegingen en onttrekkingen aan reserves. Een uitgebreid overzicht van de werkgebieden vindt u in bijlage 6.

	Rekening 2018			Begroting 2019 na wijz.			Rekening 2019			Afwijking		
	Lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo
Bedrijfsvoering	6.949	253	-6.696	7.390	204	-7.186	7.193	193	-7.000	197	-11	186
Financiering en Overig	748	21.010	20.263	540	22.819	22.279	874	23.342	22.578	-334	633	299
Resultaat incl. bestemming	7.697	21.263	13.566	7.930	23.024	15.093	8.067	23.646	15.578	-137	622	485

Toelichting op de werkelijke incidentele lasten (bedragen x € 1.000)

Omschrijving	Begroot na wijz	Werkelijk	Restant
Bedrijfsvoering			
Externe voorlichting, promotiefolder	€ 8	€ 8	€ 0
Tractie, aankoop elektrische auto	€ 9	€ 8	€ 1
Totaal	€ 17	€ 16	€ 1

Verschillen tussen de realisatie en de begroting na wijziging

De financiële uitkomst van het programma valt afgerond **€ 485.000** voordeliger uit dan geraamd. Hieronder worden de belangrijkste oorzaken van dit verschil toegelicht.

LASTEN

€ 137.000 N

Bedrijfsvoering

De post algemene juridische kosten laat een voordeel zien van € 92.000. Bij de 2^e bestuursrapportage is een kostenpost opgenomen voor de te verwachten kosten rond de planontwikkeling in Eerbeek. Deze kosten konden worden gedekt binnen het budget Ruimte voor Eerbeek.

De post betalingsverkeer en invordering laat een nadeel zien van € 109.000. Het nadeel valt in 2 onderdelen te verdelen.

Een bedrag van € 30.000 betreft oninbare vorderingen gemeentelijke belastingen uit oude jaren. Redenen van oninbaarheid zijn bijvoorbeeld: vertrek naar onbekende bestemming, faillissementen, overlijdens, etc.

In 2019 moet er afgerond € 79.000 worden toegevoegd aan de voorziening dubieuze debiteuren. Van deze vorderingen is het de vraag of het nog lukt om ze te innen. Dit zijn bijvoorbeeld achterstallige betalingen aan gemeentelijke belastingen, niet terug te vorderen voorschotten uit de voorliggende jaren vanuit Sociaal Domein betreffende Jeugdzorg en WMO en leges en dwangsommen.

De kosten bij Organisatie en Personeelsbeleid laten een voordeel zien van € 414.000. Dit voordeel wordt ingezet als dekking voor de loonkosten van de organisatie en als dekking voor de inhuurkosten van externen.

Het restant budget bestaat uit de volgende posten:

Budget beloningsdifferentiatie/wkr	€ 23.000
Budget overwerk	€ 44.000
Budget verzekeringen	€ 50.000
Sub-totaal	€ 117.000 (dekkingspost voor loonkosten organisatie)
Budget ziektevervangning	€ 297.000 (dekkingspost voor inhuur externen)
Totaal	€ 414.000

In de paragraaf Bedrijfsvoering wordt een analyse gegeven van de loonkosten en kosten van inhuur.

Bij de 1^e bestuursrapportage 2019 is budget van € 8.000 gevraagd voor de beveiliging van alleen werkers. Dit budget is niet besteed in 2019. De beveiligingspasjes zijn besteld, ontvangen en uitgeleverd aan de medewerkers eind november 2019. De kosten worden per maand in rekening gebracht, vanaf januari 2020.

De kosten van I&A blijven per saldo binnen het daarvoor beschikbaar gestelde budget. Op onderdelen zijn er enkele onder- en overschrijdingen. Aan beveiliging, communicatie infrastructuur, licentie en onderhoudskosten is € 54.000 meer uitgegeven. Voor beveiliging zijn er kosten voor workshops bewustwording en e-learning informatiebeveiliging en privacy gemaakt. Ten behoeve van de ENSIA verantwoording vallen de kosten van de accountant hoger uit.

De algemene kosten voor telefonie en internet vallen, mede door uitbreiding met het pand van Werkfit aan de Kollergang, hoger uit.

Aan licentie- en onderhoudskosten is meer uitgegeven. In verband met de overgang van een aantal applicaties hebben we hier tijdelijk dubbele kosten voor gehad.

Op de budgetten applicatiebeheer, kleine investeringen en helpdesk is € 54.000 budget niet besteed. Enkele projecten zijn niet gerealiseerd in 2019 en staan nu voor 2020 op de planning. De vervanging van laptops zal in 2020 plaatsvinden. Kritische vervanging van thinclients en ipads heeft geleid tot minder hoge uitgaven.

De loonkosten van het Management van de organisatie zijn € 28.000 lager. Dit voordeel is ontstaan door het niet invullen van een vacature en kan ter dekking van de taakstelling op organisatiekosten worden gebracht.

Saldo kostenplaats organisatie

Over alle programma's worden de kosten van de ambtelijke organisatie toegerekend. Op rekeningbasis resteert een bedrag aan niet verdeelde organisatiekosten.

In 2019 gaat het om een voordeel van € 139.000 (1,3% van werkelijk verdeelde organisatiekosten).

Financiering

De kosten voor bovenformatief personeel geeft een nadelig resultaat van € 69.000. Dit betreft kosten voor personeel die gedetacheerd zijn en daar staan vergoedingen tegenover (zie baten hierna opgenomen).

Daarnaast moet er een voorziening getroffen worden voor het recht op een werkloosheidsvergoeding aan voormalig personeel ter grootte van € 98.000.

Van de belastingdienst is een navordering van € 64.000 BTW te betalen suppletie over voorgaande jaren ontvangen. In 2020 wordt nog een bedrag terugontvangen, maar gelet op het voorzichtigheidsprincipe dat gemeenten moeten volgen volgt het voordeel pas in 2020.

Op de post taakstelling personeel staat een nadeel van € 88.000. Uit paragraaf Bedrijfsvoering komt naar voren dat op rekeningbasis een structureel bedrag van € 86.000 aan capaciteit is ingeleverd en dus minder uitgegeven. Zodoende is de taakstelling van € 375.000 voor € 373.000 gerealiseerd.

BATEN**€ 622.000 V****Financiering**

Aan rente baten is in 2019 een voordeel behaald van € 112.000. De voordelen komen uit de korte termijn leningen (kasgeld) en de uitstaande vorderingen bij marktpartijen waarop een rentevergoeding rust.

De opbrengst van de toeristenbelasting pakt € 28.000 hoger uit dan geraamd. In 2019 zijn er meer overnachtingen geweest dan geraamd.

De algemene uitkering gemeentefonds valt € 398.000 positiever uit dan verwacht bij de 2^e bestuursrapportage 2019. Op basis van de najaarsnota van het Rijk is in de Decemercirculaire 2019 nieuwe informatie rond de gemeentefondsuitkering ontvangen. In het klimaatakkoord van juni 2019 is afgesproken dat het Rijk middelen ter beschikking stelt aan gemeenten voor de periode 2019 / 2021. Dit ter ondersteuning bij de transitievisies Warmte, energieloketten en aardgasvrije wijken. Deze middelen zijn in 2019 ontvangen. Daarnaast zijn diverse maatstafgegevens in het Sociaal Domein geactualiseerd.

Aan detachingsvergoedingen voor kosten van het ambtelijk personeel is een bedrag van € 79.000 ontvangen.

2.2 De paragrafen

Algemeen

In deze paragraaf beschrijven we de beleidslijnen die van belang zijn voor de gemeentelijke belastingen en heffingen. De redactionele en technische wijzigingen van de belastingverordeningen leggen we jaarlijks na vaststelling van de begroting via een afzonderlijk raadsvoorstel voor aan de raad.

De onroerende-zaak belastingen (OZB)

Onder de onroerende-zaak belastingen kennen we twee belastingen. Voor woningen geldt een eigenarenbelasting en voor niet-woningen kennen we naast de eigenarenbelasting ook een gebruikersbelasting.

Het beleid van de gemeenteraad van Brummen

Uitgangspunt voor de bestuursperiode 2018-2022 was dat de lokale belastingen jaarlijks met de inflatie zouden meestijgen. Dit is voor de jaren 2018 en 2019 ook zo gebeurd. Het inflatiecijfer dat in de begroting van 2019 is gehanteerd bedroeg 1,4%. Dit was het indexeringscijfer voor de consumentenprijsindices (CPI) over het tijdvak juli 2017 – juni 2018.

In november 2019 is in het coalitieakkoord 2019-2022 het uitgangspunt van inflatiecorrectie losgelaten en is aangegeven dat de gemeente er niet aan ontkomt om de inkomsten structureel te verhogen.

De Onroerende Zaakbelastingen als percentage van de waarde

De OZB heffen we als een percentage van de WOZ-waarde van de betreffende onroerende zaak. De raad stuurt niet op het percentage, maar op de totale inkomsten van deze belasting. Als de raad besluit dat de OZB-inkomsten met 1,4% moeten stijgen, dan wordt daarna aan de hand van de woningwaardeontwikkeling bepaald welk tarief gehanteerd moet worden om die 1,4% aan extra inkomsten te realiseren.

Onroerende-zaakbelastingen	Werkelijk 2018	Begroot nw 2019	Werkelijk 2019
Netto gerealiseerde c.q. te realiseren opbrengst, inclusief jaarlijks accres	€ 3.558.518	€ 3.659.562	€ 3.666.297

De toeristenbelasting

De hoogte van de aanslag toeristenbelasting wordt bepaald door twee factoren. Het aantal overnachtingen door personen die niet in onze gemeente wonen en het tarief per overnachting. Voor 2019 was het tarief € 1,37 per overnachting. Omdat er 564.294 overnachtingen zijn geweest, bedraagt de totale opbrengst van deze toeristenbelasting voor 2019 € 773.083.

Van deze inkomsten voegen we 25% toe aan de bestemmingsreserve Recreatie en Toerisme.

Bedrijven Investeringszone (BIZ)

De Verordening BI-Zone Eerbeek 2016-2020 heeft de raad op verzoek van het bedrijfsleven vastgesteld. Hiermee heffen we als gemeente een belasting waarvan de opbrengst wordt gebruikt voor het bevorderen van de economische versterking van het centrum van Eerbeek.

De BIZ-bijdrage bedraagt per onroerende zaak € 550. Dit leverde in 2019 € 43.450 op voor investeringen.

De afvalstoffenheffing

Bij de afvalstoffenheffing is het uitgangspunt dat we alle kosten die te maken hebben met afval door deze heffing kunnen dekken. Dit noemen we 100% kostendekking. Als er een tekort of overschot ontstaat, dan verrekenen we dat met de bestemmingsreserve afvalstoffenheffing en nemen we die informatie mee in de berekening van de tariefstelling in komende jaren. Voor 2019 was er ruimte voor verlaging van de tarieven. Het vastrecht daalde met 10% en de tarieven voor de groene container met 20%.

Afvalstoffenheffing	Werkelijk 2018	Begroot 2019	Werkelijk 2019
Gerealiseerde cq. te realiseren opbrengst via tarieven	€ 1.490.600	€ 1.368.760	€ 1.365.292
Procentuele stijging t.o.v. het voorgaande jaar	-7,5%	Vast recht -10% Gft -20%	Vast recht -10% Gft -20%

De rioolheffing

Net als bij de afvalstoffenheffing is ook bij de rioolheffing ons uitgangspunt dat we 100% van de toe te rekenen kosten dekking via de heffingsinkomsten. Een overschot of tekort verrekenen we met de egalisatievoorziening rioolheffing. Voor 2019 was ruimte voor verlaging van de tarieven met 5%.

Rioolheffing	Werkelijk 2018	Begroot 2019	Werkelijk 2019
Gerealiseerde cq. te realiseren opbrengst via tarieven	€ 2.735.879	€ 2.450.007	€ 2.507.546
Aantal m3 waterverbruik voor heffing	1.063.067 m ³	1.017.500 m ³	1.072.213 m ³
Procentuele stijging tarief t.o.v. het voorgaande jaar	-5,0%	-5,0%	-5,0%

Kostendekkendheid

Hieronder verantwoorden we de kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing en de rioolheffing.

Berekening van de kostendekkendheid	Afvalstoffenheffing		Rioolheffing	
	Begroot nw	Werkelijk	Begroot nw	Werkelijk
Kosten Afval (taakveld 7.3)/Riolering (taakveld 7.2)	€ 1.385.368	€ 1.438.200	€ 1.631.654	€ 1.648.051
Toevoeging voorziening rioolheffing (taakveld 7.2)				
Netto kosten taakveld	€ 1.385.368	€ 1.438.200	€ 1.631.654	€ 1.648.051
Toe te rekenen kosten:				
Toevoeging reserve afval (taakveld 0.10)				
Overhead op organisatiekosten	€ 39.795	€ 30.819	€ 119.992	€ 115.225
Kosten minimabeleid (taakveld 6.3)	€ 80.000	€ 56.200	€ 100.000	€ 87.520
Kosten openb. reiniging/straatvegen (taakveld 2.1)	€ 84.922	€ 99.352	€ 126.517	€ 149.028
Aandeel rente over investeringen	€ 4.960	€ 4.960	€ 454.009	€ 455.045
BTW	€ 280.510	€ 304.734	€ 330.106	€ 315.606
Totale kosten	€ 1.875.555	€ 1.934.265	€ 2.762.278	€ 2.770.475
Inzet voorziening rioolheffing (taakveld 7.2)			€ 293.322	€ 241.973
Inkomsten product, excl. Heffingen	€ 250.000	€ 212.330	€ 18.949	€ 20.956
Opbrengst heffingen	€ 1.368.760	€ 1.365.292	€ 2.450.007	€ 2.507.546
Netto opbrengsten taakveld	€ 1.618.760	€ 1.577.622	€ 2.762.278	€ 2.770.475
Inzet reserve afval (taakveld 0.10)	€ 256.795	€ 345.594		
Opbrengst dividend (taakveld 0.5)	€ 0	€ 11.049		
Totale opbrengsten	€ 1.875.555	€ 1.934.265	€ 2.762.278	€ 2.770.475
Dekkingspercentage	100%	100%	100%	100%

Bij de kosten gaat het dus niet alleen om de directe kosten op het taakveld zelf, maar ook om kosten van overhead, minimabeleid, openbare reiniging/ straatvegen, aandeel rente over investeringen, btw en opbrengst dividend. Meer toelichting op de werkelijke cijfers vindt u in programma 2 en bij de toelichting op de balansmutaties. We lichten hieronder een paar onderdelen kort toe:

Overhead op organisatiekosten

Voor 2019 is het percentage berekend op 45% wat toegerekend wordt op basis van de toegerekende organisatiekosten.

Minimaregeling

Dit betreft een tegemoetkoming in de kosten van afvalstoffenheffing en rioolheffing in het kader van ons minimabeleid. Deze tegemoetkoming wordt dus bekostigd door de overige betalende inwoners.

Openbare reiniging/straatvegen

Ons beleid is dat we 40% van deze activiteiten toerekenen aan de Afvalstoffenheffing en 60% aan de Rioolheffing.

Rentelasten over investeringen

Sinds 2018 belasten we het product op basis van de zogenoemde "rente-omslag". Deze rente-omslag bedroeg in 2019 0,5%. Op basis van BBV-voorschriften nemen we deze rentelasten dus op in de kosten van het product.

De wijziging van de voorschriften heeft geen gevolgen voor de manier waarop gemeenten hun tarieven mogen berekenen. Fiscaal juridisch gezien blijft het toegestaan om een redelijk deel van de rentelasten mee te nemen in de kostenopstelling die ten grondslag ligt aan de tariefberekening, zoals voor de

rioolheffing en de afvalstoffenheffing. Vandaar dat voor de bepaling van de tarieven 2019 de rentelasten t/m 2017 op dezelfde manier zijn berekend als tot nu toe gebeurde, namelijk via vaste rentepercentages.

Leges

Legesopbrengsten zijn altijd lastig in te schatten omdat vooraf niet duidelijk is hoeveel diensten en producten gevraagd gaan worden in het volgende jaar. De raming vindt dan ook plaats op basis van ervaringscijfers uit het verleden en prognoses naar de toekomst. Het uitgangspunt van onze legesverordening is dat de totale opbrengsten de totale kosten niet overstijgen (100% kostendeckking).

Opbrengst leges	Werkelijk 2018	Begroot nw 2019	Werkelijk 2019
Rijks- en gemeentelijke leges productgroep burgerzaken	€ 337.722	€ 204.785	€ 216.449
Leges naturalisaties	€ 9.862	€ 10.618	€ 17.303
Leges burgerlijke stand	€ 56.396	€ 53.047	€ 61.787
Leges o.b.v. de Algemene Plaatselijke Verordening (APV)	€ 8.242	€ 8.112	€ 8.374
Leges omgevingsvergunningen w.o. bouwen	€ 373.660	€ 571.298	€ 495.978

Begrafnisrechten

Voor 2019 is rekening gehouden met inflatiecorrectie van 1,4%.

Opbrengst leges	Werkelijk 2018	Begroot nw 2019	Werkelijk 2019
Gerealiseerde cq. te realiseren opbrengst	€ 89.120	€ 93.344	€ 86.141

Algemeen

Om financiële risico's op te kunnen vangen willen we voldoende middelen in de algemene reserve hebben. Maar hoe bepalen we de risico's, en hoe groot zou de reserve dan moeten zijn? En hoe verhoudt de financiële positie van Brummen zich tot andere gemeenten? Deze vragen komen in deze paragraaf aan bod. Achtereenvolgens gaan we in op:

- A. de weerstandscapaciteit;
- B. de risico's;
- C. het beleid dat op de weerstandscapaciteit en de risico's van toepassing is;
- D. kengetallen die iets zeggen over de financiële positie van de gemeente.

A. De weerstandscapaciteit

Bij de weerstandscapaciteit gaat het om de vraag welke middelen en mogelijkheden de gemeente heeft om niet begrote lasten (die onverwachts en substantieel zijn) te kunnen dekken, zonder dat de begroting en het beleid hoeven te worden aangepast.

De raad heeft op 21 juni 2018 in de nota weerstandsvermogen aangegeven hierbij niet te kijken naar de stille reserves (bijv. verkoop van in het vastgoed) en ook niet naar de onbenutte belastingcapaciteit (bijv. een ozb-verhoging). We gaan dan ook uit van een *enge* interpretatie van de weerstandscapaciteit.

Omschrijving	Eng	Ruim
1. Algemene reserve	X	X
2. Bestemmingsreserves	X	X
3. Stelpost onvoorzien	X	X
4. Flexibiliteit van de begroting	X	X
5. Stille reserves (niet direct beschikbaar)		X
6. Onbenutte belastingcapaciteit (vraagt beleidswijziging)		X

De weerstandscapaciteit bestond in 2019 uit de volgende onderdelen:

1. Algemene reserve

De algemene reserve bedraagt per 31 december 2019: € 1.003.333

Deze reserve kan in zijn geheel worden ingezet om risico's af te dekken en telt daarom volledig mee in de berekening van de weerstandscapaciteit.

2. Bestemmingsreserves

De bestemmingsreserves maken in principe deel uit van de weerstandscapaciteit.

Deze reserves zullen naar verwachting grotendeels worden ingezet in de aankomende twee tot drie jaren. In de programmabegroting ziet u het verloop van de bestemmingsreserves aangegeven.

Onze bestemmingsreserves hebben dus veelal een tijdelijk karakter. Gelet hierop nemen we de bestemmingsreserves niet mee in onze berekening van de weerstandscapaciteit.

3. Stelpost voor onvoorziene uitgaven

Het is verplicht om een bedrag voor onvoorziene uitgaven in de begroting op te nemen. Dit bedrag is bedoeld voor onderwerpen die onvoorzien, onafwendbaar en onuitstelbaar zijn. Voor 2019 is een bedrag van € 10.000 opgevoerd binnen het onderdeel financiering en algemene dekkingsmiddelen.

4. Flexibiliteit van de begroting

Als een risico zich daadwerkelijk voordoet, dan wordt bekeken of het financiële nadeel binnen de begroting kan worden opgevangen. Hoe flexibeler de begroting is, hoe eenvoudiger we keuzes kunnen maken om risico's op te vangen. Met andere woorden; zijn we in staat om snel ons inkomsten- en uitgavenpatroon aan te passen als een risico zich voordoet. Door de diverse bezuinigingsoperaties in de afgelopen jaren is de rek (flexibiliteit) hier nagenoeg uit. De flexibiliteit is dus wel een onderdeel van de weerstandscapaciteit, maar financieel gezien stellen we die bijdrage op nul.

Niet meegerekend worden:

5. Stille reserves

Van een stille reserve is sprake wanneer de actuele waarde van een bezitting hoger is dan de boekwaarde die op de balans is opgenomen. We kunnen zo'n stille reserve te gelde maken door de betreffende bezitting te verkopen. Zo'n stille reserve is niet inzichtelijk en niet direct beschikbaar omdat het bedrag pas beschikbaar is als een bezitting daadwerkelijk wordt verkocht.

6. De onbenutte belastingcapaciteit

De onbenutte belastingcapaciteit bestaat uit de extra structurele middelen die gegenereerd kunnen worden door de belastingen en heffingen te verhogen. Leges, afvalstoffenheffing en rioolheffing mogen wettelijk niet meer dan kostendekkend zijn, op deze onderdelen is in de begroting geen sprake van onbenutte belastingcapaciteit.

Voor de OZB is de onbenutte capaciteit te berekenen door de maximale belastingtarieven te vergelijken met de belastingtarieven in de gemeente Brummen. Hierbij is gebruik gemaakt van de normen voor "een redelijk peil van eigen heffingen" bij het artikel 12 beleid zoals genoemd in de circulaire Gemeentefonds.

De onbenutte OZB capaciteit is afgerond € 1.559.000. Met andere woorden, Brummen kan de OZB-inkomsten met ruim € 1,5 miljoen laten stijgen.

Samenvatting inventarisatie de weerstandscapaciteit

Omvang algemene reserve per 31-12-2019	€ 1.003.333
Stelpost onvoorzien	€ 10.000
Flexibiliteit van de begroting	€ 0
Totale weerstandscapaciteit 2019	€ 1.013.333

B. De risico's

We zijn dus in staat om € 1.013.333 aan risico's op te vangen, maar waaruit bestaan die risico's?

Elk jaar worden de risico's die zich kunnen voordoen zo goed mogelijk ingeschat volgens de methode die is beschreven in de nota weerstandsvermogen 2018- 2021. Risico's die kleiner zijn dan € 10.000 worden niet meegenomen in de berekening omdat hiervan uitgegaan wordt dat deze gedekt kunnen worden uit de reguliere begrotingsposten. De totale risico-inventarisatie is geheim omdat openbaarheid hiervan de belangen van de gemeente kan schaden. Een samenvatting van de risico's groter dan € 100.000,-:

Nr	Werkgebied	Gebeurtenis	Bedrag
1	Veiligheid, handhaven en toezicht	Grote calamiteit zoals natuur-ramp, treinongeluk etc.	€ 100.000
2	Circulariteit, Klimaat en Openbare Ruimte	Minder rendabele grondexploitatie en contractrisico's	P.M.
3	Onderwijs en kinderopvang	Extra afschrijving geïnvesteerde gelden gebouwen en contractrisico's nieuwbouw	P.M.
4	Jeugdzorg	Overschrijding op budget	€ 500.000
5	Werk en inkomen	Taakstellende bezuiniging op exploitatie Werkfit wordt niet gehaald	€ 125.000
6	Risico's P.M.	Betreft meerdere risico's	€ 840.000
7	overige risico's < € 100.000		€ 1.237.000
	Totaal weerstandsreserve		€ 2.802.000

Voor een aantal gebeurtenissen is P.M. ingevuld omdat het openbaar maken de gemeente kan schaden.

In 2020 is het Coronavirus ontstaan. Dit brengt veel onzekerheden en risico's met zich mee die wij op het moment van samenstellen van de jaarstukken nog niet kunnen overzien. Dat het consequenties zal hebben voor het weerstandsvermogen en de risicoparagraaf is duidelijk. Welke dat betreft is nog moeilijk te overzien. Wij zien onder meer onzekerheden en potentiële risico's op de volgende terreinen:

- De zorgverlening aan onze inwoners
- Maatregelen in het kader van de gezondheid
- De uitkeringen aan onze inwoners
- De subsidies voor gesubsidieerde instellingen
- De ontwikkelingen in de grondexploitatie
- De bedrijfsvoering van onze organisatie
- Lopende en nieuw te starten projecten
- De financiering van onze activiteiten
- Het wegvallen van detacheringsofbrengsten
- De heffing en inning van lokale heffingen

Wij monitoren voortdurend de ontwikkelingen en de hiermee verbonden risico's en gevolgen voor het financiële resultaat 2020 en verder. Waar mogelijk worden dan ook beheersmaatregelen genomen. Mochten de actuele ontwikkelingen leiden tot aangepaste prognoses voor 2020 dan zullen wij deze verwerken in de tussentijdse rapportages.

C. Het beleid dat op de weerstandscapaciteit en de risico's van toepassing is

Nu de weerstandscapaciteit en de risico's zijn geïnventariseerd is het de vraag hoe die twee zich tot elkaar verhouden.

Door de weerstandscapaciteit te delen door het bedrag aan risico's ontstaat een ratio. Als de weerstandscapaciteit precies genoeg is om alle risico's te dekken dan is de ratio 1. Als de ratio onder de 1 zakt dan zijn de risico's groter dan de weerstandscapaciteit.

Het beleid in de raadsperiode 2018-2022 is om te streven naar een weerstandsratio van 1,4 tot 2. Door het negatieve jaarresultaat van 2019 is de ratio ver onder de 1 gezakt. Voor 2020 ziet de situatie er nu als volgt uit:

De weerstandscapaciteit 2020:   € 1.013.333
Gedeeld door de risico's: € 2.802.000   = ratio 0,36.

Bij het opstellen van de paragraaf over het weerstandsvermogen wordt gebruik gemaakt van de gegevens die op dat moment beschikbaar zijn. Een momentopname dus. Nieuwe projecten, ontwikkelingen en investeringsbeslissingen kunnen het risicoprofiel beïnvloeden waardoor het benodigde weerstandsvermogen een andere waardering kan krijgen.

D. Kengetallen die iets zeggen over de financiële positie van de gemeente

De bedoeling van deze kengetallen is om de financiële positie van gemeenten weer te geven en te kunnen vergelijken tussen gemeenten onderling. Eén afzonderlijk kengetal zegt niet alles en moet daarom altijd in relatie worden gezien met andere kengetallen. Als de kengetallen gezamenlijk een verontrustend beeld geven, betekent dit dat de financiële positie van een gemeente onder druk staat en dat maatregelen noodzakelijk zijn om deze situatie te verbeteren. De gemeenteraad mag per kengetal zelf een norm of een gewenste richting bepalen. De provincie Gelderland heeft kaders voor de kengetallen bepaald. In haar begrotingsbrief vergelijkt de provincie de kengetallen van de gemeente met deze kaders.

Hieronder volgt de uitwerking van de kengetallen voor Brummen.

7a – Netto schuldquote, exclusief verstrekte leningen

Rekening 2018	Begroting 2019	Rekening 2019
126,1%	123,0%	122,7 %

De netto schuld geeft het niveau van de schuldenlast van de gemeente weer, ten opzichte van de eigen middelen. Bij de netto schuldquote worden alle schulden, verminderd met geldelijk bezit, afgezet tegen alle structurele baten (excl. mutaties reserves).

Provincie Gelderland geeft de volgende signaleringswaarde;

- boven 130%: er is sprake van een zeer hoge schuld,
- boven 100%: er is waakzaamheid geboden,
- tot 100%: norm is voldoende.

Uit de tabel komt naar voren dat de schuldenlast is toegenomen.

7b – Netto schuldquote, inclusief verstrekte leningen

Rekening 2018	Begroting 2019	Rekening 2019
129,5%	126,2%	132,3%

Om inzicht te krijgen in welke mate er sprake is van doorlenen van kapitaal, wordt de netto schuldquote zowel in- als exclusief doorgeleende gelden weergegeven. Op die manier wordt in beeld gebracht wat het aandeel is van de verstrekte leningen en wat dit betekent voor de schuldenlast van de gemeente. Zie aantekeningen onder punt 7a hiervoor.

7c – De solvabiliteitsratio

Rekening 2018	Begroting 2019	Rekening 2019
9,4%	7,5%	4,4%

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Het geeft het eigen vermogen weer als percentage van het balanstotaal.

Provincie Gelderland geeft de volgende signaleringswaarde;

- lager dan 20%: risicovol,
- tussen 20 en 50%: voldoende,
- boven 50%: goed.

Uit de tabel blijkt dat het aandeel eigen vermogen is gedaald.

7d – Kengetal bouwgrondexploitatie

Rekening 2018	Begroting 2019	Rekening 2019
27,3%	23,5%	25,7%

Ook in Brummen is de afgelopen jaren gebleken dat de grondexploitatie een grote invloed kan hebben op de financiële positie van de gemeente. Het kengetal geeft aan het aandeel van boekwaarde van de gronden in exploitatie ten opzichte van de totale bate van de gemeente (exclusief de verrekeningen met reserves).

Provincie Gelderland geeft de volgende signaleringswaarde;

- Cat A (<20%),
- Cat B (20<35%),
- Cat C (>=35%).

7e – Structurele exploitatieruimte

Rekening 2018	Begroting 2019	Rekening 2019
-/- 3,2%	0,8%	-/-6,8%

Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte binnen de begroting is. Ook geeft het aan of de gemeente in staat is om structurele tegenvallers op te vangen en/of er ruimte is voor nieuw beleid. Voor de berekening zoals die nu is voorgeschreven moeten we het saldo van structurele baten en lasten vermeerderd met het saldo van structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves (*) delen door de totale baten. Het kengetal moet hierdoor minimaal groter dan 0 zijn, anders duidt dit op een tekort in de structurele ruimte. Uit de tabel valt af te leiden dat de Jaarrekening een tekort heeft behaald.

(*) exclusief verrekening met de Vrije Reserve

7f – Belastingcapaciteit – Woonlasten meerpersoonshuishoudens

Rekening 2018	Begroting 2019	Rekening 2019
104,4%	100,7%	100,7%

De ruimte die een gemeente heeft om zijn belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Hieronder worden verstaan de OZB, de rioolheffing en de afvalstoffenheffing. De uitkomst van de berekening zijn de woonlasten in Brummen uitgedrukt in een percentage van het landelijk gemiddelde. Is het kengetal lager dan 100%, dan zijn onze woonlasten dus lager dan gemiddeld in Nederland. De Provincie stelt de volgende signaleringswaarde voor dit kengetal;

- Cat A (<95%),
- Cat B (95<105%) en
- Cat C (>=105%).

Uit bovenstaande tabel valt af te leiden dat onze woonlasten hoger zijn dan gemiddeld in Nederland.

De cijfers die in de Brummense lokale lastenmonitor worden genoemd, zie paragraaf A, vormen de basis van de berekening.

Algemeen

In deze paragraaf gaan wij in op het beleid dat we hebben voor de 'grotere' kapitaalgoederen van de gemeente. Hierbij kunt u denken aan de kosten van aanleg en instandhouding van wegen, riolering, water, groen en gebouwen.

Een groot deel van het 'vermogen' van onze gemeente bestaat uit het bezit van wegen, rioleringen, groenvoorzieningen en gebouwen. Een zorgvuldig beheer en onderhoud hiervan is dan ook van belang. Een tweede belangrijk aspect is dat de kwaliteit van het openbaar gebied door de inwoners vaak het meest intensief beleefd wordt. Zwerfvuil, hondenpoep, loszittende stoeptegels, boomwortels, slecht onderhouden gebouwen, moeilijk toegankelijke gemeentelijke gebouwen: deze onderwerpen in de directe omgeving raken de inwoners direct.

De kosten van instandhouding van al deze kapitaalgoederen berekenen we aan de hand van onderhoudsplannen. Zo hebben we beheersplannen voor wegen, groen, riolering en gebouwen. Onderhoudskosten maken een wezenlijk deel van de uitgaven uit. Deze kosten zijn maar voor een deel te beïnvloeden keuzes in het niveau van onderhoud.

Om het onderhoudsniveau en de kosten daarvan vast te kunnen stellen hebben we een Beheerkwaliteitsplan Gemeente Brummen. In dit plan is de kwaliteit van het beheer van de openbare voorzieningen geanalyseerd en meetbaar gemaakt. Het vastgestelde kwaliteitsniveau is het toetsingskader voor bestuur, inwoners en medewerkers.

In 2017 is een Integrale visie Beheer Openbare Ruimte vastgesteld. Deze visie bevat de kaders waarbinnen het beheer van de openbare ruimte plaats vindt. Ook zijn ambities beschreven om onder andere de buitenruimte beter toekomstbestendig en duurzaam te maken.

Het onderhoud van de wegen

Het Uitvoeringsplan 2019 is gebaseerd op de in 2018 uitgevoerde weginspectie en de daarin geconstateerde gebreken. Het asfaltonderhoud en de straat- en andere werkzaamheden is in de markt gezet en aanbesteed.

Budget begroot € 413.442

Werkelijk: € 162.767

We hebben in 2019 dus ruim € 250.000 minder kosten gemaakt dan begroot. Dit komt omdat onder andere het herstel van het Eerbeekse Veldpad, Soerense Zand en Hallsepad is uitgesteld door de stikstofproblematiek.

In 2019 zijn de verharde wegen geïnspecteerd op hun kwaliteit. Deze inventarisatie geeft input voor een nieuw wegenbeheerplan voor de jaren 2020-2024. Dit plan wordt in 2020 ter besluitvorming aangeboden.

Uitgevoerd wegenonderhoud in 2019

Asfaltwerkzaamheden: Boshoffweg, Boerenstraat, Troelstralaan en Coldenhovenseweg & Loubergweg, Verbindingspad langs spoor Eerbeekseweg-Oude Eerbeekseweg.

Aanbrengen fietsstroken in rood asfalt op Voorsterweg in bebouwde kom Oeken en Emperweg in kern Empe.

Werkzaamheden elementenverhardingen: herstel diverse trottoirs en parkeerplaatsen Vogelbuurt.

Reconstructie fietspaden:

De reconstructie van de fietspaden Hallsepad, Soerense Zand en Eerbeekse Veldpad is vertraagd / uitgesteld door de stikstofproblematiek.

Openbare reiniging

Het opruimen van zwerfvuil is sinds 1 januari 2019 ondergebracht bij de buitendienst. De buitendienst is voor deze taak versterkt met de voormalige Delta/Accent medewerkers. Handmatig ruimen zij zwerfafval in de kernen en het buitengebied. Voor de dorpscentra en de toegangswegen naar de centra is het onderhoud op beeldniveau B uitgevoerd. Dat is het basisniveau. De overige gebieden binnen de bebouwde kom zijn nog op C-niveau onderhouden. In het buitengebied is het zwerfvuil 2x per jaar geruimd. Daarnaast zijn er, al dan niet georganiseerd, nog vele vrijwilligers actief geweest met het ruimen van zwerfafval. Zij hebben prikkers, hesjes en afvalzakken van de gemeente gekregen. Volle zakken zijn bij de vrijwilligers aan huis opgehaald.

Het vegen van wegen is op bestekbasis voor 5 jaar uitbesteed. Het bestekmatig vegen van wegen gebeurt alleen binnen de bebouwde komen. Voor het vegen van wegen worden dezelfde kwaliteitscriteria aangehouden als bij het ruimen van zwerfafval. In de herfstperiode is de veegwagen ingezet voor het verwijderen van blad.

Huishoudelijk afval

Het is in 2019 nog niet gekomen tot vaststelling van een nieuw beleids- en een uitvoeringsplan voor huishoudelijk afval. We zien in 2019 "ongunstige" ontwikkelingen in de afvalbranche waarbij de verwerkingskosten oplopen en de inkomsten van grondstoffen dalen. Gezien de wens om te komen tot minder restafval per inwoner is 2019 gebruikt om te kijken naar het effect van genomen maatregelen in andere gemeenten. Na raadpleging van het burgerpanel wordt in 2020 een grondstoffenplan voor Brummen opgesteld.

De openbare straatverlichting

Op basis van beleidsplan openbare verlichting verduurzamen we het bestand van lichtmasten en armaturen. In 2019 is het bestek opgesteld en aanbesteed. De daadwerkelijke vervanging start in 2020. Het regulier onderhoud van de verlichting is regionaal uitbesteed voor een periode van 4 jaar tot de zomer van 2020. In 2019 is een nieuwe regionale aanbesteding mislukt. Het werk wordt in 2020 opnieuw aanbesteed.

De rioleringsstelsels in de gemeente

Budget begroot € 811.200

Werkelijk: € 512.318

In 2019 is minder uitgevoerd dan begroot. In 2020 worden de restant werkzaamheden uitgevoerd en wordt het overschot uit 2019 volledig ingezet.

Voor onderhoud aan rioolgemalen, (correctief) onderhoud en onderzoek aan het rioolstelsel zijn binnen de exploitatiebegroting jaarlijkse budgetten beschikbaar. Voor toekomstige renovaties van rioolstelsels is een voorziening beschikbaar die we jaarlijks voeden ten laste van de exploitatiebegroting. In 2019 is afgerond € 600.000 in deze voorziening gestort. De storting baseren we op gegevens uit het rioolbeheerpakket en het kostendekkingsplan uit het GRP en wordt jaarlijks aangepast.

Het uitvoeren van verbetermaatregelen aan het bestaande rioolstelsel is gedaan op basis van het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP). Noodzakelijke investeringen zijn meerjarig ingepland en de kapitaallasten komen ten laste van de exploitatiebegroting. Het huidige GRP is vastgesteld door de gemeenteraad voor de periode van 2016 tot en met 2020.

In 2019 is de besteksvoorbereiding gestart voor het verplaatsen van de riooloverstort in de wijk Elzenbos. Aanvullend aan de in het GRP opgenomen maatregelen dienen er in de wijk Elzenbos maatregelen genomen te worden om de riooloverstortvoorziening van de Veldweide te verplaatsen naar de Elzenbosweg. Hiervoor dient een buisleiding met een doorsnede van 2 meter door de groenzone aangelegd te worden. Bij de realisatie wordt gebruik gemaakt van de inventiviteit van de aannemers om de overlast voor de wijk te beperken.

Renovatie en vervanging van riolen in 2019

Rioolvervangingen & verbetermaatregelen:

Riool is vervangen in de: Jan Mankesstraat, Weth. Sandersstraat & t Haagje. Relining van het riool (aانبrenge n versterkingskous in de buis) heeft plaats gevonden in een deel van het Wilhelminapark.

Aan de Voorsterweg is een rioolgemaal verplaatst in combinatie met de aanleg van een nieuwe persleiding onder het spoor.

Het onderhoud van bermen en sloten

Het maaien van bermen en sloten besteden we uit op basis van een bestek. Gewerkt wordt volgens de Gedragscode bestendig beheer groenvoorzieningen. Om budgettaire redenen worden de bermen geklempeld op een enkele locatie met bijzondere vegetatie na.

In 2019 is samen met Landschapsnetwerk Brummen, de Provincie, het Waterschap en Prorail gekeken naar mogelijkheden om het bermbeheer milieuvriendelijker uit te voeren. Vooruitlopend op het opstellen van een nieuw uitvoeringsbestek is de aannemer in 2019 daarom reeds gevraagd enkele bredere bermen niet meer te klempelen maar te gaan maaien en het maaisel af te voeren. Deze werkwijze moet leiden tot verschraling van de berm en meer biodiversiteit. Het Landschapsnetwerk heeft de gemeente een advies uitgebracht voor verdere verbetering van de biodiversiteit. Gekeken wordt naar mogelijkheden om deze adviezen over te nemen in het gemeentelijk beheer of het landschapscontract.

Het openbaar groen in de gemeente

Het inrichtingsniveau en het onderhoud van het openbaar groen in de gemeente heeft haar basis in het beleid zoals dat is vastgesteld in de groenstructuurplannen. Het onderhoud wordt uitgevoerd op basis van beeldkwaliteit. Ook in 2019 heeft het onderhoud van het openbaar groen op een laag en sober niveau (C-niveau van de CROW kwaliteitscatalogus) plaats gevonden. Uitzondering hierop vormen de centra van Brummen en Eerbeek, de toegangswegen naar de centra en de begraafplaatsen die op B-niveau onderhouden zijn.

De jarenlange bezuiniging op het groenonderhoud heeft geleid tot verwaarloosde beplanting. Voor 2018 tot 2022 is incidenteel budget beschikbaar gesteld om op een start te maken met het verbeteren van het uiterlijk van de openbare ruimte. In verband met (tijdelijke) onderbezetting binnen het proces groenbeheer hebben er in 2019 geen groenrenovaties plaats gevonden. Deze groenrenovaties vinden in 2020 plaats.

De droogte en hitte van het voorjaar en de zomer van 2019 was een aanslag op de kwaliteit van het openbare groen. Voor het tweede jaar op rij hadden bomen, heesters en grasbeplantingen last van verdroging en verbranding van het blad. De schade is vooral zichtbaar bij de kwetsbare oudere beplantingen en berken. De tijd zal het leren of beplantingen, die het nu ogenschijnlijk gered hebben, het zullen overleven. De aanwezigheid van afgestorven beplantingen hebben geleid tot een andere prioritering bij het renoveren van beplantingsvakken. Met een kaplijst met 271 dode en slechte bomen waren er dit jaar ongeveer 50% meer bomen te verwijderen en te vervangen dan in een gemiddeld jaar.

Juni-storm

In de avond/nacht van 19 juni 2019 trok er een wervelwind over onze gemeente die tot veel schade aan bossen en bomen leidde. Bomen waaiden met kluit en al om en blokkeerde wegen. Hulpdiensten rukten massaal uit om wegen weer toegankelijk te maken. Na het wegnemen van de ergste overlast is het opruimen van omgewaaide bomen en het verwijderen van gebroken takken in boomkronen boven wegen en particulier eigendommen opgepakt door de gemeente. In totaal is ongeveer 16 weken gewerkt aan het wegnemen van de stormschade. Deze werkzaamheden hebben geleid tot een onvoorziene extra kostenpost van € 85.300 (inhuur derden) en extra inzet 215 manuren voor het ruimen van gebroken takken op trottoirs en gazons. Er volgen nog kosten vanuit de storm in verband met de herplant van de circa 50 omgewaaide gemeentebomen.

Eikenprocessierups

Voor het derde jaar op rij was de eikenprocessierups in grote mate aanwezig in onze gemeente. De rups is curatief bestreden door de rupsen en hun nesten weg te zuigen. Hiervoor zijn op het hoogtepunt van de overlast drie bestrijdingsploegen met hoogwerker ingezet. Voor het bestrijden van de overlast was geen budget geraamd. De totale kosten van de bestrijding bedroegen in 2019 ca € 75.000,-.

De begraafplaatsen

In 2019 waren er op de gemeentelijke begraafplaatsen 36 begrafenissen, 22 urn bijzettingen en 7 as verstrooiingen. De droge, hete zomer heeft vooral op de begraafplaats in Eerbeek geleid tot het afsterven van bomen (ca 30 stuks). Het uiterlijk en aanzien van de begraafplaats heeft hier van te lijden. Het onderhoudsniveau op de begraafplaatsen heeft plaats gevonden op B-niveau.

Boombeheer

Door het vertrek van de gemeentelijk boombeheerder, de juni-storm en de massale overlast van de eikenprocessierups is het reguliere boombeheer in 2019 wat op de achtergrond geraakt. Snoeiachterstanden uit 2018 zijn wat weggewerkt maar er was onvoldoende tijd om de herplant van 2018 voor te bereiden. De achterstanden worden zo mogelijk in 2020 weggewerkt.

Bosbeheer

Vanaf 2013 vind er, om financiële redenen, geen planmatig onderhoud in de bossen meer plaats. Op basis van veiligheidsinspecties, worden alleen maatregelen uitgevoerd aan bomen die een direct risico opleveren voor de infrastructuur en gebouwen. Omdat er sprake was van enige overlast en er kansen gezien werden in een kostendekkende dunningsactie van het boombestand in de bossen is samen met de Bosgroep een dunning voor 2019 voorbereid. De dunning geeft ook ruimte aan de gewenste omvorming naar meer loofhout (grotere biodiversiteit en minder verdroging). De dunning is in 2019 aanbesteed. Door het instorten van de houtprijzen door massale kap in Duitsland (aantasting door de letterzetter) is de opbrengst lager dan in eerste instantie verwacht. De uitvoering van de dunning is begin 2020 gestart.

Speeltoestellen

De gemeentelijke speeltoestellen zijn conform de wettelijke eisen structureel gecontroleerd op gebreken (5x per jaar). Gebreken zijn waar mogelijk gerepareerd. Onveilige en niet te repareren speeltoestellen zijn verwijderd. In 2019 is o.a. de speelvoorziening bij het pontveer aan de IJssel vervangen. Omdat het structuurplan spelen verouderd en achterhaald bleek is het speeltoestellenbeheer geactualiseerd en in lijn gebracht met de speelbehoefte en het beschikbare budget. De komende jaren wordt gewerkt naar een nieuwe verdeling van speelvoorzieningen waarbij in elke wijk een uitdagende speelvoorziening aanwezig blijft.

Sportvelden

In 2019 heeft regulier sportveldenbeheer plaats gevonden. In verband met de aanhoudende hitte en droogte moest extra berekend worden en vergde het uitvoeren van groot onderhoud in de zomermaanden extra aandacht. Het aanbrengen van extra verlichting bij veld 2 of 4 op sportpark De Veldkant is voorbereid. Extra verlichting op deze velden is noodzakelijk in verband met het afstoten van het trainingsveld (veld 6).

Het onderhoud van gemeentelijke gebouwen

Budget begroot € 346.469

Werkelijk € 352.537

Voor periodiek- en groot onderhoud is een voorziening beschikbaar die we jaarlijks voeden ten laste van de exploitatiebegroting. Hiermee is in 2019 een bedrag gemoeid van afgerond € 211.500. Uit de voorziening bekostigen we het onderhoud van alle gebouwen die bij de gemeente in eigendom zijn.

Hierna een toelichting op grote financiële afwijkingen ten opzichte van de planning:

- € 32.000 Nadeel op Capaciteit ambtelijk personeel: meer capaciteit intern ingezet, bij de projecten Kollergang (Werkfit) en gebouwen begraafplaatsen
- € 17.000 Nadeel bij Kerktorens: project is nu volledig opgepakt in 2019 voor beide kerktorens. Bedrag wordt volledig gesubsidieerd via het Rijk (over een periode van 6 jaar)
- € 20.000 Nadeel bij Bhoele: gebreken E-installatie (geen juiste aarding) verholpen, nooddeuren aangepast, achterstallig onderhoud uitgevoerd
- € 33.000 Voordeel bij Rhienderoord: Deels niet uitgevoerde werkzaamheden welke doorschuiven naar 2020, tegelvloer zwembad is niets aan uitgevoerd. De gehele vloer is in onderzoek om de staat te bepalen (waaronder stroefheid). Ook testen schoonmaak gaande. In de loop van 2020 komt hier meer duidelijkheid over.

- € 43.000 Voordeel bij Troelstralaan 49a: Grotendeels niet uitgevoerde werkzaamheden aan het dak, deze schuift door naar komende jaren.

Het onderhoud van schoolgebouwen valt onder de schoolbesturen. Alleen nieuwbouw, uitbreiding en zeer groot onderhoud valt nog onder de gemeente. Aanvragen daarvoor lopen via de huisvestingsverordening voor het onderwijs. Budgetten die hiervoor nodig zijn worden jaarlijks aangevraagd en via investeringslijst op de begroting gebracht.

Herijking reserves en voorzieningen

Voor alle kapitaalgoederen waarbij voor het onderhoud en/of renovatie wordt gewerkt met een voorziening toetsen we jaarlijks of deze toereikend zijn. Dit doen we aan het beleid dat staat in de notitie reserves en voorzieningen.

Actualiteit van beheers- en beleidsplannen

Beheersplan	Actueel	Financiële gevolgen verwerkt
Beheerplan gemeentelijke gebouwen	t/m 2018	Ja
Beheerplan wegen	t/m 2020	Ja
Uitvoeringsplan gladheidbestrijding	t/m 2021	Ja
Beheerplan groenvoorzieningen	Nee	N.v.t.
Openbare verlichting	t/m 2020	Ja
Beheerplan riolen	t/m 2020	Ja
Beleidsplannen		
Beleidsplan gemeentelijke gebouwen	t/m 2018	Ja
Beleidsplan Wegen	t/m 2020	Ja
Gladheidsbestrijding	t/m 2021	Ja
Groenstructuurplan Brummen	April 2003	Ja, echter grotendeels teruggedraaid
Groenstructuurplan Eerbeek	Nov. 2003	Ja, echter grotendeels teruggedraaid
Landschapsbeleidsplan	Mei 2008	Ja
Openbare verlichting	t/m 2020	Ja
Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP)	t/m 2020	Ja
Afvalbeleidsplan	2013-2017	Ja
Structuurplan spelen	2019	Uitwerking in 2020

Algemeen

In deze paragraaf wordt informatie verstrekt over de manier waarop de gemeente geld aantrekt. In deze paragraaf wordt beschreven hoe de financieringsfunctie is uitgevoerd in 2019.

De wet Financiering Decentrale Overheden (wet FIDO) en de wet Hof zijn de kaders waarbinnen de uitvoering van de financieringsfunctie plaatsvindt. Daarnaast heeft de raad kaders vastgesteld in de [financiële verordening](#) en in het [Treasury statuut](#).

Het gemeentelijke financieringsbeleid is opgesteld om te voorzien in de financieringsbehoefte op korte en op lange termijn. De belangrijkste doelstelling is het beheersen van de risico's die hieraan verbonden zijn en de rentekosten te beperken.

Renteontwikkelingen

Het monetaire beleid wordt bepaald door de Europese Centrale Bank (ECB). De ECB stelt zich tot doel de inflatie op de middellange termijn onder, maar dicht bij 2% te houden. Prijsstabiliteit draagt namelijk bij aan de toename van economische welvaart en de potentiële groei van de economie.

De door de ECB gehanteerde herfinancieringsrente is van invloed op de ontwikkeling van de rente op de kapitaalmarkt (lange termijn leningen). Het tarief is sinds 2016 0%. De Euribortarieven worden gehanteerd om de geldmarktrente (korte termijn leningen) te bepalen. Dit tarief ligt in 2019 tussen -0.515% en -0.108%.

Naar verwachting zullen de rentetarieven op lange termijn weer gaan stijgen als gevolg van het staken van het interventieprogramma van de Europese Central Bank (ECB).

Risicobeheer

Voor de beheersing van de renterisico's gelden twee concrete richtlijnen: de renterisiconorm en de kasgeldlimiet.

Schuldpositie

De financieringsbehoefte is afhankelijk van de geplande uitgaven en investeringen.

Hieronder volgt een overzicht van de schuldpositie en de rente in 2019. Het gemiddelde rente tarief ligt in 2019 rond 0,8%.

(bedragen x € 1.000)

Leningen	Restant hoofdsom 2018	Nieuw opgenomen	Aflossing	Betaalde rente	Restant hoofdsom 2019
Langlopende leningen	€49.914	€24.500	€12.061	€484	€62.353
Kortlopende leningen	€10.000	€ 0	€10.000	€ 21-	€ 0
Totaal	€59.914	€24.500	€22.061	€463	€62.353

De looptijd van de resterende schulden varieert van 1 jaar tot 17 jaar.

Rente risiconorm

Jaarlijks worden de lange termijn leningen afgelost. De totale aflossing mag niet hoger zijn dan 20% van de begroting van dat jaar. In 2019 is er € 12.060.000 afgelost terwijl de limiet € 9.377.800 was. Hiermee is de rente risiconorm overschreden.

Kasgeldlimiet

Het rentepercentage voor kasgeldleningen (kortlopend; < 1 jaar) is in 2019 negatief (ongeveer -0,37%). Het maximale op te nemen kasgeld is gebonden aan een limiet (8,5% van het begrotingstotaal). Deze wordt berekend aan de hand van de begroting en het saldo van de vlottende middelen en vlottende schulden. In Q3 is de kasgeldlimiet overschreden. Dit is maximaal 2 opevolgende kwartalen toegestaan. In

september 2019 is er dan ook besloten geen kasgeld meer aan te houden om aan de norm te voldoen en deze om te zetten naar langlopende leningen.

Verstrekte leningen

Gemeente Brummen heeft leningen verstrekt aan verschillende partijen. Hieronder volgt een overzicht van de openstaande leningen en de rente in 2019.

(bedragen x € 1.000)

Leningen	Restant hoofdsom 2018	Aflossing	Rente	Restant hoofdsom 2019
Stichting Welzijn Brummen	€ 355	€ 18	€ 4	€ 337
Vitens N.V.	€ 286	€ 95	€ 6	€ 191
Alliander N.V.	€ 847	€ 0	€85	€ 847
IJsselwind B.V.	€ 58	€ 0	€ 1	€ 58
Totaal	€1.546	€113	€96	€1.433

De looptijd van de leningen varieert van 2 jaar tot 19 jaar. De achtergestelde lening aan Alliander N.V. zal niet worden afgelost aangezien het een eeuwigdurende lening betreft.

Rente

In het nieuwe BBV worden alle rentelasten en rentebaten in eerste instantie begroot en verantwoord op het taakveld Treasury. Een groot deel van onze (externe) rentelasten ligt vast omdat in het verleden geldleningen zijn opgenomen waarbij de op dat moment geldende markrente voor langere tijd contractueel is vastgelegd.

Rente toerekening investeringen

De toerekening van rente aan producten berekenen we op basis van de zogenoemde "rente-omslag". Dit houdt in dat de totale rentelast moet worden omgeslagen over de boekwaarde van de relevante investeringen op basis van de berekening van een "gemiddeld" rentepercentage. Het percentage voor de omslagrente wordt afgerond binnen een marge van 0,5%. De ruimte van 0,5% is bedoeld voor feitelijke afronding naar een dichtstbijzijnde handige rekenrente en dient ter stabiliteit bij kleine afwijkingen in navolgende jaren. Door deze afronding wijkt de rente die we aan taakvelden toerekenen enigszins af van de daadwerkelijke rentekosten. Het verschil wordt als renteresultaat verantwoord op het taakveld Treasury en is zichtbaar als resultaat in onderstaand renteschema.

Het gehanteerde percentage in 2019 is 0,50% en is berekend op de hierna genoemde wijze.

Schema renteomslag berekening	Begroot 2019	Werkelijk 2019
a. Externe rentelasten over de korte en lange financiering	€ 449.088	€ 511.914
b. Af: De externe rentebaten over de lange en korte financiering	€ 0	-€ 53.231
Saldo rentelasten en rentebaten	€ 449.088	€ 458.683
c1. Af :De rente die direct aan de grondexploitatie wordt doorgerekend	-€ 231.091	-€ 192.474
c2 Af: De rente van projectfinanciering die direct aan het betreffende taakveld / product wordt toegerekend (SWB)	-€ 13.439	-€ 3.731
c3 Bij: De rentebaten van doorverstrekte leningen, als daarvoor een specifieke lening is aangetrokken en als deze bate rechtstreeks aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	€ 0	€ 0
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	€ 204.558	€ 262.478
d1 Bij: Rente over het eigen vermogen	€ 0	€ 0
d2 Bij: Rente over voorzieningen	€ 0	€ 0
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente (via rente-omslag)	€ 204.558	€ 262.478
e. Af: De aan taakvelden toegerekende rente (rente-omslag)	-€ 273.221	-€ 338.775
f. Renteresultaat op het taakveld Treasury	-€ 68.663	-€ 76.297
Rente-omslag per jaar	0,37%	0,39%
Te hanteren rente-omslag afgerond op 0,5% cf. BBV	0,5%	0,5%

Rentetarief Bouwgrondexploitatie

Over de waarde van de grondexploitatie wordt rente berekend en geboekt als last in de exploitatie. Het te hanteren percentage wordt aan de hand van onderstaande gegevens berekend. Het berekende rentetarief van 2018 van 1,30% is gehanteerd om de rente te berekenen in 2019.

Omschrijving	2018	2019
Rente leningenportefeuille volgens begroting	1.50%	1.40%
Werkelijke rente jaarrekening	1.38%	0.80%
Bedragen x € 1.000		
Eigen vermogen cf gewaarmerkte JR -1	€10.191	€ 7.780
Vreemd vermogen cf gewaarmerkte JR -1	€67.174	€74.663
Balanstotaal	€77.365	€82.443
Rentetarief grex	1,30%	1,27%

Vennootschapsbelasting

Vanaf 1-1-2016 kan een gemeente ook vennootschapsbelasting-plichtig zijn. Dit alleen voor de taken die een normale ondernemer ook kan doen. Op basis van (extern) onderzoek wordt er vooralsnog van uitgegaan dat de gemeente Brummen niet door de ondernemerspoort komt en daarom niet vennootschapsbelasting plichtig is.

Algemeen

Het realiseren van doelstellingen is mede afhankelijk van een goede sturing en van een goede interne bedrijfsvoering. In deze paragraaf gaan we in op actuele ontwikkelingen op deze terreinen.

1. Planning en Control

Als vertegenwoordiging van de inwoners van onze gemeente heeft de raad een sturende en controlerende rol. De vraag welke doelen de gemeente nastreeft en welke maatregelen en middelen daarvoor beschikbaar zijn beantwoorden we in de begroting. De controle op de uitvoering vindt plaats via de bestuursrapportages en de jaarrekening.

Om de tussentijdse aanpassingen zo gering mogelijk te laten zijn, wordt ingezet op verbeteringen in het budgetbeheer. De medewerkers van concerncontrol en de financieel consulenten ondersteunen de budgethouders in hun verantwoordelijkheid om zo realistisch mogelijk te ramen, goed vooruit te kijken en tussentijds informatie te verschaffen.

2. Kwaliteitszorg

Het borgen van een goede kwaliteit doen we door kwaliteitstoetsen te verankeren in de werkprocessen. Vanuit de houding van continu verbeteren werken we aan het verminderen van fouten die kunnen optreden in de werkprocessen. Daarnaast vinden er gedurende het jaar interne controles plaats door eigen medewerkers, de uitkomsten van deze interne controles worden door de accountant gebruikt bij de controle van de jaarstukken.

3. Personeelsbeleid

In 2019 is het droombeeld van de organisatie doorvertaald naar een HR visie:

‘Vanuit **betrokkenheid, kennis, goed ontwikkelde competenties**, een doorleefde grondhouding en gedeelde kernwaarden dragen wij bij aan de doelstellingen van de gemeente Brummen. Wij nemen daarbij **eigen verantwoordelijkheid**. Wij zoeken **de samenwerking** ook buiten onze eigen processen en zijn, onder andere via Obeya's, gericht op continue verbetering van processen en ons functioneren. We geven elkaar feedback, gericht op **ontwikkeling en verbetering van prestaties**. De organisatie faciliteert om ons optimaal te ontwikkelen door inspirerend, coachend en faciliterend leiderschap en een samenhangend HR-beleid met bijbehorend instrumentarium. Uitgangspunt daarbij is dat we met **werkplezier, goede gezondheid en inzet van onze talenten werken**. Nu en in de toekomst zorgen we voor een goede match tussen wat we als medewerkers kunnen bieden en wat de gemeente Brummen van ons vraagt.’

Deze HR visie is ondersteunend aan de doelen van de beleidsvisies in het kader van ‘Wij Werken voor Brummen’, zoals de visie op dienstverlening, de I-visie, de implementatie van de Omgevingswet, de Participatiewijzer.

We hebben in 2019 alle HR instrumenten herijkt. Met deze instrumenten stimuleren we dat medewerkers gemotiveerd, deskundig en competent bijdragen aan de doelstellingen van de organisatie. En dat zij eigenaarschap laten zien in een cultuur die gericht is op betrokkenheid, deelname en autonomie. In 2020 werken we met dit nieuwe HR beleid.

Daarnaast is de processtructuur in 2019 verder ontwikkeld naar aanleiding van de resultaten van het medewerkers onderzoek 2018. De managementlaag van procescoördinatoren is weg en procesmanager en HR adviseur vormen een vast koppel rondom de medewerkers van een proces.

Per 1 januari 2020 is de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra) in werking getreden. Vanaf die datum is het arbeidsrecht uit het Burgerlijk Wetboek ook van toepassing op de arbeidsrelatie met de medewerkers. De ambtelijke aanstellingen van de medewerkers zijn omgezet naar arbeidsovereenkomsten en alle lokale rechtspositieregelingen zijn Wnra-proof gemaakt. Vanaf 1 januari 2020 is de Cao Gemeenten van toepassing en is het personeelshandboek gemeente Brummen vastgesteld.

Een projectgroep bestaande uit HR-medewerkers en vertegenwoordigers uit de OR, heeft er in 2019 voor gezorgd dat deze overgang soepel en zonder problemen kon verlopen.

De formatie en de loonsom

De ontwikkeling van de personele bezetting (FTE) was in 2019 als volgt:

Tabel 1

Omschrijving	31-12-2018	31-12-2019
Griffie	1,36	1,79
Gemeentesecretaris	1,00	1,00
Ambtelijke organisatie (*)	151,65	152,82
Totaal	154,01	155,61

*) inclusief TvE en Werkfit.

Het aantal FTE betreft de ambtelijk medewerkers op de loonlijst. Dus exclusief inhuur. Het aantal FTE is inclusief het ambtelijk begeleidend personeel (5,13 FTE) voor de SW medewerkers (voormannen, SW-consulenten, jobcoaches, etc.) maar exclusief de SW medewerkers zelf.

De SW medewerkers zijn formeel wel in dienst van de gemeente Brummen (formele werkgever) maar vallen onder een andere CAO.

In de onderstaande tabel zijn de personeelslasten en overige kerncijfers over de organisatie opgenomen, gerelateerd aan de personele bezetting in tabel .

Tabel 2

Onderdeel	Begroting Nw 2019	Werkelijk 2019	Resultaat 2019
Griffie	€ 124.390	€ 139.442	-€ 15.052
Gemeentesecretaris	€ 122.082	€ 122.813	-€ 731
Management	€ 608.288	€ 580.501	€ 27.787
Ambtelijke organisatie	€ 10.325.968	€ 9.834.706	€ 491.262
Totaal	€ 11.180.728	€ 10.677.462	€ 503.266
	<i>1 januari 2019</i>	<i>31 december 2019</i>	
Aantal personeelsleden totaal (excl. babs en bovenformatief) (*)	171	173	
Percentage mannen in dienst totaal (*)	48%	49%	
Percentage vrouwen in dienst totaal (*)	52%	51%	
	<i>2018</i>	<i>2019</i>	
Ziekteverzuimpercentage, totaal (excl. zwangerschap)	7,2%	5,79%	

(*) brondocument: personeelsmonitor 31-12-2018 en personeelsmonitor 31-12-2019

Het ziekteverzuimpercentage is gedaald, mede dankzij de intensivering van de verzuimbegeleiding en doordat een aantal langdurende ziektegevallen in 2019 gelukkig weer volledig hersteld zijn. Het percentage ligt nog iets boven het landelijk gemiddelde van gemeenten tussen de 20.000 en 50.00 inwoners (5,6% in 2018).

De werkelijke loonkosten van de medewerkers zijn lager dan begroot. Dat komt doordat vacatures later of met minder uren zijn ingevuld. Er zijn minder uren ingevuld als gevolg van de invulling op de taakstelling op organisatiekosten. Bij de 1^e bestuursrapportage is een deel ingevuld en nu bij de Jaarstukken wordt nogmaals € 86.000 ingevuld op het overschot van de vaste formatie. Per saldo resteert er een budget van € 418.000 (loonsom € 503.000 -/- invulling taakstelling € 86.000).

In de begroting van de loonkosten wordt uitgegaan van salariskosten (inclusief werkgeverslasten) en vaste vergoedingen (waaronder vergoeding woon-werkverkeer). Voor overwerk en beloningsdifferentiatie zijn in de begroting afzonderlijke posten opgenomen. Daarnaast is in de begroting een centraal budget voor overwerk opgenomen. In de werkelijke loonkosten zijn alle toelagen zoals overwerk en beloningsdifferentiatie opgenomen.

Ook de overige rechtspositionele vergoedingen zoals vergoeding dienstreizen zitten in het bedrag van de

werkelijke kosten. In de begroting 2019 is voor bovenbedoelde overige loonkosten (overwerkvergoeding, verzekeringen en werkkostenregeling) een bedrag opgenomen van € 117.000. Zie programma 4, werkgebied Bedrijfsvoering.

Dit bedrag plus het restant aan loonkosten, samen **€ 535.000**, is dekking voor inhuurkosten.

In 2019 resteert een niet gehaalde taakstelling op de organisatiekosten van € 2.000.

Inhuur organisatie Brummen (inclusief TvE en Werkfit)

Tijdelijke vacatures hebben we voor een deel ingevuld via inhuurkrachten. Dat is op jaarbasis duurder dan het in dienst nemen. Toch doen we dat om structurele lasten en personele risico's op gebied van ziekte en werkloosheid te beperken.

De totale kosten van externe inhuur in 2019	Werkelijk	Dekking	Tekort
a. Inhuur ivm ziektevervangings:	€ 421.000	€ 297.000	€ 124.000
b. Inhuur ivm Invulling vacatures en tijdelijke werkzaamheden	€ 759.000	€ 535.000	€ 224.000
Totaal	€ 1.180.000	€ 832.000	€ 348.000

Ad a) De kosten van inhuur wegens ziekte bedroegen in 2019 dus € 421.000. (In 2018 € 595.626).

Het ziektevervangingsbudget was in 2019 begroot op afgerond € 297.000.

Zelfs wanneer het ziekteverzuimpercentage daalt naar het landelijk gemiddelde van 5,6% dan nog is een ziektevervangingsbudget van € 297.000 te laag. Immer 5,6% van van 155 FTE is afgerond 8,7 FTE. Bij gemiddelde loonkosten van € 60.000 en na een gemiddelde wachttijd van ca. zes weken voordat we tot inhuur overgaan, zou dat al een bedrag van € 400.000 aan vervangingskosten betekenen. We constateren dan ook dat de begroting 2019 op dit onderdeel niet realistisch was.

Ziekteverzuimpreventie en ziekteverzuimbegeleiding waren en blijven een belangrijk instrument om het ziekteverzuim verder terug te dringen. Daarnaast hanteren we als algemeen uitgangspunt dat pas na zes weken ziekte kan worden overgegaan tot vervanging. Dat is niet altijd mogelijk, bijvoorbeeld bij baliefuncties en cruciale functies voor de voortgang van de bedrijfsvoering. In sommige gevallen kiezen we er voor om niet tot inhuur over te gaan en werkzaamheden tijdelijk niet uit te voeren. Die activiteiten die de dienstverlening raken worden in de regel van deze keuze uitgezonderd.

Ad b) Invulling tijdelijke vacatures en noodzakelijke opvang tijdelijke werkzaamheden laat een tekort zien van € 224.000. Deze overschrijding geeft een vertekend beeld en een nuance is daarom op zijn plaats. In het bedrag van de gerealiseerde loonkosten (€ 10.677.462) zit namelijk een bedrag van € 108.000 aan incidentele betalingen, bijvoorbeeld als gevolg van nabetalingen in kader van functiewaardering en toekenning van waarnemingstoelagen. Toekennen van functieherwaarderingen doen we op basis van onafhankelijke externe advisering.

Een ander item dat effect heeft gehad op het tekort is de implementatie van de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra). Daarvoor was een vervangingsbudget nodig van ruim € 55.000. Deze kosten waren bij de opstelling van de 2^e bestuursrapportage nog niet bekend en daarom niet meegenomen.

Het tekort van € 224.000 was zonder de herwaardering en zonder de extra inhuur voor werkzaamheden Wnra uitgekomen op € 61.000. (€ 224.000 -/- € 108.000 nabetaling herwaardering -/- € 55.000 kosten Wnra)]

4. Verantwoording informatieveiligheid over het jaar 2019

Het college legt jaarlijks verantwoording af over informatieveiligheid aan de gemeenteraad (horizontale verantwoording) en toezichthouders (verticale verantwoording) volgens de Eenduidige Normatiek Single Information Audit (ENSIA). Net als vorig jaar geldt dat de verantwoording over de Structuur uitvoeringsorganisatie Werk en Inkomen (Suwinet) aan de gemeenteraad en het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) afgelegd wordt door middel van een Collegeverklaring. Hierin verklaart het college dat de interne beheersingsmaatregelen in opzet en bestaan voldoen aan de geselecteerde normen inzake Suwinet. Verder legt het college verantwoording af aan de gemeenteraad en toezichthouder door middel van verantwoordingsrapportages over de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG), Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT) en de Basisregistratie Ondergrond (BRO). Voor de horizontale verantwoording worden de documenten separaat aan de gemeenteraad aangeboden in juni 2020.

Algemeen

Deze paragraaf gaat in op de doelstellingen, activiteiten en de mate van de financiële betrokkenheid van de samenwerkingsverbanden, waarin onze gemeente deelneemt en verder een bepaalde bestuurlijke invloed kan uitoefenen.

Besluit Begroting en Verantwoording

Een “verbonden partij” is een privaats- of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk **en** financieel belang heeft. Onder bestuurlijk belang wordt verstaan: “zeggenschap, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht”.

Het financiële belang: “indien een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag niet verhaalbaar is als de verbonden partij failliet gaat onderscheidenlijk het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt”.

In lijn met de BBV voorschriften geven we in deze paragraaf aandacht aan de visie die we hebben op de verbonden partijen in relatie tot de uitvoering van de gemeentelijke doelstellingen. Wat willen we met deze partijen? Hoe past de uitvoering van de taken binnen onze gemeentelijke programma's? Hoe dragen zij bij aan het uitvoeren van het door gemeente gewenste beleid? Ook moeten de beleidsvoornemens van de partijen zelf aan de orde komen. De laatst beschikbare cijfers over vermogens en resultaten staan per verbonden partij vermeld.

De verbonden partijen van onze gemeente zijn:

I – Deelname in vennootschappen;

1. Bank Nederlandse Gemeenten;
2. Vereniging Nederlandse Gemeenten;
3. Circulus-Berkel B.V.
4. Waterbedrijf Vitens.

II – Deelname in gemeenschappelijke regelingen

5. Veiligheidsregio Noord en Oost Gelderland (VNOG);
6. Regio Stedendriehoek / Cleantech Regio;
7. Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Noord en Oost Gelderland;
8. Omgevingsdienst Veluwe IJssel (OVIJ);
9. Vervoerscentrale PlusOv.

III – Overige Verbonden Partijen

10. Regionaal Archief Zutphen;
11. Stichting Archipel;
12. Leisure Lands N.V..

Informatie per verbonden partij

1. N.V. Bank Nederlandse Gemeenten

Het openbaar belang dat door de verbonden partij wordt behartigd

BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.

Het eigenaarschap van gemeenten, provincies en de Staat, en het door de statuten beperkte werkterrein van de bank, bieden financiers het vertrouwen dat het risico van kredietverlening aan dit instituut zeer beperkt is. BNG Bank bundelt de uiteenlopende vraag van klanten tot een beroep op de financiële markten dat aansluit op de behoefte van beleggers wat betreft volume, liquiditeit en looptijd. Door de combinatie van beide elementen heeft de bank een uitstekende toegang tot financieringsmiddelen tegen zeer scherpe prijzen, die weer worden doorgegeven aan decentrale overheden en aan instellingen voor het maatschappelijk belang. Dat leidt voor onze inwoners uiteindelijk tot lagere kosten voor tal van voorzieningen. Wij vragen altijd bij de BNG een offerte bij het aangaan van een nieuwe lening (zie paragraaf D). Brummen heeft een te verwaarlozen zeggenschap in de BNG via het stemrecht op aandelen die de gemeente in bezit heeft.

Het financiële belang

De gemeente bezit 702 aandelen van € 2,50 per stuk, wat een waarde van € 1.755 vertegenwoordigt. Dit aantal is 0,00126% van het totaal aantal aandelen dat de BNG heeft uitgegeven. In 2019 is € 2.000 aan dividend ontvangen. (In 2018 € 1.776 en 2017 € 1.151.)

Balans

(bedragen * miljoen)		2015		2016		2017		2018
Eigen vermogen	€	4.163	€	4.486	€	4.953	€	4.991
Vreemd vermogen	€	145.317	€	149.483	€	135.041	€	132.518
Achtergestelde schulden	€	31	€	31	€	31	€	32
Nettowinst (na belastingen)	€	226	€	369	€	393	€	337

Ontwikkelingen

BNG Bank verwacht toenemende investeringen door woningcorporaties in nieuwe woningen en toename van duurzaamheidsinvesteringen, zoals die in hernieuwbare energie. Deze ontwikkelingen zullen de kredietvraag van klanten positief beïnvloeden.

De nettowinst over het eerste halfjaar van 2019 bedraagt € 128 miljoen.

2. Vereniging Nederlandse Gemeenten

Het openbaar belang dat door de verbonden partij wordt behartigd

Belangenbehartiging van alle gemeenten bij andere overheden. Tweede Kamer, Kabinet en maatschappelijke organisaties zijn belangrijke gesprekspartners. Dienstverlening: advisering aan alle leden over actuele ontwikkelingen (pro actief) en advisering aan individuele leden (op verzoek). De platformfunctie wordt uitgeoefend via de VNG-commissies, Provinciale afdelingen, congressen, studiedagen en ledenraadplegingen.

Vanuit de VNG, vestigingsplaats Den Haag, wordt regelmatig overlegd met besluitvoorbereiders van departementen en provincies. Zo vindt in een vroeg stadium beïnvloeding, in voor gemeenten gunstige zin, van wet- en regelgeving plaats. Deze belangenbehartiging zet zich voort in het gehele proces van besluitvorming bij de rijksoverheid en provincies. De VNG initieert bestuurlijk overleg waarbij een delegatie van VNG-bestuurders en directieleden onderhandelt namens de gemeenten met ministers en staatssecretarissen. De VNG-belangenbehartiging richt zich ook op Tweede en Eerste Kamer en belangrijke maatschappelijke organisaties. De soms tegenstrijdige belangen van grote en kleine gemeenten en de rol van de VNG daarbij is regelmatig punt van aandacht binnen de VNG.

Het financiële belang

De bijdrage van onze gemeente in 2019 bedraagt € 31.656 gebaseerd op het inwoneraantal. Aan de VNG, afdeling Gelderland betalen wij € 1.050 en een bijdrage van € 1.028 voor de Gelderland Academie. De definitieve hoogte van de financiële bijdrage (contributie) wordt in de Algemene Ledenvergadering bepaald.

De Algemene Ledenvergadering van juni 2018 heeft besloten om de financiering van de gezamenlijke gemeentelijke activiteiten te laten verlopen via het Fonds Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering (GGU). De bijdrage van Brummen hieraan is € 51.525.

Geconsolideerde balans

(bedragen x € 1.000)		2015		2016		2017		2018
Vaste Activa	€	68.906	€	69.897	€	71.308	€	69.933
Vlottende Activa	€	82.213	€	76.879	€	70.596	€	70.917
Groepsvermogen	€	64.156	€	65.548	€	65.530	€	61.975
Voorzieningen	€	2.363	€	1.499	€	1.189	€	2.068
Kortlopende schulden	€	84.601	€	79.729	€	75.185	€	76.807

Ontwikkelingen

Geen specifieke ontwikkelingen.

3. Circulus-Berkel B.V.

Het openbaar belang dat door de verbonden partij wordt behartigd

Circulus-Berkel B.V. verzorgt de inzameling van al het huishoudelijk afval voor o.a. de gemeente Brummen. Niet alleen de lediging van groene en grijze containers, maar ook de inzameling van onder meer papier, glas, chemisch afval, snoeiafval, kunststoffen en grof huishoudelijk afval. Verder houdt Circulus-Berkel zich ook actief bezig met ongediertebestrijding en beheert de afvalbrengpunten in Brummen.

Het financiële belang

De gemeente is aandeelhouder van Circulus Berkel BV. De waarde van deze deelneming in de balans is gebaseerd op de historische inbrengwaarde in de voorloper van deze BV en is toen bepaald op € 37.210. Brummen heeft 4,61% van de aandelen in haar bezit. Een schatting van de actuele waarde zou dan kunnen uitkomen op 4,61% van € 13,7 miljoen (is eigen vermogen 2018) is € 635.000.

Op basis van een jaarlijkse dienstverleningsovereenkomst wordt de hoogte van de bijdrage van onze gemeente bepaald. In 2019 gaat het om een bedrag van afgerond € 1.250.000 (incl. meerwerk). Vanwege de statutaire eis van een solvabiliteit van minimaal 25% is er geen dividend, raming aandeel Brummen € 28.000, uitgekeerd.

Geconsolideerde balans

(bedragen x miljoen euro)		2015		2016		2017		2018
Netto Omzet	€	42,473	€	43,648	€	47,405	€	53,023
Bedrijfsresultaat	€	2,333	€	2,598	€	2,565	€	1,680
Balanstotaal Eigen Vermogen	€	10,4	€	11,6	€	12,9	€	13,7
Balanstotaal Voorzieningen	€	2,4	€	2,4	€	2,5	€	2,4
Balanstotaal	€	33,2	€	37,9	€	45,0	€	46,6

Ontwikkelingen

Circulus heeft in 2014 de nieuwe strategie voor de periode 2015-2020 vastgesteld. Circulus-Berkel wil bijdragen aan twee belangrijke veranderingen in de samenleving.

- Het verder terugdringen van afval en zoveel mogelijk producten en materialen die vrijkomen hergebruiken of omzetten in grondstoffen. Dat is goed voor het milieu, schept regionaal arbeidsplaatsen én stimuleert de economie.

- Het bijdragen aan het verbeteren van de leefomgeving in de regio. Een omgeving waarvan bewoners en passanten gebruikmaken en waarvan zij de kwaliteit waarderen en willen verbeteren. Deze elementen sluiten goed aan op ons gemeentelijk beleidsplan "van afval naar grondstof". Doelstelling hierin is o.a. het terugdringen van het huishoudelijk afval per inwoner tot 100 kg.

4. Waterbedrijf Vitens

Het openbaar belang dat door de verbonden partij wordt behartigd

De primaire taak is en blijft om vierentwintig uur per dag betaalbaar drinkwater van hoge kwaliteit te leveren. Dat is de bron van het bestaan van Vitens.

Het financiële belang

Tot en met 2005 was de gemeente aandeelhouder via het in bezit hebben van zowel gewone- als preferente aandelen. Op 26 januari 2006 besloot de gemeenteraad de preferente aandelen aan het waterbedrijf te verkopen voor een bedrag van € 1.432.200. Om de aankoop te financieren heeft Vitens op hetzelfde moment een zogenaamde "achtergestelde" lening van de gemeente ontvangen. Deze lening, wordt in 15 jaar afgelost en levert in 2019 aan rente € 6.498 op.

Elke daadwerkelijke aflossing met € 95.480 per jaar verkleint het risico dat aan een achtergestelde lening zit. Bij een faillissement zal de uitbetaling van het dan nog uitstaande bedrag aan lening de minste kans van slagen op verhaal hebben.

Het dividend op de 21.364 "gewone" aandelen bedraagt € 16.344.

Balansgegevens

(bedragen x miljoen euro)		2015		2016		2017		2018
Bedrijfsopbrengsten	€	390,7	€	384,3	€	385,8	€	361,0
Bedrijfskosten	€	297,4	€	301,6	€	303,8	€	315,7
Bedrijfsresultaat	€	93,3	€	82,7	€	82,0	€	45,3
Netto Resultaat	€	55,4	€	48,5	€	47,7	€	13,0
Balanstotaal Eigen Vermogen	€	471,7	€	489,1	€	533,7	€	533,0
Balanstotaal Vreemd Vermogen	€	1.242,7	€	1.249,2	€	1.194,4	€	1.233,5

Ontwikkelingen

Om ook in de toekomst 24/7 betrouw- en betaalbaar drinkwater te kunnen blijven leveren is de strategie 2018-2020 "Samen in beweging voor mens en leefomgeving" geformuleerd.

5. Veiligheidsregio Noord en Oost Gelderland (VNOG)

Het openbaar belang dat door de verbonden partij wordt behartigd

Op grond van de Wet Veiligheidsregio's 2010 is deze gemeenschappelijke regeling belast met de regionale (verlengd lokale) brandweertaken. Hieraan wordt invulling gegeven door de samenwerking van verschillende diensten en besturen. We werken samen op het gebied van brandweertzorg, rampenbestrijding en crisisbeheersing, geneeskundige hulpverlening bij rampen en handhaving van de openbare orde en veiligheid.

Het financiële belang

De gemeentelijke bijdrage voor 2019 bedraagt € 1.074.543.

Balansgegevens

Bedragen * € 1.000		2015		2016		2017		2018		2019*
Nog te bestemmen resultaat	€	354	€	-/- 211	€	930	€	-/- 2.354	€	4.203
Algemene Reserve	€	0	€	627	€	441	€	401	€	
Bestemmingsreserve	€	5.214	€	969	€	404	€	1.518	€	

Totaal Eigen Vermogen	€	5.569	€	1.385	€	1.775	€	-/- 436	€	7.843
Totaal Vreemd Vermogen	€	35.365	€	45.693	€	45.919	€	51.146	€	46.174

*voorlopige cijfers

Ontwikkelingen

Voor de financiering van de Veiligheidsregio Noord en Oost Gelderland (VNOG) geldt vanaf 2017 een nieuwe verdeelsleutel. Deze is gebaseerd op de algemene uitkering uit het gemeentefonds voor het cluster openbare orde en veiligheid / brandweer en rampenbestrijding. Voor de invoering wordt een overgangstermijn aangehouden. Vanaf 2021 betalen alle gemeenten voor 100% volgens de nieuwe verdeelsleutel. De gevolgen van de nieuwe systematiek voor Brummen zijn beperkt. In het brandweercluster IJsselstreek werd deze verdeelsleutel ook al gebruikt.

In 2019 tijdens de bestuurlijke tweedaagse op 18 en 19 september, hebben de 22 burgemeesters (die samen het bestuur van de Veiligheidsregio Noord- en Oost- Gelderland vormen), met elkaar besproken wat nodig is om een toekomstbestendige veiligheidsregio te realiseren. Dit is van belang om in te spelen op demografische en maatschappelijke ontwikkelingen die van invloed zijn op hedendaagse en toekomstige veiligheidsrisico's van de regio. De uitkomsten zijn verwerkt in de Toekomstvisie. In dit kader is er geen kadernota 2021 – 2024 opgesteld. Er is een (korte) technische kaderbrief gemaakt met alleen de financieel-technische uitgangspunten voor 2021.

6. Regio Stedendriehoek / Cleantech Regio

Het openbaar belang dat door de verbonden partij wordt behartigd

De belangen voor de gemeente Brummen in de regionale samenwerking liggen concreet in de actuele ontwikkelingen in Eerbeek. Onderzoek naar bodemwarmte, hergebruik van warmte uit productieprocessen en een duurzamere papierindustrie. Ook de gezamenlijke inspanningen in de regio voor circulaire innovatie, klimaataanpak, landbouwtransitie, biodiversiteit, asbestsanering en voedselkwaliteit sluiten aan op onze belangen.

Deelnemende gemeenten zijn Apeldoorn, Brummen, Deventer, Epe, Heerde, Lochem, Voorst en Zutphen. De gemeenschappelijke regeling Regio Stedendriehoek coördineert en faciliteert de samenwerking van de deelnemende gemeenten. Daarnaast ondersteunt het regiobureau de Regioraad en het Dagelijks Bestuur op het gebied van communicatie, lobby, Europese subsidies en bedrijfsvoering. Andere inhoudelijke activiteiten worden verricht door gedetacheerde medewerkers uit de deelnemende gemeenten.

Samen met de stichting Strategische Board Stedendriehoek wordt gewerkt aan gedeelde belangen op thema's als leefbaarheid, arbeidsmarktbeleid en mobiliteit. Dit onder de noemer: Cleantech Regio. De gezamenlijk opgestelde Agenda Cleantech Regio (zie [link](#)) heeft als prioritaire tophema's energietransitie en circulaire economie. Ook bevat deze regionale gebiedsagenda ambities op het gebied van:

- vestigingsklimaat,
- leefomgeving,
- innovatiekracht
- human capital
- schone mobiliteit

Het begrip Cleantech is het centrale perspectief en verbindende thema voor de samenwerking. Cleantech verwijst naar schone technologie, een duurzame toekomst, circulaire productie en verantwoorde consumptie. Waar mogelijk benutten we de kansen die zich op regionaal niveau voordoen. Brummen is partner in de netwerksamenwerking van de Cleantech Regio Stedendriehoek en de provincie Gelderland.

Het financiële belang

De gemeentelijke bijdrage aan de regio is afhankelijk van het aantal inwoners van de gemeente. Voor 2019 bedraagt de bijdrage € 56.064. Daarnaast een bijdrage van € 36.349 voor het Strategische Board. Aan de Stichting Platform techniek stedendriehoek dragen wij € 2.036 bij. Het weerstandsvermogen van de regio stedendriehoek is niet groot. Indien de regio niet meer aan haar verplichtingen kan voldoen moet teruggevallen worden op de deelnemende gemeenten.

Eigen Vermogen		2014		2015		2016		2017		2018
Algemene reserve	€	0	€	0	€	0	€	0	€	0
Bestemmingsreserve	€	223.000	€	213.000	€	239.000	€	220.000	€	172.000
Nog te bestemmen resultaat	€	22.000	€	17.000	€	6.000	€	1.000	€	-/- 67.000
Totaal	€	245.000	€	230.000	€	245.000	€	221.000	€	105.000

Ontwikkelingen

De provincie zet de komende jaren in op de gebiedsopgaven uit de Gelderse omgevingsvisie. Wij maken deel uit van de gebiedsopgave als verwoord in de Agenda Cleantech Regio. Dit betekent dat onze samenwerking met de provincie steeds meer gebeurt binnen de regio. In de Omgevingsagenda Cleantech Regio Stedendriehoek worden projecten opgenomen die moeten helpen bij het halen van de ambities

7. *Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Noord en Oost Gelderland.*

Noord- en Oost-Gelderland

Het openbaar belang dat door de verbonden partij wordt behartigd

GGD Noord- en Oost-Gelderland is de gezondheidsdienst van 22 gemeenten. De GGD biedt actief 'Een gezond houvast' en bewaakt, beschermt en bevordert de gezondheid van de inwoners binnen de regio, met speciale aandacht voor jeugd en risicogroepen. De GGD voert de Wet Publieke Gezondheid (WPG) uit. Zij wil zich profileren als een herkenbare en laagdrempelige organisatie en als een leverancier van betrouwbare en vakkundige zorg aan haar klanten.

De GGD heeft in 2018 een positief resultaat behaald van € 213.000. (2017 € 193.000).

De prognose voor 2019 is een financieel resultaat van € 40.000.

(bedragen x € 1.000)		2015		2016		2017		2018
Algemene reserve	€	1.474	€	1.648	€	1.618	€	1.618
Bestemmingsreserve	€	1.250	€	1.230	€	1.345	€	1.197
Resultaat	€	224	€	-/- 53	€	193	€	213
Voorzieningen	€	355	€	337	€	299	€	138
Crediteuren	€	725	€	877	€	425	€	551
Overlopende passiva	€	1.962	€	2.351	€	2.069	€	2.234

Ontwikkelingen

De GGD is bezig om de bedrijfsvoering meer flexibel mogelijk vorm te geven en in te richten. Dit om meer en beter te kunnen anticiperen op veranderende omstandigheden en nieuwe ontwikkelingen. In overleg met portefeuillehouders van de nieuwe colleges heeft de GGD NOG in 2018 een aanzet gemaakt voor de 'Bestuursagenda 2019-2023 NOG Gezonder'. Daarin noemt de GGD NOG de volgende vier prioriteiten:

1. NOG gezondere jeugd
2. NOG gezondere leefomgeving
3. NOG gezonder oud worden
4. NOG gezondere leefstijl

8. *Omgevingsdienst Veluwe IJssel (OVIJ).*

Omgevingsdienst
Veluwe IJssel

Het openbaar belang dat door de verbonden partij wordt behartigd

Brummen maakt deel uit van de omgevingsdienst Veluwe/IJssel (OVIJ), vestigingsplaats Apeldoorn. De OVIJ bestaat uit de gemeenten Apeldoorn, Brummen, Epe, Voorst en de provincie Gelderland. De OVIJ is ingesteld voor de behartiging van de belangen van de deelnemers. Belangenbehartiging richt zich op het punt van vergunningverlening, toezicht en handhaving in het kader van het omgevingsrecht ten aanzien van milieu. Onder de belangen van de deelnemers wordt ook verstaan, het belang van een goede samenwerking tussen de Gelderse Omgevingsdiensten (GO).

Het financiële belang

Aan de OVIJ is in 2019 een bedrag van € 337.135 betaald.

Balansgegevens:

		2014		2015		2016		2017		2018
Algemene Reserve	€	150.000	€	150.000	€	150.000	€	150.000	€	150.000
Bestemmingsreserves	€	120.000	€	73.627	€	106.402	€	179.080	€	150.029
Resultaat	€	100.527	€	229.365	€	80.551	€	266.436	€	218.463
Voorzieningen	€	137.068	€	153.134	€	124.916	€	75.594	€	55.065
Kortlopende schulden	€	737.738	€	1.146.994	€	760.864	€	1.485.220	€	272.696

Ontwikkelingen

In de wet Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving worden eisen gesteld ten aanzien van de kwaliteit en kwantiteit van de uit te voeren werkzaamheden op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving. Ook de OVIJ moet hieraan voldoen. Qua risico's beperken die zich bij de OVIJ tot de normale bedrijfsvoering risico's.

In de begroting wordt in de programma's per partner de geplande output opgenomen, zodat duidelijk is welke producten en diensten aan de partners worden geleverd. Als basis voor deze planning wordt de informatie uit de samenwerkingsovereenkomsten en de meest recente jaarrekening gebruikt.

9. Vervoerscentrale PlusOv

Het openbaar belang dat de verbonden partij behartigt.

Vanaf 9 maart 2016 hebben negen gemeenten, bestaande uit Apeldoorn, Brummen, Deventer, Epe, Hatterm, Heerde, Lochem, Voorst en Zutphen het collectief vraagafhankelijk vervoer overgenomen van de Provincie. Hiervoor is een gemeenschappelijke regeling tussen deze gemeenten afgesloten.

De negen gemeenten hebben vervolgens de Vervoerscentrale PlusOv in het leven geroepen en daarbij een Dienstverleningsovereenkomst vastgesteld.

Vanaf januari 2017 wordt voor de negen gemeenten het vraagafhankelijk vervoer verzorgd. Vanaf augustus 2017 wordt ook het route gebonden vervoer (leerlingenvervoer, vervoer in kader van jeugdwet en vervoer Wmo dagbesteding) door Vervoerscentrale PlusOv verzorgd. Per 1 augustus 2019 zijn Apeldoorn, Deventer en Zutphen uit het route gebonden vervoer getreden. Dit betekent dat de Gemeenschappelijke regeling en de Dienstverleningsovereenkomst wordt aangepast.

Het financiële belang

Voor 2019 verzorgt PlusOv alle bovengenoemde vervoersstromen (vraagafhankelijk en route gebonden). Totale kosten bedragen € 1.144.818.

		2016		2017		2018
Algemene reserve	€	0	€	148.705	€	148.705
Bestemmingsreserve	€	0	€	0	€	0
Nog te bestemmen resultaat	€	148.705	€	0	€	0
Kortlopende schulden	€	0	€	79.373	€	1.402.240
Overlopende passiva	€	0	€	3.760.644	€	7.243.552

Ontwikkelingen

De vervoerscentrale PlusOv ontvangt van de Provincie subsidie. De Provincie heeft nu een besluit genomen om de subsidie aan PlusOv vanaf 2021 af te bouwen. Tegen dit besluit is een proforma bezwaarschrift ingediend met verzoek om uitstel met 6 weken van indiening bezwaarschrift met de inhoudelijke gronden van bezwaar. Dit uitstel is door Provincie geaccepteerd. Het definitieve bezwaarschrift met inhoudelijke gronden is op 5 november 2019 bij Provincie ingediend. De behandeling van het bezwaar wordt vooraf gegaan met een informeel overleg met de Provincie. De uitkomst van het informeel overleg is nog niet bekend.

10. Regionaal Archief Zutphen.

Het openbaar belang dat door de verbonden partij wordt behartigd.

Het Regionaal Archief Zutphen, vestigingsplaats Zutphen is een openbare archiefdienst met enkele wettelijke taken. Voor de gemeenten Brummen, Lochem en Zutphen bewaart het RAZ historisch informatie en stelt deze beschikbaar.

Het financiële belang

Sinds de verzelfstandiging tot Regionaal Archief Zutphen heeft de relatie de vorm van een inkooprelatie, waarbij vanuit inkoopcriteria er zich geen alternatief voordoet. In 2019 is er € 40.500 betaald. Daarnaast een bedrag van € 2.500 als bijdrage in de ontwikkeling van het e-depot. De aard van de verbondenheid brengt met zich mee dat informatie over de hoogte van het Eigen Vermogen van het Regionaal Archief Zutphen hier niet hoeft te worden vermeld.

11. Stichting Archipel.

Het openbaar belang dat door de verbonden partij wordt behartigd

Stichting Archipel, vestigingsplaats Zutphen, behartigt vanaf 1 januari 2006 de belangen van het openbaar onderwijs in de gemeenten Brummen, Voorst en Zutphen.

Het financiële belang

De stichting voert de taak van bevoegd gezag uit en ontvangt hiervoor doeluitkeringen van het rijk. Binnen deze doeluitkeringen moeten alle kosten worden opgevangen. Er is geen aanspraak op een (jaarlijkse) bijdrage van Brummen. De gemeente blijft financieel wel eindverantwoordelijk.

		2014		2015		2016		2017		2018
Algemene Reserve	€	3.203.000	€	3.035.000	€	3.232.790	€	3.528.490		3.686.140
Bestemmingsreserves	€	1.105.000	€	827.000	€	737.600	€	1.316.590		1.554.580
Resultaat	€	-/- 418.396	€	-/- 445.975	€	108.080	€	874.690		395.640
Voorzieningen	€	147.000	€	149.000	€	175.000	€	168.700		197.340
Kortlopende schulden	€	1.633.000	€	1.118.000	€	1.435.400	€	1.486.270		1.613.600
Overlopende passiva	€	649.000	€	1.298.650	€	984.680	€	905.720		884.040

Ontwikkelingen

De afname van het aantal leerlingen is minder dan verwacht, maar zet wel door. Dit heeft tot gevolg dat de rijksbijdragen afnemen. Bij Archipel heeft dit al geleid tot het verminderen van het aantal medewerkers en tot minder locaties. Archipel is waakzaam ten aanzien van het sluitend houden van de begroting en doet dit in goed overleg met de gemeenten. Hiermee wordt het risico op negatieve exploitaties maximaal beperkt. Het verder beperken van het aantal scholen binnen het gehele gebied van Archipel is dan ook denkbaar. In de gemeente Brummen zijn twee scholen die al meerdere jaren onder de opheffingsnorm zitten.

12. Leisure Lands N.V.

Het openbaar belang dat de verbonden partij behartigt

Deze holding, vestigingsplaats Arnhem, behartigt de privaatrechtelijke belangen van de deelnemende gemeenten, waaronder Brummen. De belangen betreffen de recreatieve en toeristische ontwikkelingen binnen het gebied. Binnen de gemeentegrenzen van Brummen heeft Leisure Lands geen belangen.

Het financiële belang

Als aandeelhouder van de holding heeft Brummen een beperkt belang van 4.305 aandelen met een nominale waarde van € 1. De aandelen staan voor nul euro op de balans van de gemeente.

Het Eigen Vermogen van de holding bedraagt per 31 december 2018 € 56.276.000. (2017 € 57.556.000).

Ontwikkelingen

Financiële risico's zijn niet aanwezig. De overname van RAL kende een waarde van € 124 per aandeel RGV Holding. Dit bedrag als uitgangspunt nemend zou de waarde van de aandelen van Brummen theoretisch op € 522.000 te berekenen zijn. In 2019 heeft de gemeente Brummen haar aandelen te koop aangeboden aan de medeaandeelhouders. Hiervoor hebben zich geen gegadigden gemeld.

Algemeen

Het grondbeleid van de gemeente is vastgelegd in de nota Grondbeleid. Op 30 juni 2016 is deze nota door de gemeenteraad vastgesteld. De hoofdlijnen van deze nota zijn:

- Het grondbeleid is dienend aan het ruimtelijk beleid voor wonen, werken en recreëren;
- Er wordt een regisserend grondbeleid gevoerd;
- Er worden marktconforme prijzen gehanteerd.

Door de invoering van de Wet ruimtelijke ordening zijn de mogelijkheden om ruimtelijke ontwikkelingen te faciliteren, zonder een actief grondbeleid te voeren, vergroot. De mogelijkheden die de Wet ruimtelijke ordening hiervoor biedt, worden dan ook benut.

De huidige nota Grondbeleid heeft een looptijd tot 31 december 2020. In de loop van dit jaar zal daarom een nieuwe nota Grondbeleid worden opgesteld en ter vaststelling worden voorgelegd aan de gemeenteraad. In die nota Grondbeleid zal rekening gehouden worden met de invoering van de omgevingswet (verwacht 1 januari 2021), en de daaraan gekoppelde instrumenten.

Aanduiding van de wijze waarop de gemeente het grondbeleid uitvoert

De Wet ruimtelijke ordening (Wro) biedt gemeenten verschillende mogelijkheden om invloed uit te oefenen op gebiedsontwikkelingen. De Wro kent hiervoor een privaatrechtelijk spoor (de anterieure overeenkomst) en een publiekrechtelijk spoor (het exploitatieplan).

In beide sporen kan de gemeente naast de eisen in het bestemmingsplan, ook kwaliteitseisen stellen ten aanzien van de woningcategorieën (sociale huurwoningen, sociale koopwoningen en particulier opdrachtgeverschap) en eisen stellen ten aanzien van de uitvoering, bijvoorbeeld duurzaamheidsvereisten. Binnen de gemeente Brummen wordt er zoveel mogelijk gebruik gemaakt van anterieure overeenkomsten waarin de afspraken met initiatiefnemers worden vastgelegd. Waar dat nodig is, wordt ook het exploitatieplan ingezet om invloed uit te kunnen oefenen op de gebiedsontwikkeling.

Woningbouw

De grondexploitaties Elzenbos deel II en III zijn eind 2015 vastgesteld, waarbij in totaal 45 woningen, een scholencluster en een zorgcomplex worden gerealiseerd tot en met 2025. Op het Kerstenterrein is, conform bestemmingsplan, ruimte voor 12 woningen. Het is afhankelijk van de initiatiefnemer of die er komen. Op Koppelenburg-Zuid is nog 1 kavel niet verkocht.

Op 19 september 2019 zijn de grondexploitaties Troelstralaan en Krullebaar door de Raad vastgesteld. Met de woningstichting zijn afspraken gemaakt over de verkoop van de gronden voor sociale woningbouw.

Bedrijventerreinen

In 2013 is door de raad de grondexploitatie voor de uitbreiding van het bedrijventerrein Hazenberg vastgesteld. Het complex is in ontwikkeling en er worden verkooponderhandelingen gevoerd met partijen. In het Centrumplan Eerbeek zal het voormalige Burgersterrein worden ontwikkeld als bedrijventerrein. De grondexploitatie hiervan is door de raad in maart 2018 vastgesteld.

Overige functies

De locatie Kerstenterrein in Eerbeek zal worden ontwikkeld als commercieel winkels/kantoren. De grondexploitatie hiervan is eveneens door de raad in maart 2018 vastgesteld.

Actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie

Voor complexen Koppelenburg Zuid en Hazenberg worden positieve resultaten verwacht. In 2019 is een winstneming van € 62.500 genomen. Winstneming is conform de regels van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)

Uit het nieuwe Meerjaren Prognose Grondexploitaties (MPG) komt naar voren dat de saldo van alle verliesgevendende grondexploitaties is toegenomen. Per 31-12-2019 moet er € 4.026.316 in de voorziening voor negatieve grondexploitaties aanwezig zijn. Een extra toename ten opzichte van de raming van € 556.000, welke verrekend wordt met het resultaat 2019, wordt veroorzaakt door:

- Dekking plankosten en kosten van voorbereiding, toezicht en uitvoering (VTU) Burgers- en Kerstenterrein;
- Vervallen verkoop grond voor openbare ruimte Burgersterrein en
- De hogere inrichtingskosten voor de parkzone/hondenspeelplaats en extra bomen (incl. grondverbetering) in Elzenbos II.

3. Jaarrekening 2019

Balans per 31 december 2019

Balans

en toelichting

BALANS per 31-12-2019 (bedragen x € 1.000)

Activa	31-12-2019	31-12-2018
VASTE ACTIVA		
<i>Materiële vaste activa</i>	54.217	53.880
Investerings economisch nut grondslag heffingen	13.344	13.241
Investerings met een economisch nut overig	33.916	33.629
Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	6.958	7.010
<i>Financiële vaste activa</i>	6.104	10.153
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	42	3.104
Uitzettingen langer dan 1 jaar	1.555	5.504
Leningen aan overige verbonden partijen	337	354
Overige langlopende geldleningen u/g	4.169	1.191
Totaal VASTE ACTIVA	60.321	64.034
VLOTTENDE ACTIVA		
<i>Vorraden</i>	12.143	12.369
Grond- en hulpstoffen	958	962
Onderhanden werk, waaronder gronden in exploitatie	11.177	11.402
Vooruitbetalingen	9	5
<i>Uitzettingen met rentetype looptijd < 1 jaar</i>	3.815	4.291
Vorderingen op openbare lichamen	2.754	2.883
Overige vorderingen en uitzettingen	1.061	1.408
<i>Liquide middelen</i>	9	12
Kassaldi	9	12
Banksaldi	0	1
<i>Overlopende activa</i>	5.024	1.737
Overlopende activa	5.024	1.737
Totaal VLOTTENDE ACTIVA	20.991	18.410
Totaal Activa	81.312	82.443

BALANS per 31-12-2019 (bedragen x € 1.000)

Passiva	31-12-2019	31-12-2018
VASTE PASSIVA		
<i>Eigen vermogen</i>	3.595	7.780
Algemene reserves	3.111	3.624
Overige bestemmingsreserves	2.592	4.670
Gerealiseerd resultaat	-2.107	-514
<i>Voorzieningen</i>	4.862	4.467
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen, risico	1.967	1.560
Onderhoudsegalisatievoorziening	634	492
Voorziening waarvoor heffing wordt geheven	2.260	2.415
<i>Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer</i>	62.353	49.914
Onderhandse leningen van binnenlandse banken / ov. financiële instellingen	62.353	49.914
Totaal VASTE PASSIVA	70.810	62.161
VLOTTENDE PASSIVA		
<i>Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar</i>	4.410	14.517
Banksaldi	2.765	3.458
Overige schulden	1.645	1.059
Kasgeldlening	0	10.000
<i>Overlopende passiva</i>	6.092	5.765
Overlopende passiva	6.092	5.765
Totaal VLOTTENDE PASSIVA	10.502	20.282
Totaal Passiva	81.312	82.443

Gewaarborgde Geldleningen

48.178

48.563

Garantstellingen

0

0

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld aan de hand van het Besluit begroting en verantwoording gemeenten en provincies (BBV).

In de financiële verordening Art. 212 Gemeentewet zijn enkele artikelen opgenomen met betrekking tot waardering en resultaatbepaling. De bepalingen uit deze verordening zijn opgenomen in onderstaande grondslagen.

Afschrijvingstermijnen

Voor de gehanteerde afschrijvingstermijnen wordt verwezen naar de nota investering- en afschrijvingsbeleid van 2018, welke in de raadsvergadering van 1 november 2018 is vastgesteld. Samengevat komen de termijnen op het volgende neer:

- Gronden en terreinen: geen afschrijving
- Gebouwen: tussen 20 en 40 jaar
- Vervoermiddelen: tussen 6 en 10 jaar
- Machine, apparaten, enz.: tussen 4 en 40 jaar
- Grond-, weg- en waterbouw: tussen 10 en 60 jaar

Materiële vaste activa: investeringen met een economisch nut

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgingprijs, onder aftrek van de jaarlijkse afschrijvingen.

Rente op investeringen

In de jaarrekening 2019 is bij de nieuwe investeringen rekening gehouden met een omslagrentepercentage van 0,5%.

Materiële vaste activa: investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgingprijs, onder aftrek van de jaarlijkse afschrijvingen.

Alle investeringen hebben dezelfde afschrijvingssystematiek.

Financiële vaste activa

De waardering vindt plaats tegen nominale waarde.

Vorraden

De voorraad grond wordt gewaardeerd tegen verkrijgingprijs, vermeerderd met toe te rekenen kosten en verminderd met verantwoorde inkomsten. Indien de marktwaarde lager ligt wordt een voorziening gevormd, dan wel wordt de boekwaarde afgewaardeerd naar marktwaarde niveau. Er wordt tussentijdse winstneming toegepast conform planning of completion (POC-)methode. Vervolgens wordt bij beëindiging van complexen de resterende winst genomen.

Uitzettingen met een rente typische looptijd < 1 jaar

De waardering vindt plaats tegen de nominale waarde, onder aftrek van eventuele voorzieningen wegens oninbaarheid.

Liquide middelen

De waardering vindt plaats tegen nominale waarde.

Overlopende activa

De waardering vindt plaats tegen nominale waarde.

Voorzieningen

De waardering vindt plaats tegen nominale waarde. De voorziening pensioenaanspraken wethouders is gewaardeerd op basis van actuariële waarde.

Vaste schulden met een rente typische looptijd van één jaar of langer

De waardering vindt plaats tegen nominale waarde.

Netto-vlottende schulden met een rente typische looptijd korter dan één jaar

De waardering vindt plaats tegen nominale waarde.

Overlopende passiva

De waardering vindt plaats tegen nominale waarde.

Vennootschapsbelasting

Voor bepaling vennootschapsbelasting plicht is evenals voorgaande jaren een inventarisatie gemaakt voor 2019.

Conclusie is dat de gemeente Brummen voor het jaar 2019 niet door de ondernemerspoort komt en daarom niet vennootschapsbelasting plichtig is. In deze jaarrekening is dus geen rekening gehouden met te betalen vennootschapsbelasting.

Grondslagen voor resultaatbepaling

De baten en lasten zijn toegerekend aan het jaar waarin de diensten of goederen geleverd zijn. De baten en lasten waartussen een causaal verband bestaat zijn in hetzelfde jaar verantwoord. De verliezen en in redelijkheid de te berekenen risico's, die hun oorsprong vinden in of vóór het verslagjaar, zijn verwerkt in de nu voorliggende jaarrekening.

Toelichting op de balans

Vaste activa

Onderstaand worden eerst de activa met economisch nut toegelicht. Daarna volgt de toelichting van de maatschappelijke activa.

Totaal	€ 54.217.349
---------------	---------------------

Investerings met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden gegeven.*	€ 13.344.073
---	---------------------

Specificatie verloop (bedragen * € 1,-)

	Boekwaarde 31-12-2018	Investerings	Desinvesterings	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaarderingen	Boekwaarde 31-12-2019
Gebouwen	17.437	1.640		2.448			16.630
Woonruimten	26.325	0		675			25.650
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	13.197.482	507.434		403.122			13.301.794
Machines, apparaten en installaties	0	0		0			0
Overige materiële vaste activa	0	0		0			0
Totaal :	13.241.244	509.074	0	406.245	0	0	13.344.073

Gebouwen	Toegekend krediet	Besteed tot 2019	Besteed in 2019	Besteed cumulatief	Restant	Gereed
Vaste unit begraafplaats Werkfit Brummen	11.919	0	1.640	1.640	10.279	ja
Totaal	11.919	0	1.640	1.640	10.279	

Toelichting

geen

Grond-, weg-, waterbouwkundige werken (economisch nut heffing)						
Rioleringswerken	Toegekend krediet	Besteed tot 2019	Besteed in 2019	Besteed cumulatief	Restant	Gereed
GRP gemalen el/mech 2017	207.048	37.554	171.177	208.731	-1.683	ja
Milieu maatregelen riolering 2018	50.000	18.840	19.772	38.612	11.388	nee
GRP gemalen el/mech BK 2019	45.129	0	2.405	2.405	42.724	nee
GRP gemalen el/mech ME 2019	66.662	0	10.731	10.731	55.932	nee
Afkoppelmaatregelen riolering 2019	402.800	0	289.240	289.240	113.560	nee
Milieu maatregelen riolering 2019	50.000	0	6.188	6.188	43.813	nee
Verplaatsen overstortwiver Elzenbos 2019	1.081.000	0	7.923	7.923	1.073.078	nee
Totaal	1.902.639	56.394	507.434	563.828	1.338.811	

Toelichting

GRP gemalen elektrisch/mechanisch 2017

Rioolgemaal Voorsterweg is gereed met een kleine financiële overschrijding.

Overige projecten

Restanten nog nodig in 2020.

Investeringen met economisch nut, overig	€ 33.915.649
--	--------------

Specificatie verloop (bedragen * € 1,-)

	Boekwaarde 31-12-2018	Investeringen	Desinvesteringen	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaarderingen	Boekwaarde 31-12-2019
Gronden en terreinen	1.230.524	416.007		1.616		91.851	1.553.065
Gebouwen	29.132.593	624.933		693.018			29.064.507
Grond-, weg- en waterbouw	80.044	0		4.758			75.286
Vervoermiddelen	197.006	87.653		29.566			255.093
Machines, apparaten en installaties	1.137.660	32.406		280.207			889.859
Overige materiële vaste activa	1.851.478	418.947		192.587			2.077.838
Totaal :	33.629.306	1.579.945	0	1.201.751	0	91.851	33.915.649

Gronden en terreinen	Toegekend	Besteed	Besteed in	Besteed	Restant	Gereed
	krediet	tot 2019	2019	cumulatief		
Grondaankoop Elzenbos III	416.007	0	416.007	416.007	0	ja
Totaal:	416.007	0	416.007	416.007	0	

Toelichting

Grondaankoop is ten behoeve van realisatie zonnepark conform vastgestelde bouwgrondexploitatie Elzenbos III. De waarde van de grond hiervoor is vanuit de balanspost voorraden overgeheveld.

Gebouwen	Toegekend	Besteed	Besteed in	Besteed	Restant	Gereed
	krediet	tot 2019	2019	cumulatief		
Bouw scholencluster de Enk/Van Leeuwen	2.787.476	2.747.477	50.112	2.797.589	-10.113	nee
Nieuwbouw gymzaal Eerbeek	862.318	658.837	859	659.696	202.622	ja
Aanpassingen Kollergang 14	517.027	283.430	225.062	508.492	8.535	ja
Aanpassing loods buitendienst Werkfit Brummen	88.093	34.742	50.734	85.476	2.617	ja
Huisvesting bestuursdienst, klimaatmaatregel 2017	25.000	23.473	652	24.125	875	ja
Verduurzamen gemeentehuis 2018	22.000	-	0	0	22.000	nee
Verduurzamen gemeentehuis 2019	60.000	-	0	0	60.000	nee
De Lans, huisvestingsvoorziening en brandveiligheid	111.904	10.866	0	10.866	101.038	nee
Verduurzamen zwembad Rhienderoord 2018	50.000	-	0	0	50.000	nee
Duurzaamheidsmaatregelen zwembad Rhienderoord 2019	150.000	-	0	0	150.000	nee
Verduurzamen sporthal de Bhoelle 2018	225.000	-	0	0	225.000	nee
Bouw zoutloods Arnhemsestraat	275.000	36.147	297.513	333.660	-58.660	ja
Totaal:	5.173.818	3.794.971	624.933	4.419.904	753.914	

Toelichting

Bouw scholencluster de Enk/van Leeuwen

Deze post is overschreden, maar kan gedekt worden uit het restant van het krediet voor nieuwbouw gymzaal, zie hierna. In 2020 nog € 30.000 nodig voor onder andere aanpassing vloer.

Nieuwbouw gymzaal Eerbeek

Deze post sluit af met een positief resultaat wat deels ter dekking dient van het tekort op de bouw van het scholencluster. Verder een deel van het restant over te hevelen naar de bouw van het scholencluster de Enk/van Leeuwen nodig in 2020.

Aanpassingen Kollergang 14

Na het extra toegekende krediet zijn de werkzaamheden afgerond binnen beschikbare middelen.

Verduurzamen gemeentehuis, zwembad Rhienderoord en sporthal de Bhoelle

Projecten schuiven door naar 2020.

Bouw zoutloods

Overschrijding is gevolg van extra parkeerplaatsen, elektrisch bedienbare hekwerken, telefonisch bedienbare deuren en plaatsen van camerabewaking. Overige overschrijding van is van gehele bouw, waaronder weghalen gasleiding en aanbrengen aparte meterkast voor gedeelte zoutloods. Verder is een nieuwe grondpomp noodzakelijk gebleken. Een oude pomp van locatie Ringlaan was helaas niet meer te gebruiken. De investering wordt in 40 jaar afgeschreven.

<u>Vervoermiddelen</u>	Toegekend krediet	Besteed tot 2019	Besteed in 2019	Besteed cumulatief	Restant	Gereed
Aanschaf 1 Peugeot Partner 2019	17.000	0	0	0	17.000	ja
2 elektrische auto's Werkfit Brummen	96.704	0	87.653	87.653	9.051	ja
Totaal:	113.704	0	87.653	87.653	26.051	

Toelichting*Aanschaf Peugeot Partner*

Krediet kan vervallen. Bij de 2^e bestuursrapportage is een budget van € 9.000 gevraagd voor aanschaf van een tweedehands auto. Deze is ineens ten laste van de exploitatie verwerkt.

2 elektrische auto's Werkfit Brummen

Aangeschaft binnen de raming.

<u>Machines, apparaten en installaties</u>	Toegekend krediet	Besteed tot 2019	Besteed in 2019	Besteed cumulatief	Restant	Gereed
Gemeentehuis vochtregulerend systeem	34.459	22.426	14.560	36.986	-2.527	ja
Implementatie salarispakket 2016	51.000	37.556	17.846	55.402	-4.402	ja
Totaal:	85.459	59.982	32.406	92.388	-6.929	

Toelichting*Gemeentehuis vochtregulerende systeem*

Afgerond met een lichte overschrijding.

Implementatie salarispakket

Afgerond met een lichte overschrijding.

<u>Overige materiële vaste activa</u>	Toegekend krediet	Besteed tot 2019	Besteed in 2019	Besteed cumulatief	Restant	Gereed
E-facturen Key2Fin 2017	19.328	13.328	1.957	15.285	4.043	ja
Zaakgericht werken	366.672	326.671	30.850	357.521	9.151	nee
Renovatie kunstgras korfbal De Hazenberg 2019	150.000	0	139.783	139.783	10.217	nee
Meubilair Werkfit Brummen	35.218	16.619	24.865	41.484	-6.266	ja
Gereedschap/materiaal buitendienst Werkfit Brummen	80.885	30.912	24.716	55.628	25.257	nee
Schafketen Werkfit Brummen	31.956	0	30.268	30.268	1.688	ja
Actualiseren basisregistraties 2019	50.000	0	36.893	36.893	13.107	nee
Upgrade naar Oracle-12 2019	20.000	0	15.365	15.365	4.635	nee
Citrix scheiden van servers (hardware) 2019	90.000	0	0	0	90.000	nee
Nieuwe modules/optimalisering K2F Werkfit	27.780	8.322	16.142	24.464	3.316	ja
ICT-aanpassingen Werkfit Brummen	66.506	32.045	14.744	46.789	19.717	nee
Applicatie LEEF, aanschaf software 2019	108.855	33.855	77.735	111.590	-2.735	nee
Monitor Bedrijfsresultaten	40.000	31.109	5.629	36.738	3.262	ja
MY-LEX	30.000	21.639	0	21.639	8.361	nee
Totaal:	1.117.200	514.500	418.947	933.447	183.753	

Toelichting*Zaakgericht werken 2017*

Project loopt door in 2020. Via het raadsvoorstel bij de Jaarstukken zal de raad gevraagd worden om dit krediet nog beschikbaar te blijven stellen.

Meubilair Werkfit Brummen

Krediet kan worden afgesloten. Wegens extra kosten en vergaderstoelen is krediet overschreden.

Applicatie Leef

Project loopt door in 2020. Er is spake van hogere implementatiekosten en er is geen rekening gehouden met de conversie. Nadeel loopt in 2020 op tot € 50.000. Bij de 1^e bestuursrapportage 2020 zal extra krediet aangevraagd worden.

ICT Aanpassingen Werkfit

Project loopt door in 2020. De aanleg van glasvezel valt duurder uit dan begroot. Het nadeel loopt op tot € 10.000 in 2020. Bij de 1^e bestuursrapportage 2020 zal extra krediet aangevraagd worden.

Investerings in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut							€	6.957.627
	Boekwaarde 31-12-2018	Investerings	Desinvesterings	Afschrijvingen	Bijdragen van derden	Afwaarderingen	Boekwaarde 31-12-2019	
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	5.544.289	237.642		243.252			5.538.680	
Overige materiële vaste activa	1.465.244	0		46.296			1.418.948	
				0				
Totaal	7.009.534	237.642	-	289.549	-	-	6.957.627	

Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	Toegekend krediet	Besteed tot 2019	Besteed in 2019	Besteed cumulatief	Restant	Gereed
Infrastructuur Centrumplan Eerbeek >2018	467.198	-17.555	25.757	8.202	458.996	nee
Infrastructuur scholencluster de Enk/Van Leeuwen	150.000	40.254	7.074	47.328	102.672	ja
Verbeteren fietspad Hallsepad 2019	72.000	-51.600	1.300	-50.300	122.300	nee
Verbeteren fietspad Eerbeekse Veldpad 2019	117.860	-94.400	1.183	-93.218	211.078	nee
Verbeteren fietspad Soerensezand 2019	90.000	-71.954	1.500	-70.454	160.454	nee
Herinrichting Boshoffweg fietsstroken 2019	52.000	0	34.035	34.035	17.965	nee
Herstelwerkzaamheden, trottoirs en parkeervakken	0	0	61.859	61.859	-61.859	ja
Herstelwerkzaamheden, Loubergweg/coldenhovenseweg	0	0	106.966	106.966	-106.966	ja
Vervangingsinvestering 2017 openb verlichting armaturen	170.000	68.009	2.072	70.081	99.919	nee
Vervanging kanaalbruggen incl flankerende maatreg.	1.855.000	1.842.544	83	1.842.627	12.374	ja
Vervanging masten 2017	100.000	0	38.820	38.820	61.180	nee
Vervanging masten 2018	100.000	0	0	0	100.000	nee
Vervanging armaturen 2018	170.000	0	0	0	170.000	nee
Vervanging masten 2019	100.000	0	-17.202	-17.202	117.202	nee
Vervanging armaturen 2019	170.000	0	-25.802	-25.802	195.802	nee
Totaal	3.614.058	1.715.298	237.642	1.952.940	1.661.118	

Toelichting

Infrastructuur scholencluster de Enk/van Leeuwen

Krediet voor inrichting van de buitenruimte, vooral groenvoorzieningen, wordt ruim binnen de raming afgesloten.

Verbetering fietspaden

Loopt door in 2020. De projecten hebben vertraging opgelopen in verband met de stikstofproblematiek. De cijfers bestedingen t/m 2019 staan negatief. Dit komt omdat er per saldo meer subsidie al is ontvangen voor de projecten. Uitgaven volgen nog in 2020.

Herinrichting Boshoffweg fietstroken

Aanbrengen fietsstroken is uitgevoerd, aanpassing parkeerterrein zwembad moet nog uitgevoerd worden in 2020.

Herstelwerkzaamheden trottoirs en parkeervakken

In 2019 zijn noodzakelijke herstelwerkzaamheden uitgevoerd in de vogelbuurt in Brummen (zie ook tabel op pag. 71 van deze Jaarstukken)

Herstelwerkzaamheden Loubergweg/Coldenhovenseweg

De Coldenhovenseweg en Loubergweg staan in het kader van het Programma Ruimte voor Eerbeek / Eerbeek Loenen 2030 op de nominatie om gerehabiliteerd te worden. Om deze reden zijn deze wegen niet in het onderhoudsprogramma opgenomen. Uitvoering van de rehabilitatie laat nog op zich wachten. Om directe gevaarstelling te voorkomen is in 2019 besloten onderhoud uit te voeren op de Coldenhovenseweg en Loubergweg.

Vervanging van masten en armaturen

Investerings worden gebundeld en in totaliteit aanbesteed om zo een groot project op te pakken in 2020. Via het raadsvoorstel bij de Jaarstukken zal de raad gevraagd worden om de kredieten vanuit 2017 nog beschikbaar te blijven stellen.

Financiële vaste activa	€ 6.103.534
-------------------------	-------------

	Boekwaarde 31-12-2018	Investeringen	Desinvesteringen Afwaarderingen	Aflossingen	Bijdragen van derden	Correcties SVN	Boekwaarde 31-12-2019
Kapitaalverstrekingen aan :							
- deelnemingen	3.104.037	11.021				-3.073.370	41.688
Leningen aan :							
- overige verbonden partijen	354.383			17.126			337.257
Uitzettingen langer dan 1 jaar	5.503.630			3.948.329			1.555.300
Overige langlopende leningen u/g	1.191.399			95.480		3.073.370	4.169.289
Totaal :	10.153.449	11.021	0	4.060.935	0	0	6.103.534

<u>Deelnemingen</u>	Boekwaarde 31-12-2018	mutaties	Boekwaarde 31-12-2019
Aandelen Bank Ned Gemeenten	1.755	0	1.755
Inschrijving 3% Grootboek Nat. Schuld	2.269	0	2.269
Kapitaal Vitens	454	0	454
Aandelen Circulus Berkel BV	37.210	0	37.210
Stimuleringsfonds starters leningen nr 3581	563.430	-563.430	0
Stimuleringsfonds duurzaamheid nr 3582	998.570	-998.570	0
Stimuleringsfonds stimulering nr 3583	500.349	-500.349	0
Stimuleringsfondsblijvers nr 3584	1.000.000	-1.000.000	0
Totaal :	3.104.037	-3.062.349	41.688

Toelichting:DeelnemingenAandelen Circulus Berkel BV

Het betreft de nominale waarde van de aandelen in Berkel Milieu/Circulus B.V. Via een indicatieve waardebeoordeling is op basis van de intrinsieke waarde methode de werkelijke waarde voor de gemeente Brummen bepaald op circa € 635.000 per 31-12-2018.

De SVN leningen worden verantwoord onder de overige langlopende leningen u/g.

<u>Leningen aan :- overige verbonden partijen</u>	Boekwaarde 31-12-2018	mutaties	Boekwaarde 31-12-2019
Stichting Welzijn Brummen	354.383	-17.126	337.257

Toelichting:Lening aan overige verbonden partijen.

Het betreft hier een lening aan de Stichting Welzijn Brummen.

<u>Uitzettingen langer dan 1 jaar</u>	Boekwaarde 31-12-2018	mutaties	Boekwaarde 31-12-2019
Marktpartijen	5.503.630	-3.948.329	1.555.300

Toelichting:Uitzettingen langer dan 1 jaar

Betreft vordering op marktpartijen vanuit de deal ontbinding contracten Lombok PPS, centrumplan Eertbeek en verkoop schoollocaties.

<u>FVA overige langlopende leningen</u>	Boekwaarde 31-12-2018	mutaties	Boekwaarde 31-12-2019
Verstreking lening Alliander	846.663		846.663
Achtergestelde lening Vitens	286.440	-95.480	190.960
Lening aan IJsselwind	58.296	-	58.296
Stimuleringsfonds starters leningen nr 3581	-	573.996	573.996
Stimuleringsfonds duurzaamheid nr 3582	-	998.672	998.672
Stimuleringsfonds stimulering nr 3583	-	500.702	500.702
Stimuleringsfondsblijvers nr 3584	-	1.000.000	1.000.000
Totaal :	1.191.399	2.977.890	4.169.289

Toelichting:

Overige langlopende leningen u/g.

Dit betreft de uitstaande lening aan;

Alliander; hier wordt niet op afgelost. Jaarlijks wordt rentevergoeding van 10% ontvangen.

Vitens; waarop jaarlijks wordt afgelost.

Lening aan IJsselwind BV; In 2018 is een lening verstrekt voor de plannen tot realisatie van windenergie in het gebied De Mars/Twentekanaal. De gemeenteraad heeft op 26 oktober 2017 besloten aan IJsselwind BV een lening te verstrekken. Het rentepercentage is vastgesteld op 1,6%. De looptijd van de lening is gemaximeerd op 20 jaar. Vervroegde aflossing is boetevrij toegestaan.

SVN lening; startersfonds (nr 3581)

De gemeente Brummen neemt vanaf 2007 deel in het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting. Dit is een z.g. Revolving Fund. De gestorte gelden blijven eigendom van de gemeente. De gelden worden door het SVn beheerd op een gemeenterekening, waarover rente wordt vergoed. Als aanvulling verdubbelt het SVn het door de gemeente gestorte bedrag. Dit bedrag wordt beheerd op een zogenoemde bouwfondsrekening. De gemeente kan zowel uit de gemeenterekening als de bouwfondsrekening stimuleringsleningen (startersleningen) verstrekken aan derden. Ultimo 2019 zijn leningen verstrekt tot een bedrag van € 511.324 waarin de gemeente voor 50% bijdraagt. Vanaf 2016 zijn geen nieuwe leningen meer verstrekt. In 2019 is per saldo € 26.920 (inclusief correctie voorgaande jaren vanuit leningnummer 3582 van € 16.354) ontvangen als resultaat voor het jaar 2019.

SVN lening; duurzaamheidsleningen (nr 3582)

Vanaf 2017 nemen wij deel in het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting. Dit is een Revolving Fund wat inhoud dat leningen terugbetaald worden waardoor er weer nieuwe leningen verstrekt kunnen worden. In 2017 is € 1.000.000 gestort. Dit betreft duurzaamheidsleningen voor verduurzamende maatregelen aan woningen in te stellen voor particuliere woningeigenaren en Vereniging van Eigenaren. In 2019 zijn 25 leningen verstrekt. In 2019 is per saldo minus € 16.252 (inclusief correctie voorgaande jaren naar leningnummer 3581 van € 16.354) gemuteerd als resultaat voor het jaar 2019.

SVN lening; stimuleringsleningen (nr 3583)

Vanaf 2017 nemen wij deel in het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting. Dit is een Revolving Fund wat inhoud dat leningen terugbetaald worden waardoor er weer nieuwe leningen verstrekt kunnen worden. In 2017 is € 500.000 gestort. Dit betreft stimuleringsleningen voor verduurzamende maatregelen aan woningen in te stellen voor particuliere woningeigenaren en Vereniging van Eigenaren, schoolbesturen, energie coöperaties en non-profitorganisaties. In 2019 is geen lening verstrekt. In 2019 is per saldo € 353 gemuteerd als resultaat voor het jaar 2019.

SVN lening; blijversleningen (nr 3584)

Vanaf 2017 nemen wij deel in het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting. Dit is een Revolving Fund wat inhoud dat leningen terugbetaald worden waardoor er weer nieuwe leningen verstrekt kunnen worden. In 2017 is € 1.000.000 gestort. Dit betreft leningen die ingesteld zijn voor zorg gerelateerde en of levensloopbestendige maatregelen aan (woon)gebouwen voor eigenaren-bewoners. In 2019 zijn geen leningen verstrekt.

Viottende activa

Voorraden						€ 12.143.090
Voorraden	Boekwaarde 31-12-2018	Investering 2019	Resultaat 2019	Inkomsten 2019	Desinvestering 2019	Boekwaarde 31-12-2019
Grond- en hulpstoffen: niet in exploitatie genomen gronden						
Grond- en hulpstoffen	962.428	0	0	-4.875	0	957.553
Onderhanden werk, waaronder gronden in exploitatie	14.803.865	1.221.384	0	-822.212	0	15.203.037
Voorziening risico's bouwgrondexploitatie	-3.401.953	-624.363	0	0	0	-4.026.316
Vooruitbetalingen op inkoop voorraden	4.593	4.223	0	0	0	8.816
Totaal	12.368.933	601.244	0	-827.087	0	12.143.090

Grond- en hulpstoffen	Boekwaarde 31-12-2018	Investering 2019	Inkomsten 2019	Desinvestering 2019	Boekwaarde 31-12-2019
Gronden Burgers- en Kerstenterrein	4.875		-4.875		0
Kavels Elzenbos	825.578				825.578
Over te dragen schoollocaties	131.975				131.975
Lombok boekwaarde	0				0
Totaal:	962.428	0	-4.875	0	957.553

Toelichting

Grond- en hulpstoffen

Gronden Burgers- en Kerstenterrein

Betreft correctieboeking vanuit 2018 ten bedrage van € 4.875. Deze is gecorrigeerd tussen de post grond- en hulpstoffen en de post in exploitatie genomen gronden. Per saldo heeft deze correctie geen invloed op de stand per 31-12-2018 van de post balanspost voorraden

Vrije bouw kavels Elzenbos

In 2019 zijn er geen kosten en opbrengsten geweest.

Over te dragen schoollocaties

Onderdeel van de deal met marktpartijen over de ontbinding contracten Lombok en Eertbeek is de verkoop van grond van verschillende schoollocaties. De gronden zijn nog niet juridisch overgedragen.

In exploitatie genomen gronden	Boekwaarde 31-12-2018	Investering 2019	Resultaat 2019	Inkomsten 2019	Desinvestering 2019	Boekwaarde 31-12-2019
Elzenbos Deelgebied 2	687.837	457.777		0		1.145.614
Elzenbos Deelgebied 3	5.611.607	365.212		-419.670		5.557.149
Koppelenburg Zuid	163.628	19.168		-166.346		16.449
Industrieterrein Hazenberg	508.737	88.514		-204.300		392.951
Eerbeek Burgersterrein	6.070.296	141.342		-31.211		6.180.427
Eerbeek Kerstenterrein	1.761.758	28.616		-685		1.789.689
Troelstralaan	0	69.188				69.188
Krullebaar	0	51.568				51.568
Totaal :	14.803.863	1.221.384	0	-822.212	0	15.203.034

Voorziening risico's bouwgrondexploitaties	31-12-2018	Investering	Baten	Lasten	31-12-2019
	-3.401.953			-624.363	-4.026.316
Totaal :	-3.401.953	0	0	-624.363	-4.026.316

Overzicht op basis art. 52d (cijfers op basis van MPG 2020)

In exploitatie genomen gronden	Nog te realiseren Kosten Opbrengsten	Resultaat op eindwaarde	Eind jaar
Koppelenburg Zuid		€ 177.496 V	2020
Hazenberg		€ 403.244 V	2023
Elzenbos II		€ 1.203.596 N	2020
Elzenbos III		€ 2.145.995 N	2024
Burgersterrein		€ 462.570 N	2025
Kerstenterrein		€ 455.966 N	2021
Troelstralaan		€ 486.993 V	2021
Krullebaar		€ 55.783 N	2021
Totaal	€ 2.856.817	€ 15.146.332	

ToelichtingIn exploitatie genomen gronden*Koppelenburg Zuid*

In dit complex moet nog 1 kavel verkocht worden en ter afronding nog rekening gehouden worden met plankosten, kosten voor groenvoorzieningen en afdracht fondsen. Volgens de voorschriften is in 2019 een deel van de winst genomen.

Industrieterrein de Hazenberg

Van het totale terrein is 5.300 m² verkocht. Uitvoering van werkzaamheden loopt. Volgens de voorschriften is in 2019 een deel van de winst genomen.

Elzenbos Deelgebied 2

Alle woningen zijn verkocht en de afdracht aan het Ligt op Groen fonds heeft in 2019 plaatsgevonden. Qua kosten moet nog het deel groenzone gerealiseerd worden.

Elzenbos deelgebied 3

Er zijn nog geen kavels voor woningen verkocht. Wel heeft de algemene dienst ten behoeve van het zonnepark ruim 83.000 m² aangekocht. De waarde van de grond is naar de balanspost Materiële vaste activa overgeheveld, zie pagina 105 van deze Jaarstukken. In de exploitatie opzet wordt ervan uitgegaan dat alle kavels eind 2023 zijn verkocht. Indien uitgegaan wordt van een scenario waarbij één kavel per jaar wordt verkocht (eind 2028 zijn alle kavels verkocht) dan verslechtert het resultaat enigszins.. Na afronding van de MPG per 1-1-2020 zijn er nog kosten naar voren gekomen voor € 88.145. Deze kosten zijn bovenstaand in de investeringen 2019 meegenomen en worden verwerkt in een volgende MPG. Het uiteindelijke resultaat op deze grondexploitatie wordt hierdoor niet beïnvloed.

Burgersterrein

Deze grondexploitatie gaat uit van een regulier bedrijventerrein. Indien een Logistiek Centrum Eerbeek wordt gerealiseerd, dan vraagt dit een nieuw raadsbesluit voor deze nieuwe grondexploitatie.

Kerstenterrein

Voor dit gebied zijn commerciële voorzieningen mogelijk met appartementen.

Troelstralaan

Op 19 september 2019 heeft de raad deze grondexploitatie vastgesteld. Om de sociale huurwoningen te realiseren is een koopovereenkomst met de woningstichting Veluwonen gesloten. Voor de vrije sector kavels wordt een koopovereenkomst uitgewerkt.

Krullebaar

Op 19 september 2019 heeft de raad deze grondexploitatie vastgesteld. Het gebied wordt ontwikkeld voor 16 sociale huurwoningen. Met Veluwonen is een koopovereenkomst gesloten voor de afname van de bouwrijpe kavels.

Voorziening risico's bouwgrondexploitatie

Volgens de richtlijnen van het BBV moet een voorziening getroffen worden voor grondexploitaties die een voorgerecalculeerd tekort laten zien. Uit de nieuwste berekeningen van de Meerjaren Prognose Grondex-

pluities (MPG) blijkt dat het saldo van alle verliesgevende grondexploities is toegenomen. Per 31-12-2019 moet er € 4.026.316 in de voorziening aanwezig zijn. Een toename van € 624.364, welke verrekend wordt met het resultaat 2019, wordt veroorzaakt door:

- dekking plankosten en kosten van voorbereiding, toezicht en uitvoering (VTU) Burgers- en Kersterrein,
- vervallen verkoop grond voor fietspad op het Burgersterrein en
- de hogere inrichtingskosten voor de parkzone/hondenspeelplaats en extra bomen (incl. grondverbetering) in Elzenbos II.

Vooruitbetalingen op inkoop voorraden	31-12-2018	Toename	Afname	31-12-2019
Voorraad "eigen verklaringen".	4.594	4.223	0	8.816
Totaal :	4.594	4.223	0	8.816

Toelichting

De voorraad eigen verklaringen per 31 december 2019 bedraagt 236. (31 december 2018: 132)

Uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar		€ 3.814.870	
Vorderingen op openbare lichamen	Boekwaarde 31-12-2018	Boekwaarde 31-12-2019	
BTW compensatie fonds	2.647.349	2.589.877	
BTW	184.920	87.968	
Overige vorderingen op openbare lichamen	50.328	75.868	
- Provincie Gelderland			
- Regio stedendriehoek			
Totaal	2.882.598	2.753.714	

Overige vorderingen en uitzettingen	Boekwaarde 31-12-2018	Boekwaarde 31-12-2019
Sociale Zaken, debiteuren	939.452	788.253
Voorziening oninbaar dub. debiteuren sociale zaken	-471.583	-421.464
Debiteuren belastingen	377.741	33.150
Kruisposten	0	0
Overige debiteuren	681.824	751.666
Voorziening dubieuze debiteuren	-119.039	-90.449
Totaal	1.408.395	1.061.156

Nadere toelichting debiteuren	
Overige Debiteuren / vorderingen op openbare lichamen 12-2-2020	235.831
Het gezamenlijk saldo van deze vorderingen bedraagt per balansdatum :	<u>827.535</u>
Hiervan is t/m 12-02-2020 afgewikkeld	591.704
De opbouw van dit saldo is als volgt :	
- debiteuren 2007	3.310
- debiteuren 2008	1.790
- debiteuren 2011	99
- debiteuren 2015	4
- debiteuren 2016	437
- debiteuren 2017	69.271
- debiteuren 2018	52.482
- debiteuren 2019	<u>108.437</u>
	235.831

Toelichting

De vorderingen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor het risico van oninbaarheid van de vorderingen van sociale zaken is een voorziening getroffen die jaarlijks wordt geactualiseerd, op basis waarvan de voorziening per 31-12-2019 moest worden verlaagd. Voor de overige debiteuren is eveneens een voorziening opgenomen die is verhoogd.

Onderstaand staat het overzicht per kwartaal van de toets met betrekking tot de voorschriften rondom schatkistbankieren.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
Verlagjaar					
(1)	Drempelbedrag	352			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden				-
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	352	352	352	352
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag				-
(1) Berekening drempelbedrag					
Verlagjaar					
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	46.889			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 mi	46.889			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat		-		
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van €250.000	Drempelbedrag	352			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)				-
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen				-

Uitgangspunt bij de financiering is een rekening courant saldo van 0 of een roodstand binnen de limiet van de overeenkomst van de BNG. Zijnde € 4 mln. In incidentele gevallen heeft er afroming plaatsgevonden ingevolge het Schatkistbankieren.

Liquide middelen		€	9.191
-------------------------	--	----------	--------------

Liquide middelen	Boekwaarde 31-12-2018	Boekwaarde 31-12-2019
Kassaldi	11.637	8.846
ABN- AMRO	853	345
Totaal	12.490	9.191

Overlopende activa	€ 5.023.638
---------------------------	--------------------

Overlopende activa	Boekwaarde 31-12-2018	Boekwaarde 31-12-2019
Nog te ontvangen bedragen	1.418.410	4.207.820
Vooruitbetaalde bedragen	235.697	816.078
Voorlopige uitgaven	83.353	-261
Totaal	1.737.460	5.023.638

<i>Nog te ontvangen bedragen</i>	31-12-2019
Centrumplan Eerbeek	2.951.358
Toeristenbelasting	390.622
Rioolrechten	241.365
Leges omgevingsvergunning	137.155
Plus OV	97.404
Rente Alliander	84.666
Algemene uitkering	71.766
Delta Care	52.907
POP 3	47.704
Huur inkomsten vergoeding buitensportaccommodaties	35.551
Onroerend zaak belasting 2019	27.000
Diftar	15.973
Vrije energie, Afrekening electra Kolergang 14	11.012
Gazprom Afrekening gas Ringlaan en Eerbeekseweg	10.812
Doorberekening Energie kosten derden 2018 en 2019	9.171
WMO BG PGB	9.000
Reizigersbijdrage Regiovervoer 4e kw 2019	8.239
Jeugdwet PGB	4.000
SBP Post	2.116
Totaal	4.207.821

<i>Vooruitbetaalde bedragen</i>	31-12-2019
Plus OV voorschot 1e kw 2020	276.206
Automatisering Licentie en onderhoudskosten	205.583
Circulus Berkel Afval januari 2020	128.441
Verzekeringspremies	97.448
Contributie VNG 2020	32.575
Simple Check	27.468
Ricoh Drukwerk	14.325
Vicrea applicatiebeheer strippenkaart	11.039
Kinderopvang voorschot Sterenbeek en Het Park	10.907
Diverse facturen, 19 stuks	12.086
Totaal	816.078

Vaste passiva

Eigen vermogen		€ 3.595.101	
Eigen vermogen		Boekwaarde 31-12-2018	Boekwaarde 31-12-2019
Algemene reserves		3.624.352	3.110.536
Bestemmingsreserves		4.669.659	2.591.768
Nog te bestemmen resultaat		-513.816	-2.107.203
	Totaal	7.780.195	3.595.101

	Saldo per 31-12-2018	Toevoeging 2019	Onttrekking 2019	Bestemming 2018	Verminderen ter dekking van afschrijvingen	Saldo per 31-12-2019
Algemene reserves						
Weerstandreserve	2.768.000	34.000				2.802.000
Vrije reserve	856.352		34.000	513.816-		308.536
Totaal algemene reserves :	3.624.352	34.000	34.000	513.816-	-	3.110.536
Bestemmingsreserves						
Gemeentedeel VE/GOA	150.000		150.000			-
Sociaal Domein	1.273.576	1.140.192	2.413.768			-
Bovenwijkse voorzieningen	13.572					13.572
Toerisme en Recreatie	383.318	193.271	355.476			221.113
Afvalstoffenheffing	2.447.724		345.594			2.102.130
Voorzieningen voor de Jeugd	8.000		8.000			-
Duurzaamheid / Ligt op groen	127.761	184.964	57.772			254.953
Ruimte voor Eerbeek	265.708	350.116	615.824			-
Totaal bestemmingsreserves :	4.669.659	1.868.543	3.946.434	-	-	2.591.768
Nog te bestemmen resultaat	513.816-		2.107.203	513.816		2.107.203-
Totaal eigen vermogen	7.780.195	1.902.543	6.087.637	0	-	3.595.101

Toelichting*Weerstandreserve*

De omvang van de weerstandsreserve is, op basis van de inventarisatie van risico's zoals vastgesteld door de Raad op 27 juni 2019 (D303347), verhoogd naar € 2.802.000. Het verschil met de vorige inventarisatie van € 34.000 komt ten laste van de vrije reserve.

Vrije reserve

De vrije reserve bedraagt per 31 december 2019 € 308.536 positief. Dit is exclusief het rekeningresultaat 2019. Via het raadsvoorstel bij deze Jaarstukken wordt voorgesteld om het resultaat met deze reserve te verrekenen.

Reserve VVE/GOA

Deze reserve is volledig ingezet conform besluit bij 1^e bestuursrapportage 2019.

Sociaal domein

Deze reserve is volledig ingezet conform de vastgestelde begroting en besluit bij 1^e bestuursrapportage 2019.

Bovenwijkse voorzieningen

Geen mutaties in 2019.

Toerisme en Recreatie

25% van de werkelijke opbrengst toeristenbelasting wordt aan deze reserve toegevoegd.

Deze reserve is ingezet voor de volgende projecten:

<i>Project</i>	<i>Toevoeging</i>	<i>Onttrekking</i>
Promotiefolder		€ 7.923
Plankosten Eerbeek		€ 200.000
Kosten Toerisme en Recreatie		€ 115.810
Kosten incidentele projecten*		€ 25.521
Kosten recreatieterreinen		€ 6.222
25% opbrengst toeristenbelasting	€ 193.271	
Totaal	€ 193.271	€ 355.476

*) projecten stationsgebied Eerbeek, voorzieningen kanaal Hallsebrug en bruggetjes over Eerbeekse beek.

Afvalstoffenheffing

In 2019 is er een nadelig resultaat gehaald op de kosten en opbrengsten van € 345.594. In de begroting na wijziging is rekening gehouden met een nadeel van € 256.795. Het hogere nadeel van afgerond € 89.000 is vooral ontstaan door hogere kosten € 53.000 verbrandingsbelasting op restafval en landelijke stijgingen in de verwerking van het plastic, metaal en drankpakken (PMD). Daarnaast valt de bijdrage van stichting afvalfonds voor o.a. het plastic, metaal en drankpakken (PMD) € 38.000 lager uit dan geraamd. Landelijke discussie voor de vergoeding over zwerfafval leidt tot vertraging in de bijdrage/uitbetaling.

Het werkelijke nadeel wordt verrekend met de bestemmingsreserve. Met het saldo van deze reserve per 31-12-2019 zal bij de tariefvaststelling vanaf 2021 rekening worden gehouden.

Voorziening voor de jeugd

Deze reserve is volledig ingezet conform de vastgestelde begroting.

Duurzaamheid/Ligt op groen

Deze reserve is ingezet voor de volgende projecten:

<i>Project</i>	<i>Toevoeging</i>	<i>Onttrekking</i>
Landschapscontract	€ 9.964	€ 1.296
Bijdrage Ligt op Groen	€ 175.000	
Kosten duurzaamheidsprojecten		
- Uitvoeringskosten		€ 25.387
- Lokale initiatieven		€ 25.870
- Energiecoaches		€ 5.218
Totaal	€ 184.964	€ 57.772

Toelichting:Toevoegingen

Vanuit de afrekening project Landschapscontract 2014-2018 is een hogere bijdrage ontvangen dan waarmee rekening werd gehouden.

Onttrekkingen

Kosten van de duurzaamheidsprojecten zijn lager uitgevallen dan geraamd, vooral budget voor lokale initiatieven. Daarnaast minder kosten voor het nieuwe Landschapscontract 2019-2023, inhaalslag volgt komende jaren. Tot slot zijn de kosten voor renovatie dierenpark 't Goor nog niet gemaakt in 2019.

Ruimte voor Eerbeek

Deze reserve wordt ingezet voor de incidentele plankosten, kosten van inhuur en overige proceskosten.

<i>Project</i>	<i>Toevoeging</i>	<i>Onttrekking</i>
Bijdrage tekort mastergrex*		€ 308.428
Kosten inhuur		€ 44.396
Huur servicepunt Eerbeek		€ 3.000
Saldo plankosten	€ 350.116	€ 260.000
Totaal	€ 350.116	€ 615.824

*) sluitpost tot maximale onttrekking toegerekend. Per 31-12-2019 is de reserve tot nul gedaald.

Voorzieningen		€ 4.861.985	
Voorzieningen		Boekwaarde 31-12-2018	Boekwaarde 31-12-2019
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's		1.559.842	1.967.431
Onderhoudsegalisatievoorzieningen		491.838	634.109
Voorziening waarvoor heffing wordt geheven		2.415.234	2.260.444
Totaal		4.466.914	4.861.985

Voorzieningen	Saldo per 31-12-2018	Toevoeging 2019	Vrijval 2019	Onttrekking 2019	Saldo per 31-12-2019
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's					
Pensioenaanspraken wethouders	1.394.063	184.495		82.337	1.496.221
Voorziening wachtgeld bestuurders	-	207.000			207.000
Voorziening WW uitkeringen werknemers	-	98.431			98.431
Kosten afloop complex Elzenbos	165.779	-			165.779
Subtotaal	1.559.842	489.926	-	82.337	1.967.431
Onderhoudsegalisatievoorzieningen					
Onderhoud gemeentelijk onroerend goed	167.075	211.588		352.537	26.126
Voorziening woedselbos	-	84.506		8.191	76.315
Onderhoud wegen	254.263	357.923		162.767	449.419
Onderhoud lantaarnpalen	70.500	11.750			82.250
Subtotaal	491.838	665.767	-	523.496	634.109
Voorziening waarvoor heffing wordt geheven					
Rioolrechten (art 44 lid 2)	1.605.290			241.974	1.363.316
Riool renovaties	809.944	599.502		512.318	897.128
Subtotaal	2.415.234	599.502	-	754.292	2.260.444
Totaal voorzieningen	4.466.914	1.755.195	-	1.360.125	4.861.985

Toelichting

Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen, risico's

Pensioenaanspraken wethouders.

Deze voorziening is getroffen om aan de pensioenverplichtingen te kunnen voldoen voor de pensioenge-rechtigden die op 31-12-2009 nog niet de pensioengerechtigde leeftijd hebben bereikt. De onttrekking wegens uitkeringen bedroeg in 2019 € 82.337. De voorziening is gevuld met een bedrag van € 184.495 om te kunnen voldoen aan de toekomstige verplichtingen. Deze extra storting is mede het gevolg van een lagere rekenrente waarmee rekening gehouden moet worden.

Voor de wethouders die in 2010 zijn aangetreden zijn de pensioenverplichtingen in 2010 ondergebracht bij een pensioenverzekeraar. Voor de pensioengerechtigden die op 31-12-2009 al 65 jaar of ouder waren wordt jaarlijks de last in de exploitatie verantwoord.

Voorziening wachtgeld bestuurders

Deze nieuwe voorziening is nodig om vanaf 2020 aan de verplichtingen te kunnen voldoen als gevolg van onder meer de bestuurswisseling in 2019.

Voorziening WW uitkeringen werknemers

Deze nieuwe voorziening is nodig om vanaf 2020 aan de verplichtingen te kunnen voldoen als gevolg van opgebouwde WW-rechten van ex-werknemers. Als overheidswerkgever zijn wij voor het ambtelijk personeel eigen risicodragers in het kader van de Werkloosheidswet. Het UWV bepaalt de duur en hoogte van de WW-uitkering en betaalt die uit. De kosten komen vervolgens voor rekening van de werkgever.

Kosten afloop complex Elzenbos

Betreft geschatte kosten bouwrijp maken ten behoeve van de nog te verkopen kavels van afgesloten deel grondexploitatie Elzenbos. In 2019 zijn hier geen kosten gemaakt.

Onderhoudsegalisatievoorzieningen

Onderhoud gemeentelijk onroerend goed

Deze voorziening wordt jaarlijks gevoed ten laste van de exploitatie, in 2019 met € 211.588. De werkelijke kosten aan groot onderhoud bedragen € 352.537.

Hierna een toelichting op grote financiële afwijkingen ten opzichte van de planning:

- € 32.000 Nadeel Capaciteit ambtelijk personeel: meer capaciteit intern ingezet, bij de projecten Kollergang (Werkfit), begraafplaatsen
- € 17.000 Nadeel Kerktorens: project is nu volledig opgepakt in 2019 voor beide kerktorens. Bedrag wordt volledig gesubsidieerd via het Rijk (over een periode van 6 jaar)
- € 20.000 Nadeel Bhoel: gebreken E-installatie (geen juiste aarding) verholpen, nooddeuren aangepast, achterstallig onderhoud uitgevoerd
- € 33.000 Voordeel Rhienderoord: Deels niet uitgevoerde werkzaamheden welke doorschuiven naar 2020, tegelvloer zwembad is niets aan uitgevoerd. De gehele vloer is in onderzoek om de staat te bepalen (waaronder stroefheid). Ook testen schoonmaak gaande. In de loop van 2020 komt hier meer duidelijkheid over.
- € 43.000 Voordeel Troelstralaan 49a: Grotendeels niet uitgevoerde werkzaamheden aan het dak, deze schuift door naar komende jaren.

Voorziening voedselbos

Op 23 april heeft het college besloten om ter afronding van het project voedselbos een bedrag van € 84.506 uit de grondexploitatie Elzenbos te halen en over te brengen naar de algemene dienst. De komende jaren worden diverse (aanleg)kosten van dit project uit deze voorziening gedekt.

Onderhoud wegen

Alle werkelijke lasten worden aan de voorziening onttrokken. In 2019 bedroegen deze € 162.767. Het herstel van het Eerbeekseveldpad is uitgesteld in verband met stikstofproblematiek, vandaar dat de werkelijke lasten afgerond € 250.000 lager uitpakken dan geraamd. De toevoeging bedraagt conform de raming € 357.923.

Onderhoud lantaarnpalen

Besloten is om voor de kosten van het schilderen van lantaarnpalen, wat eens in de zeven jaar plaatsvindt, vanaf 2013 jaarlijks te gaan sparen. In 2019 is er alleen sprake van sparen ad € 11.750 en zijn er geen werkelijke lasten gemaakt.

Voorzieningen waarvoor een heffing wordt geheven

Rioolrechten (art 44 lid2)

In 2019 wordt een bedrag van € 241.973 onttrokken uit deze voorziening. Dit is lager dan begroot en komt vooral door de hogere opbrengst rioolheffing.

Met het positieve saldo van deze voorziening per 31-12-2019 zal bij de tariefvaststelling vanaf 2021 rekening worden gehouden.

Rioolrenovaties

De toevoeging aan deze voorziening kan in 2019 op € 599.502 worden gesteld als gevolg van het vastgesteld gemeentelijke rioleringsplan (GRP 2016-2020). De werkelijke lasten 2019 hebben geleid tot een onttrekking aan de voorziening ad € 512.318.

Per 31 december 2019 zit er € 897.128 in de voorziening. Dit is € 298.882 hoger dan de stand van het GRP. In 2020 wordt het overschot 2019 volledig ingezet.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer	€ 62.352.909
---	---------------------

Vaste schulden >1 jaar	Saldo per 31-12-2018	Vermeerdering 2019	Aflossing 2019	Saldo per 31-12-2019
Onderhandse leningen				
Bank Nederlandse gemeenten	42.913.793	24.500.000	7.060.784	60.353.009
Nederlandse Waterschapsbank	3.000.000		1.000.000	2.000.000
Triodosbank	0			0
Kasgeldlening looptijd > 1 jaar	4.000.000		4.000.000	0
Totaal onderhandse leningen :	49.913.793	24.500.000	12.060.784	62.353.009
Waarborgsommen	450		-550	-100
Totaal	49.914.243	24.500.000	12.060.234	62.352.909

Onderhandse leningen	Boekwaarde 31-12-2018	Boekwaarde 31-12-2019
De schulden zijn aangegaan ter financiering van de activiteiten en bezittingen van :		
Gemeente Brummen	49.559.410	62.015.752
Stichting Welzijn Brummen	354.383	337.257
Totaal	49.913.793	62.353.009

Toelichting

Onderhandse leningen

De rentelast 2019 op de onderhandse leningen is € 463.316. De toename van het saldo leningen per 31-12-2019 wordt veroorzaakt doordat geen kasgeldleningen meer zijn aangetrokken. Per 31-12-2018 was hier een bedrag van € 10.000.000 mee gemeoid.

Waarborgsommen

Het gaat hier om in totaal 9 ontvangen waarborgsommen voor een sleutel t.b.v. een standplaats voor marktkooplieden. Dit betreft de markt in Eerbeek en Brummen.

Daarnaast is er € 600 borg betaald voor locatie Gezondheidscentrum de Toren.

Vlottende passiva

Netto-vlottende schulden met een rente-typische looptijd korter dan één jaar	€ 4.410.056
---	--------------------

Netto-vlottende schulden met een rente-typische looptijd korter dan één jaar	Boekwaarde	Boekwaarde
	31-12-2018	31-12-2019
Kasgeldlening	10.000.000	0
Bank Nederlands Gemeenten	3.458.450	2.765.254
Overige schulden	1.058.858	1.644.802
Totaal	14.517.308	4.410.056

Toelichting

Om op korte termijn te kunnen beschikken over voldoende liquide middelen is met de BNG een overeenkomst gesloten inzake de omvang en voorwaarden voor kredietfaciliteiten.

Overige schulden	Boekwaarde	Boekwaarde
	31-12-2018	31-12-2019
Crediteuren gemeente Brummen algemeen	859.442	1.522.949
Crediteuren Sociale Zaken	199.416	121.852
Totaal	1.058.858	1.644.802

Overlopende passiva	€ 6.091.621
----------------------------	--------------------

Overlopende passiva	Boekwaarde	
	31-12-2018	31-12-2019
Nog te betalen bedragen	€ 4.851.868	4.605.605
Vooruitontvangsten	€ 912.887	1.486.016
Totaal	5.764.755	6.091.621

Overlopende passiva	Boekwaarde	
	31-12-2018	31-12-2019
Nog te betalen bedragen Overige	2.880.005	2.435.625
Nog te betalen aan de belasting dienst BTW	0	63.608
Nog te betalen gemeentepersoneel	849.913	839.016
Nog te betalen WSW	0	56.625
Voorlopige uitgaven SZW-net	1.125.353	1.209.338
Voorlopige uitgaven en voorschotten Sociaal Domein	-3.403	1.392
Nog te betalen Totaal	4.851.868	4.605.605
Vooruitontvangsten: subsidie ISV2 2017	450.000	0
Uitkering Gemeentefonds RES	0	847.334
Vooruitontvangsten: apparaatkosten Lombok	50.000	50.000
Betalings- en ontvangsterschillen	327	0
Van derden ontvangen middelen die specifiek moeten worden besteed. (Bbv art.44,2 wijz.)	412.561	588.682
Vooruit ontvangstenTotaal	912.887	1.486.016

Nog te betalen bedragen Overige	31-12-2019
Sociaal Domein n.a.v. ontvangen productie verantwoordingen	623.748
Diverse kosten schoollocatie Eerbeek 2018/2019	255.540
Onderhoudskosten sociaal domein	229.714
Sloopkosten werf ringlaan 2018/2019	223.801
Rente leningen	302.748
Inhuur personeel	97.392
Dostal inzake Elzenbos III	88.145
Loyalis APPA	53.003
RES doorberekeningen	34.354
Opleiding en coaching	32.827
Stichting Sportkompas voorlopige subsidie	32.096
Omgevingsdienst Veluwe ijsel, Milieu advisering	30.697
Regio, Gemeente Apeldoorn, Schulphulpverlening	29.600
Accountant kosten	29.000
VV Oeken vergoeding zelfwerkzaamheid	26.954
Larcom raamovereenkomst	25.719
OV plus verevening routegebonden vervoer	25.663
Ter Riele	21.179
Vergoeding zelfwerkzaamheid	18.375
178 facturen lagen dan € 15.000	199.752
9 diverse kosten lager dan € 15.000	55.317
Nog te betalen bedragen Overige Totaal	2.435.625

Specificatie van derden ontvangen middelen

Vooruitontvangen voorschotbedragen van overheidslichamen met een specifiek bestedingsdoel (BBV art. 44.2)	588.683
---	---------

Vooruitontvangen voorschotbedragen van overheidslichamen met een specifiek bestedingsdoel (BBV art. 44.2)	Saldo per 31-12-2018	Toevoeging 2019	2019		Saldo per 31-12-2019
			Vrijval	Onttrekking	
Plankosten Fietspad Oude Bandijk CoVo	8.327	0			8.327
Landschapscontract	0	27.464		3.889	23.576
GOA / VVE, OAB (D9-regeling)	63.213				63.213
GOA / VVE, OAB (D8-regeling)		311.565		159.176	152.389
Groene opgave	333.391			47.546	285.845
SPUK uitkering	0	218.839		171.136	47.703
Taalniveau 3F	7.630				7.630
POP 3 voedselketens	0	30.738		30.738	0
Totaal	412.561	588.606	0	412.485	588.683

Toelichting:

Plankosten Fietspad Oude Bandijk CoVo

Dit project is nog niet financieel afgewikkeld door de provincie als subsidiegever.

Landschapscontract (zaaknr 2019-006438)

In 2019 is er voor € 3.889 aan kosten gemaakt voor wat betreft het aandeel provincie (75% van de projectkosten). Daarnaast een 1^e voorschot ontvangen van € 27.464.

GOA/VVE

In 2019 zijn er € 159.176 aan kosten gemaakt. Ontvangen voorschot van het Rijk bedraagt € 311.565.

Groene opgave landschap (2015-016088)

Dit project loopt van 2016 t/m 2025. In 2019 is er voor € 47.546 aan kosten gemaakt.

SPUK

Betreft een nieuw beklemd middel. De Specifieke uitkering stimulering sport (spuk) is ter compensatie als gevolg van het feit dat BTW niet meer aftrekbaar is. Er zijn in 2019 voorschotten ontvangen. Op basis van de werkelijke kosten is de verwachting dat er € 47.703 moet worden terug betaald.

Taalniveau 3F

Afwikkeling volgt in 2020.

POP3 voedselketens Brummen

Een nieuw beklemd middel en project welke volledig wordt gesubsidieerd. Totale projectfinanciering € 59.975 door EU en Provincie Gelderland (zaaknr 17713000013).

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

De gemeente Brummen heeft in het verleden voor uiteenlopende zaken waarborgen en garanties afgegeven. Het gaat daarbij om onder andere hypotheekgaranties, garanties voor verstrekte leningen aan stichtingen en andere instellingen. De hypotheekgaranties zijn ondergebracht bij de Nationale Hypotheek Garantie. Op dit moment staat de gemeente nog garant voor de volgende leningen (in euro's).

Waarborgen en garanties	€ 48.177.979
--------------------------------	---------------------

Verstrekte Waarborgen naar aard van de geldlening:

Categorie lening / geldnemer	Oorspronkelijk bedrag lening	Percentage borgstelling	Saldo per 31-12-2018	Saldo per 31-12-2019	Garantie	Aard / omschrijving
Stichting Educatief Centrum	459.149	100%	385.118	0	100%	Geldleningen
Woningstichting Veluwewonen	50.678.979	50%	48.078.979	48.078.979	50%	Geldleningen
HVO leningen	619.436	100%	99.000	99.000	100%	Geldleningen
Totaal	51.757.564		48.563.097	48.177.979		

In 2002 is door de raad het principebesluit genomen om als gemeente garant te staan voor hypothecaire leningen van personeelsleden. Onder welke condities de gemeente borg staat voor de aflossing- en renteverplichtingen is vastgelegd in de overeenkomst met de HVO (Hypotheekvormen voor Overheidspersoneel). De risico's zijn door middel van de voorwaarden ingeperkt. De restantschuld van de leningen per 31-12-2019 bedraagt € 99.000. Omdat de wet FIDO (Financiering Decentrale Overheden) is aangepast mogen gemeenten vanaf 1-1-2009 geen nieuwe borgstellingen meer aangaan. De restantschuld zal dus alleen nog maar kunnen afnemen.

De gemeente heeft geen bedrag meer uitstaan aan leningen verstrekt aan de woningstichtingen in Brummen en Eerbeek. Daarnaast staan wij garant voor een groot aantal leningen die de woningstichtingen zelf hebben afgesloten. Hierover loopt de gemeente Brummen een zeker risico. Begin 2002 is de achtervang-overeenkomst met het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) getekend. De gemeente vervult een zogenaamde "achtervangfunctie". Nieuwe leningen worden niet meer via de gemeente

Brummen afgesloten. Daarnaast staat de gemeente Brummen nog garant voor een lening afgesloten door het Waterbedrijf Vitens voor een bedrag groot € 107.023.

Uit hoofde van garantie- en waarborgstellingen zijn tot en met 2019 geen uitbetalingen verricht.

Onder de balanspost voorzieningen is een voorziening voor pensioenen wethouders opgenomen voor de personen die op 31-12-2009 nog niet de pensioengerechtigde leeftijd hadden bereikt. Voor de overige personen zijn de pensioenverplichtingen ondergebracht bij Loyalis.

Voor de pensioengerechtigden per 31-12-2009 wordt jaarlijks de last in de exploitatie verantwoord en is dus niet opgenomen onder de voorzieningen.

Navolgend is een overzicht opgenomen van meerjarige contracten waaruit verplichtingen op balansdatum voortvloeien (> € 100.000).

nr	Omschrijving	Startdatum contract	Einddatum contract	Totaal bedrag	Looptijd
1	Dienstverleningsovereenkomst Apeldoorn looptijd	1-1-2020	31-12-2021	€ 1.470.000	2 jaar + optie van 2 jaren
2	Leveringsovereenkomst electriciteit	1-1-2018	31-12-2022	€ 722.500	5 jaren
3	Leveringsovereenkomst gas	1-1-2018	31-12-2020	€ 214.500	3 jaren
4	Raamovereenkomst individuele voorzieningen voor jeugdigen en maatwerkvoorzieningen voor volwassenen in het kader van de Jeugdwet, Wmo lokaal en Maatschappelijke Opvang/ Beschermde Wonen GGZ	1-1-2019	31-12-2021	€ 20.700.000	3 jaar + optie van 3 keer met 2 jaar (is totaal 9 jaren)
5	3-tal raamovereenkomsten Wmo hulpmiddelen	1-1-2015	30-9-2020	€ 1.725.000	2 jaar + optie van 2 keer met 2 jaren
6	Raamovereenkomst dienstverlening Wmo huishoudelijke verzorging HV1 en HV2 in het kader van Europese Aanbesteding met 5 zorgaanbieders	1-3-2013	31-12-2020	€ 16.000.000	8 jaren

NB: raamovereenkomsten kenmerken zich door het feit dat alleen voor feitelijke verrichtingen wordt betaald en dat bovengenoemde bedragen hoger of lager kunnen uitvallen. Hierbij zijn de begrotingsbedragen 2016 als uitgangspunt genomen. Voor overeenkomst nummer 3 is het jaar 2018 als uitgangspunt genomen.

Gebeurtenissen na balansdatum

Het COVID-19 (corona) virus heeft geen financiële gevolgen voor de jaarrekening 2019, maar mogelijk wel voor onze begroting 2020 en mogelijk voor de jaren daarna. Hoe groot de financiële impact zal zijn is nu onmogelijk te bepalen. We monitoren onze risico's en die van onze partners voortdurend. Met betrekking tot de balansposities aangaande de langlopende leningen, grondexploitaties en kortlopende vorderingen zijn deze met de kennis per 31 december 2019 beoordeeld op een toereikende waardering, de corona-crisis kan mogelijk leiden tot onzekerheden aangaande de inbaarheid (vorderingen), dan wel terugverdien capaciteit (bij grondexploitaties) in 2020. Onze organisatie loopt geen risico voor de continuïteit. We bewaken onze liquiditeitspositie goed en nemen zo nodig maatregelen om onze taken gedurende deze crisis zo goed mogelijk te blijven uitvoeren.

Overzicht van baten en lasten

Totaal baten en lasten (bedragen x € 1.000,-)

Omschrijving	Begroting 2019 vóór wijziging			Begroting 2019 ná wijziging			Realisatie 2019			Verschillen realisatie - begroting ná wijziging		
	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo	lasten	baten	saldo
Programma's												
1 Bestuur en veiligheid	4.458	419	-4.039	4.702	399	-4.303	5.430	406	-5.023	-728	8	-720
2 Ruimtelijke ontwikkeling en beheer	8.957	5.260	-3.697	9.874	5.907	-3.967	10.626	6.205	-4.421	-753	299	-454
3 Sociaal domein	24.986	16.623	-8.362	25.808	17.189	-8.619	27.470	17.477	-9.994	-1.662	288	-1.374
Totaal programma's	38.400	22.302	-16.098	40.383	23.494	-16.889	43.527	24.089	-19.438	-3.143	594	-2.549
4 Bedrijfsvoering en Financiering	106	22.018	21.912	313	22.419	22.106	657	23.054	22.397	-344	635	291
4 waarvan: Overhead	6.822	48	-6.775	7.421	77	-7.345	7.217	73	-7.144	204	-4	201
Gerealiseerd saldo baten en lasten	45.329	44.367	-961	48.118	45.990	-2.128	51.401	47.216	-4.185	-3.283	1.226	-2.057
<u>Toevoegingen / onttrekkingen aan reserves</u>												
1 Bestuur en veiligheid	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2 Ruimtelijke ontwikkeling en beheer	175	579	404	175	1.047	872	535	1.364	829	-360	316	-44
3 Sociaal domein	1.140	1.818	678	1.140	2.064	924	1.140	2.064	924	0	0	0
4 Financiering	246	124	-121	196	528	332	193	519	325	3	-9	-6
Subtotaal mutaties reserves	1.561	2.522	961	1.511	3.639	2.128	1.869	3.946	2.078	-357	307	-50
Gerealiseerd resultaat	46.889	46.889	0	49.629	49.629	0	53.269	51.162	-2.107	-3.640	1.533	-2.107

Het jaar 2019 sluit af met een negatief resultaat van € 2.107.203. Dit is het resultaat na verrekening met de bestemmingsreserves. Hoe dit resultaat kan worden onderverdeeld in het resultaat voor bestemming en rekening houdend met bijzondere baten en lasten wordt in de presentatie op de volgende pagina zichtbaar gemaakt.

De analyse van de afwijkingen tussen de begroting na wijziging en de realisatie is te vinden in de programmaverantwoording onder de vier programma's.

De verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen Wmo is geen gemeentelijke verantwoordelijkheid en valt derhalve niet onder de reikwijdte van de rechtmatigheidscontrole door de accountant.

A. Saldo van de jaarrekening 2019, exclusief incidentele baten en lasten en voor bestemming		-€ 3.622 N	Alle bedragen x € 1.000
B. Buitengewone lasten (incidenteel)			
Integraal veiligheidsbeleid, regionale veiligheidsscan	€ 2		
Energiecoaches € 2.600 (raadsbesluit 19-9-2019)	€ 5		
Lokale duurzaamheidsinitiatieven € 60.000 (amendement 1 1 ^e burap 2019)	€ 26		
Incidentele projecten € 25.000 (cf begroting)	€ 25		
Duurzame energie, wet milieubeheer	€ 13		
Duurzame energie, energieloketten	€ 3		
RES Programmabureau, kennis-datamanagement	€ 10		
RES Programmabureau, procesbegeleider warmte	€ 14		
RES Communicatiemiddelen en participatie	€ 11		
RES Overige kosten	€ 5		
Bossen en landschap, Groene opg landschap real kst	€ 23		
Bossen en landschap, Groene opg landschap kst plan	€ 24		
Plattelandsontwikkeling, landschapscontract 2019-2023	€ 5		
Plattelandsontwikkeling, afrekening subsidie Landschapsnetwerk 2017/2018	€ 2		
Openbare verlichting, incidentele vervanging 6 masten Engelenburgerlaan	€ 2		
Openbaar groen kernen en dorpen, budget capaciteit begeleiding Werkfit en kosten bomen Primulastraat	€ 76		
Openbaar groen kernen en dorpen, kosten voedselbos Elzenbos	€ 8		
Klimaat, klimaatadaptatie	€ 2		
Ruimte voor Eerbeek, incidentele plankosten en onderzoekskosten MFC Eerbeek	€ 352		
Centrum Brummen, incidentele plankosten	€ 43		
Toerisme en recreatie, incidentele kosten:	€ 26		
- VSM en Beleef Apeldoorns kanaal			
- TIP Stationsgebouw Eerbeek, toiletgebouw en voetgangersbruggen			
Verkeersplannen, incidentele maatregel spoorovergang Meterlerkampweg	€ 2		
Verkeersregelinstallaties, bijdrage vernieuwing aan Provincie	€ 112		
Verkeers-straatnaamborden, vervanging verwijsborden	€ 9		
Actualisatieplannen, budget voor herziening plan archeologie en plan geluid Eerbeek Z	€ 0		
Gronden & landerijen, kosten recht van opstal, incid verkopen, onderz Meermuizen.	€ 8		
Jeugdzorg, Parktijkondersteuning huisartsen	€ 34		
Werk en inkomen, Implementatie De Voorzieningenwijzer	€ 50		
Oud archief, opzet en inrichting nieuw digitaal archief	€ 4		
Werfit, opstartkosten	€ 119		
Werfit, kosten management	€ 140		
Sportkompas, incidentele budgetsubsidie	€ 50		
Sportkompas, aanloopkosten	€ 30		
Lokaal sportakkoord	€ 14		
Soc Domein, alg voorzieningen, incidentele projecten	€ 46		
Promotiefolder	€ 8		
Aankoop elektrische auto	€ 8		
Totaal incidentele lasten		-€ 1.311 N	
B. Buitengewone baten (incidenteel)			
RES decentralisatie-uitkering Rijk	€ 40		
Landschapscontract subsidie Provincie	€ 37		
Bijdrage voorziening voedselbos	€ 85		
Centrum Eerbeek, afrekening subsidie bodem	€ 192		
Gronden en landerijen, incidentele verkopen	€ 147		
Bouwgrond, bijdrage Ligt op Groen/tussentijdse winstneming	€ 238		
Werk en Inkomen bijdrage derden Implementatie Voorzieningenwijzer	€ 11		
Totaal incidentele baten		€ 749 V	
Exploitatiesaldo, inclusief buitengewone baten en lasten en voor bestemming		-€ 4.185 N	
C. Werkelijke onttrekkingen aan reserves tgv. de exploitatie			
Bestemmingsreserve Jeugdvoorzieningen	€ 8		
Bestemmingsreserve GOA/VVE	€ 150		
Bestemmingsreserve Duurzaamheid/Ligt op Groen	€ 58		
Bestemmingsreserve Afvalstoffenheffing.	€ 346		
Bestemmingsreserve Toerisme en Recreatie	€ 355		
Bestemmingsreserve Sociaal Domein (3D)	€ 2.414		
Bestemmingsreserve Ruimte voor Eerbeek	€ 616		
Totaal onttrekkingen aan reserves		€ 3.946 V	
C. Werkelijke toevoegingen aan reserves tlv. de exploitatie			
Algemene vrije reserve voor begrotingssaldo			
Bestemmingsreserve Duurzaamheid/Ligt op Groen	€ 185		
Bestemmingsreserve Toerisme en Recreatie	€ 193		
Bestemmingsreserve Sociaal Domein (3D)	€ 1.140		
Bestemmingsreserve Ruimte voor Eerbeek	€ 350		
Totaal toevoegingen aan reserves		€ 1.869 N	
Gerealiseerd resultaat 2019		-€ 2.107 N	

Overzicht overschrijding werkelijke lasten ten opzichte van geraamde lasten per programma, conform artikel 28 BBV.

Onderstaand overzicht heeft als functie een overzicht te geven *per programma* van de achtergronden van overschrijdingen *van de lasten* ten opzichte van de raming. Dit met als gedachte dat elke euro die meer is uitgegeven dan waar autorisatie voor was in principe leidt tot begrotingsonrechtmatigheid. Deze onrechtmatigheid wordt opgeheven als aangetoond kan worden dat de overschrijdingen of tussentijds gemeld zijn of gecompenseerd worden door hogere baten, of dat de overschrijdingen passen binnen het beleid van de gemeenteraad.

Als basis geldt het totaaloverzicht van baten en lasten als onderdeel van de jaarrekening en dan het deel voor bestemming. Uit dit overzicht blijkt dat de programma's 1 t/m 4 de situatie kennen waarbij de *werkelijke lasten* de *geraamde lasten* overschrijden.

Programma 1

Hier is een overschrijding zichtbaar van afgerond € 728.000. Omdat de ureninzet binnen dit programma ruim € 228.000 hoger is dan geraamd, is de overschrijding op de kosten van derden te berekenen op € 500.000. Hier zijn de volgende oorzaken voor aan te geven,

- B&W, extra stortingen pensioenvoorziening vm bestuur	€ 64.000 N
- B&W, dotatie wachtgeld bestuurders	€ 207.000 N
- B&W, herberekening toekomstige verplichtingen	€ 237.000 N
- Overige mutaties	€ 8.000 V
- Totaal	€ 500.000 N

Tegenover de hogere lasten op de kosten van derden staat een hogere inkomst van € 8.000. Onder andere veroorzaakt door:

- Overige mutaties (< 25.000)	€ 8.000 V
- Totaal	€ 8.000 V

Programma 2

Hier is een overschrijding zichtbaar van afgerond € 1.113.000. Omdat de organisatiekosten inclusief inhuur € 191.000 hoger zijn dan geraamd, is de overschrijding op de kosten van derden te berekenen op € 922.000. Hier zijn de volgende oorzaken voor aan te geven,

- CO2-neutraliteit, lagere kosten	€ 118.000 V
- CO2-neutraliteit, project POP3	€ 31.000 N
- Regionale energiestrategie, projectkosten	€ 40.000 N
- Duurzaam landschap, lagere kosten	€ 36.000 V
- Duurzaam landschap, Project groene opgave	€ 48.000 N
- Landschapscontract, reservering niet bestede deel	€ 20.000 N
- Openb reiniging/straatvegen; aanschaf elektrische auto/bakken	€ 54.000 N
- Openb reiniging/straatvegen; hogere kosten straatvegen	€ 31.000 N
- Afvalverwijdering; hoger kosten verbranding/ verwerking PMD	€ 53.000 N
- Openb. Groen, stormschade	€ 71.000 N
- Openb. Groen, afvoer groenafval, inhuur SW medewerkers	€ 47.000 N
- Openb. Groen, lagere kosten renovaties en incid. projecten	€ 126.000 V
- Voedselbos, storting in voorziening	€ 85.000 N
- Lijkbezorging, inhuur SW medewerkers	€ 27.000 N
- Ruimte voor Eerbeek; lagere bijdrage voor organisatiekosten	€ 86.000 V
- Recreatie en toerisme; lagere bijdragen en subsidies	€ 39.000 V
- Ruimtelijke ordening, particuliere plannen	€ 64.000 N
- Gronden en landerijen, kosten tijdelijk bezit	€ 37.000 N
- Gronden en landerijen, afboeken grond vm. schoollocaties	€ 92.000 N
- Bouwgrond, bijstelling voorziening negatieve locaties	€ 556.000 N
- Overige mutaties (< 25.000)	€ 71.000 N
- Totaal	€ 922.000 N

Tegenover de hogere lasten op de kosten van derden staat een hogere inkomst van € 615.000. Onder andere veroorzaakt door:

- CO2 neutraliteit, subsidie project POP3	€	31.000 V
- CO2 neutraliteit, lagere bijdrage uit reserve Duurzaamheid	€	41.000 N
- Regionale energiestrategie, decentralisatie uitkering	€	40.000 V
- Duurzaam landschap, Project groene opgave subsidie Prov.	€	48.000 V
- Duurzaam landschap, geen opbrengst hout	€	40.000 N
- Landschapscontract, ontvangen subsidies	€	37.000 V
- Landschapscontract, reserveren subsidies	€	19.000 N
- Wegen, bijdrage apparaatskosten project Lombok	€	50.000 N
- Openb. reiniging/straatvegen; bijdr. elektrische auto/bakken	€	46.000 V
- Afvalverwijdering; lagere bijdrage Afvalfonds	€	38.000 N
- Afvalverwijdering, hogere bijdrage reserve Afvalstoffenheffing	€	89.000 V
- Voedselbos, bijdrage bouwgrondcomplex Elzenbos	€	85.000 V
- Ruimte voor Eerbeek; hogere bijdrage reserve ter dekking van negatieve bijstelling mastergrex Eerbeek	€	308.000 V
- Recreatie en toerisme; lagere bijdrage uit bestemmingsreserve	€	39.000 N
- Ruimtelijke ordening, bijdrage particuliere plannen	€	69.000 V
- Ruimtelijke ordening, bijdrage reserve Eerbeek voor inhuur	€	44.000 V
- Gronden en landerijen, niet gerealiseerde verkopen	€	76.000 N
- Gronden en landerijen, verkoop grond vm. schoollocaties	€	92.000 V
- Gronden en landerijen, incidentele verkopen	€	30.000 V
- Bouwgrond, winstneming en hogere doorbelasting aan grex	€	79.000 V
- Bouwvergunningen, lagere opbrengst	€	75.000 N
- Overige mutaties (< 25.000)	€	3.000 N
- Totaal	€	615.000 V

Programma 3

Hier is een overschrijding zichtbaar van afgerond € 1.662.000. Omdat de organisatiekosten inclusief inhuur € 146.000 hoger zijn dan geraamd, is de overschrijding op de kosten van derden te berekenen op € 1.516.000. Hier zijn de volgende oorzaken voor aan te geven,

- Werkfit, lagere kosten	€	92.000 V
- Algemene bijstand, hogere uitkeringslasten	€	160.000 N
- Bijzondere bijstand, hogere uitkeringslasten	€	170.000 N
- Jeugdzorg, hogere zorgkosten	€	323.000 N
- WMO, basismobiliteit collectief vervoer	€	68.000 V
- WMO maatwerkvoorzieningen, hogere kosten	€	266.000 N
- WMO Huishoudelijke hulp, hogere zorgkosten	€	156.000 N
- WMO Begeleiding, hogere zorgkosten	€	604.000 N
- De Bhoele, hogere exploitatiekosten	€	53.000 N
- Oud archief, mindere incidentele kosten	€	37.000 V
- Leerlingenvervoer, lagere kosten	€	68.000 V
- Onderwijsachterstandenbeleid, hogere kosten	€	145.000 N
- Overige mutaties (< € 25.000)	€	96.000 V
- Totaal	€	1.516.000 N

Naast de hogere lasten op de kosten van derden zijn ook de inkomsten hoger ter grootte van € 288.000.

Dit wordt veroorzaakt door:

- Werkfit, lagere opbrengst detacheringen	€	30.000 N
- Inkomensvoorzieningen, rijksvergoeding Bbz	€	47.000 V
- WMO HH en Begeleiding, lagere eigen bijdragen	€	105.000 N
- Sportaccommodaties, Spuk-uitkering	€	171.000 V
- Onderwijsachterstandenbeleid, hogere baten	€	159.000 V
- Overige mutaties (< € 25.000)	€	46.000 V
- Totaal	€	288.000 V

Programma 4

Hier is een overschrijding zichtbaar van afgerond € 137.000. Omdat de kosten van de ambtelijke ureninzet € 278.000 hoger zijn dan geraamd, is er geen overschrijding op de kosten van derden.

Onderdeel Overhead

Op het onderdeel Overhead is een onderschrijving zichtbaar van afgerond € 204.000. Omdat de kosten van de ambtelijke ureninzet € 281.000 hoger zijn dan geraamd, is de onderschrijving op de kosten van derden te berekenen op € 485.000.

WNT-verantwoording 2019 Gemeente Brummen

Op 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens (WNT) in werking getreden. De WNT is van toepassing op de gemeente Brummen. Het voor gemeenten toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2019 €194.000 (is algemeen bezoldigingsmaximum).

bedragen x € 1	M. Klos	B.E. Ulfman	A.R.M. Nengerman	A.P. Leenstra
Functiegegevens	Gemeente-Secretaris	Griffier	Griffier	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2019	1-1 t/m 31-12	N.v.t.	1-1 t/m 31-12	N.v.t.
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	N.v.t.	0,8	N.v.t.
Dienstbetrekking	Ja	nee	ja	Nee
Bezoldiging				
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	92.796	0	51.048	0
Beloningen betaalbaar op termijn	15.959	0	8.199	0
<i>Subtotaal</i>	<i>108.755</i>	<i>0</i>	<i>59.247</i>	<i>0</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	194.000	N.v.t.	155.200	0
-/- Onverschuldigd betaald bedrag en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	108.755	0	59.247	0
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2018				
Aanvang en einde functievervulling in 2018	1-1 t/m 31-12	1-1 t/m 30-4	1-11 t/m 31-12	1-1 t/m 31-1
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	0,8	0,8	0,8
Dienstbetrekking	Ja	ja	ja	Ja
Bezoldiging				
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	91.430	25.470.	8.504	7.741
Beloningen betaalbaar op termijn	14.778	3.215	1.262	825
<i>Subtotaal</i>	<i>106.208</i>	<i>28.685</i>	<i>9.766</i>	<i>8.566</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	189.000	49.710	24.855	12.842
Bezoldiging 2018	106.208	28.685	9.766	8.566

Voor gemeenten geeft de wet specifiek aan dat de gemeentesecretaris en griffier als topfunctionaris worden aangemerkt. Ook de gewezen functionaris dient hier te worden opgenomen. Deze functionarissen worden uitbetaald conform de salarisschaal voor hun vastgestelde functie.

Voor het overige zijn er geen topfunctionarissen, gewezen topfunctionarissen, toezichthouders of overige functionarissen aanwezig die hier gemeld moeten worden.

bedragen x € 1	H. Veraart	
	griffier	
2019	2018	
Kalenderjaar	2019	2018
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang – einde)	N.v.t.	28-05 t/m 22-11
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	N.v.t.	7
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	N.v.t.	€ 182
Maxima op basis van de normbedragen per maand	N.v.t.	25.300
Individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	170.900	
Bezoldiging		
Werkelijk uurtarief lager dan het (gemiddeld) maximum uurtarief?	Ja	
Bezoldiging in de betreffende periode	€ 0	€ 64.440
Bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	0	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	
Bezoldiging	€ 0	
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2019 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

4a. Bijlagen behorende bij de Jaarrekening

De gemeenten zijn vrij in de manier waarop de lasten en baten aan programma's toegedeeld worden. In Brummen doen we dit via de aanduiding "werkgebieden". Voor de onderlinge vergelijkbaarheid met andere gemeenten wordt in deze bijlage een overzicht van lasten en baten op landelijke taakvelden weergegeven.

	Bedragen x € 1.000			Begroting na wijziging			Resultaat			Verschil		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
0 - Bestuur en Ondersteuning												
0.1 Bestuur	1.626	120	-1.506				2.164	99	-2.065	-538	-21	-559
0.10 Mutaties reserves	1.511	3.639	2.128				1.869	3.946	2.078	-357	307	-50
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	-	-	-	-2.107	-	2.107	-2.107	-	2.107	2.107	-	2.107
0.2 Burgerzaken	933	268	-665				1.102	296	-806	-168	27	-141
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	118	198	80				293	250	-43	-175	52	-123
0.4 Overhead	7.421	77	-7.345				7.217	73	-7.144	204	-4	201
0.5 Treasury	31	152	122				43	263	219	-12	110	98
0.61 OZB woningen	213	2.410	2.197				249	2.421	2.172	-36	12	-24
0.62 OZB niet woningen	65	1.250	1.185				43	1.245	1.202	22	-5	17
0.63 Parkeerbelasting	-	-	-				-	-	-	-	-	-
0.64 Belastingen, overig	-	-	-				-	-	-	-	-	-
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	-	29.048	29.048				-	29.486	29.486	-	438	438
0.8 Overige baten en lasten	28	52	24				344	141	-203	-316	89	-226
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	-	-	-				-	-	-	-	-	-
1 - Veiligheid												
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	1.237	-	-1.237				1.234	-	-1.234	3	-	3
1.2 Openbare orde en veiligheid	417	14	-403				430	14	-415	-12	0	-12
2 - Verkeer, vervoer en waterstaat												
2.1 Verkeer en vervoer	2.133	128	-2.004				2.151	121	-2.030	-18	-7	-25
2.2 Parkeren	-	-	-				-	-	-	-	-	-
2.3 Recreative havens	-	-	-				-	-	-	-	-	-
2.4 Economische havens en waterwegen	-	-	-				-	-	-	-	-	-
2.5 Openbaar vervoer	1	-	-1				0	-	-0	1	-	1
3 - Economie												
3.1 Economische ontwikkeling	45	-	-45				55	-	-55	-10	-	-10
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-	-	-				-	-	-	-	-	-
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	43	44	1				51	43	-8	-8	-1	-9
3.4 Economische promotie	229	756	527				228	786	557	1	29	30
4 - Onderwijs												
4.1 Openbaar basisonderwijs	-	-	-				-	-	-	-	-	-
4.2 Onderwijshuisvesting	587	-	-587				608	-	-608	-21	-	-21
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.060	312	-749				1.155	471	-684	-94	159	65

	Bedragen x € 1.000			Begroting na wijziging			Resultaat			Verschil		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
5 - Sport, cultuur en recreatie												
5.1 Sportbeleid en activering		260	-260				264		-264	-4		-4
5.2 Sportaccommodaties	1.120	344	-775				1.196	540	-656	-76	196	119
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	80	-	-80				85	-	-85	-5	-	-5
5.4 Musea	133	-	-133				63	-	-63	70	-	70
5.5 Cultureel erfgoed	35	-	-35				44	0	-44	-8	0	-8
5.6 Media	399	-	-399				397	-	-397	2	-	2
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	1.729	40	-1.688				1.842	182	-1.660	-114	142	28
6 - Sociaal Domein												
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	1.802	169	-1.633				1.667	162	-1.505	135	-6	128
6.2 Wijkteams	1.055	-	-1.055				1.144	-	-1.144	-88	-	-88
6.3 Inkomensregelingen	5.566	4.314	-1.253				5.840	4.397	-1.443	-273	83	-190
6.4 Begeleide participatie	2.885	363	-2.522				2.679	334	-2.345	206	-30	177
6.5 Arbeidsparticipatie	923	136	-787				1.108	136	-971	-185	-	-185
6.6 Maatwerkvoorzieningen (VMO)	447	3	-444				714	8	-707	-268	4	-263
6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	4.423	300	-4.123				5.257	195	-5.062	-835	-105	-939
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	4.311	-	-4.311				4.761	-	-4.761	-450	-	-450
6.81 Geescaleerde zorg 18+	-325	-	325				-349	-	349	24	-	24
6.82 Geescaleerde zorg 18-	354	-	-354				150	-	-150	204	-	204
7 - Volksgezondheid en milieu												
7.1 Volksgezondheid	745	-	-745				745	-	-745	0	-	0
7.2 Riolering	1.632	2.762	1.131				1.648	2.770	1.122	-16	8	-8
7.3 Afval	1.385	1.619	233				1.438	1.578	139	-53	-41	-94
7.4 Milieubeheer	676	5	-671				661	31	-630	15	25	41
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	154	93	-61				194	86	-108	-40	-7	-47
8 - Volksgezondheid, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing												
8.1 Ruimtelijke Ordening	1.537	192	-1.345				1.208	266	-942	328	74	402
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijven terreinen)	140	247	107				713	326	-387	-573	79	-494
8.3 Wonen en bouwen	462	571	109				565	496	-69	-102	-75	-178
TOTAAL GENERAAL	49.629	49.629	-	51.162	49.629	0	51.162	51.162	-1.533	-1.533	1.533	-0

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2019 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking siss - d.d. 27 januari 2020									
OCW	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB) Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoet aan de wettelijke kwaliteitsisen (conform artikel 166, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en voegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO)				
			Aard controle R Indicatornummer: D8 / 01	Aard controle R Indicatornummer: D8 / 02	Aard controle R Indicatornummer: D8 / 03				
			€ 115.330	€ 29.434	€ 14.412				
		Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen emaat de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen emaat de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid				
		Aard controle n.v.t. Indicatornummer: D8 / 04	Aard controle R Indicatornummer: D8 / 05	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: D8 / 06	Aard controle R Indicatornummer: D8 / 07				
		1							
		2							
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet, gemeente deel 2019 Alle gemeenten verantwoord hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) algemene bijstand	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAW	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAZ	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)	
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
			I.1 Participatiewet (PW)	I.1 Participatiewet (PW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	
		Aard controle R Indicatornummer: G2 / 01	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 02	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 03	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 04	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 05	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 06	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 07	
		€ 3.800.381	€ 136.321	€ 326.467	€ 4.127	€ 27.339	€ 0		
		Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk)			
		Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente			
		I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)	I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)	I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	I.7 Participatiewet (PW)	I.7 Participatiewet (PW)			
		Aard controle R Indicatornummer: G2 / 07	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 08	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 09	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 10	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 11	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G2 / 12		
		€ 13.519	€ 8.867	€ 0	€ 234.993	€ 0	Ja	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee	
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeente deel 2019 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004	Besteding (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob)	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob)	Baten (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob)	Besteding (jaar T) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob)	Besteding (jaar T) Bob	
			Aard controle R Indicatornummer: G3 / 01	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 02	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 03	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 04	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 05	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 06	
			€ 18.690	€ 95.626	€ 9.252	€ 33.259	€ 8.859	€ 0	
		Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee					
		Aard controle R Indicatornummer: G3 / 07	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 08	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: G3 / 09					
		€ 0	€ 0	Ja					
VWS	H4	Specifieke uitkering Sport Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Projectnaam / nummer	Totale aanvraag per project (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen (automatisch berekend)	Verrekening (jaar T) Onroerende zaken (sportaccommodaties) per project ten laste van Rijksmiddelen	Verrekening (jaar T) Roerende zaken sportbeoefening en sportstimulering per project ten laste van Rijksmiddelen	Verrekening (jaar T) overige kosten per project ten laste van Rijksmiddelen	
			Aard controle R Indicatornummer: H4 / 01	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: H4 / 02	Aard controle R Indicatornummer: H4 / 03	Aard controle R Indicatornummer: H4 / 04	Aard controle R Indicatornummer: H4 / 05	Aard controle R Indicatornummer: H4 / 06	
			€ 218.839	SPUK-Sport18-632739	€ 171.136	€ 81.975	€ 87.919	€ 1.242	
		Kopie projectnaam / nummer	Totale besteding (Jaar T) per project ten laste van Rijksmiddelen (automatische berekening)	Percentage besteed (Jaar T) per project ten opzichte van aanvraag ten laste van Rijksmiddelen (automatische berekening)	Toelichting	Overig (Jaar T) ten opzichte van ontvangen Rijksbijdrage - automatisch ingevuld			
		Aard controle n.v.t. Indicatornummer: H4 / 07	Aard controle R Indicatornummer: H4 / 08	Aard controle R Indicatornummer: H4 / 09	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: H4 / 10	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: H4 / 11			
		1	SPUK-Sport18-632739	171136	78,20%	€ 47.703			
		2							
		3							
		4							

4b. Bijlagen overig

Het saldo van de Jaarrekening wordt mede beïnvloed door incidentele (exploitatie)budgetten die dit jaar niet zijn besteed. Via de 1^e Bestuursrapportage 2020 zal worden beoordeeld of en voor welke bedragen deze onderwerpen in 2020 nog tot besteding zullen leiden.

Nr.	Product	Activiteit	Lasten	Baten
1	623.0	Actualisatieplan, geluid Eerbeek	€ 8.000	
2	604.0	Archiefzaken, Digitalisering dossiers	€ 37.000	
3	663.0	Opstellen / uitvoeren Lokaal sportakkoord	€ 1.400	
4	631.1	In stand houden participatiebudget binnen minimabeleid	€ 17.750	
5	610.0	Ruimtelijke Ordening, Omgevingswet	€ 20.000	
6	651.0	Integraal Veiligheidsbeleid	€ 1.900	
7	693.1	Automatisering, Kleine Investerings, vervanging uitleen-laptops	€ 6.000	
8	670.0	Park 't Goor, renovatiekosten / inzet reserve	€ 15.000	€ 15.000
9	623.0	Maatregelen hogere waarde woningen Eerbeek-Zuid	€ 66.150	
10	623.0	Verkenning Natuurinclusief / inzet reserve	€ 10.000	€ 10.000
11	622.2	Bossen, budget bosdunning	€ 6.000	
12	615.1	Goede fietsverbinding t.b.v. onderwijs en sport	€ 10.000	
13	615.1	Wegen, verlagen bermen	€ 21.000	
14	615.1	Openbare ruimte, vergoeding apparaatskosten		€ 50.000
15	616.3	Budget vervangen verwijsborden	€ 11.500	
16	668.9	Praktijkondersteuner huisartsen (POH-Jeugd)	€ 16.000	
17	610.8	Gronden en landerijen verkoop parkeerplaats		€ 75.000
		Totaal	€ 247.700	€ 150.000

Het saldo van € 97.700 komt ten gunste van jaar 2019 en ten laste van 2020.

Sinds het begrotingsjaar 2012 wordt in deze bijlage het subsidieplafond beschreven. Conform artikel 5, lid 1 van de Algemene Subsidieverordening Gemeente Brummen (vastgesteld op 15 december 2016, RB16.0069) worden de subsidieplafonds vastgesteld bij de vaststelling van de programmabegroting van de Gemeente Brummen. In navolgend overzicht staat hoe het jaar 2019 zich daadwerkelijk verhoudt ten opzichte van de raming en met een recapitulatie van de totaalbedragen naar de programma's van de begroting.

Onder punt 7 staat de totaalsubsidie voor Recreatie & Toerisme. Er is minder subsidie verstrekt omdat er minder evenementen zijn aangevraagd. Het subsidieverzoek voor enkele evenementen is afgewezen en een evenement is niet doorgedaan.

Onder punt 11 staat het onderdeel geheugensteunpunt. De voorlopige budgetsubsidie bedraagt € 38.500. De definitieve subsidie vaststelling zal lager zijn dan € 38.500. Er valt een uit te voeren taak, dementievriendelijke gemeente, weg. Het plafond wordt niet overschreden, het voordeel valt in 2020.

De subsidie aan Sportkompas (punt 15) is met € 13.600 overschreden. De werkgeversbijdrage was niet begroot.

Beleidssterrein	Begroting NW	Werkelijk	Prog.
1. Veiligheidsbeleid			
Stg. Halt Nederland	€ 6.750	€ 6.750	1
Plafond Veiligheidsbeleid	€ 6.750	€ 6.750	
2. Ruimtelijk economisch beleid			
Niet van toepassing	€ 0	€ 0	
Plafond Ruimtelijk economisch beleid	€ 0	€ 0	
3. Technologie			
Niet van toepassing	€ 0	€ 0	
Plafond Technologie	€ 0	€ 0	
4. Midden- en kleinbedrijf			
Niet van toepassing	€ 0	€ 0	
Plafond Midden- en kleinbedrijf	€ 0	€ 0	
6. Natuur- en landschapsbeleid			
Landschapscontract	€ 0	€ 0	2
Plafond Natuur- en landschapsbeleid	€ 0	€ 0	
7. (Openlucht)recreatie en toerisme			
Toerisme Veluwe, Lokaal gastheerschap en Evenementen subsidie	€ 148.400	€ 114.857	2
Plafond (Openlucht)recreatie en toerisme	€ 148.400	€ 114.857	
8. Cultuurhistorie			
Open monumentendag	€ 0	€ 0	2
Plafond Cultuurhistorie	€ 0	€ 0	
11. Maatschappelijk beleid			
Maatschappelijke adviesraad	€ 11.794	€ 11.794	3
Veilig Thuis (Noord Oost Gelderland)	€ 88.271	€ 88.269	3
De Mollenhof	€ 46.937	€ 46.937	3
Geheugensteunpunt	€ 37.500	€ 38.500	3
Plafond Wmo-beleid	€ 184.502	€ 185.500	

Beleidssterrein	Begroting NW	Werkelijk	Prog.
12. Sociale cohesie			
Buurtbus	€ 791	€ 791	2
Stg. Vrijwillige Hulpdienst Handsaam	€ 2.604	€ 2.604	3
Wijk- en dorpsraden	€ 26.333	€ 25.819	3
Projecten sociale veiligheid	€ 0	€ 0	3
Stimenz (algemene taken en Discriminatie)	€ 4.796	€ 4.777	3
Budget voor incidentele aanvragen	€ 0	€ 0	3
Plafond Sociale cohesie	€ 34.524	€ 33.991	
13. Lokaal onderwijsbeleid			
Voorleesexpress (vanaf 2019)	€ 17.000	€ 17.000	3
Kinderopvang/peuterwerk	€ 55.000	€ 53.551	3
Plafond Lokaal onderwijsbeleid	€ 72.000	€ 70.551	
15. Sport- en cultuurbeleid			
Sportkompas	€ 379.181	€ 345.781	3
Sportkompas, incidentele budgetsubsidie	€ 50.000	€ 50.000	3
Sportkompas, oprichtingskosten (2018/2019)	€ 13.000	€ 13.000	3
Sportkompas, buurtsportcoach/combinatiefunctionaris sport	€ 105.000	€ 152.200	3
Sportkompas, JOGG regisseur	€ 12.800	€ 12.800	3
SWB, combinatiefunctionaris cultuur	€ 40.000	€ 40.000	3
Sportkompas, budget JOGG (2018/2019)	€ 17.200	€ 17.000	3
Schoolsportdagen	€ 1.000	€ 900	3
Stg. Bibliotheek gemeenten Brummen en Voorst	€ 380.167	€ 380.167	3
Kosten Lokale omroep	€ 11.827	€ 11.827	3
Culturele Stichting gemeente Brummen	€ 23.875	€ 23.270	3
Muziekverenigingen	€ 14.250	€ 14.231	3
Plafond Sport- en cultuurbeleid	€ 1.048.300	€ 1.061.176	
16. Gezondheidsbevordering			
Preventie middelengebruik (drugs, alcoholmatiging en overig)	€ 17.550	€ 15.788	3
Stag brummen, AED	€ 14.000	€ 13.805	3
GGD Noord en Oost Gelderland, algemene gezondheidszorg	€ 154.394	€ 154.394	3
GGD Noord en Oost Gelderland, jeugdgezondheidszorg	€ 157.787	€ 157.787	3
Stg. Slachtofferhulp Nederland Regio Oost	€ 5.694	€ 5.529	3
Plafond Gezondheidsbevordering	€ 349.425	€ 347.303	
Totaal generaal plafonds	€ 1.843.901	€ 1.820.128	
Totaal generaal per programma			
Programma 1	€ 6.750	€ 6.750	
Programma 2	€ 149.191	€ 115.648	
Programma 3	€ 1.687.960	€ 1.697.730	
Programma 4	€ 0	€ 0	
Totaal generaal alle programma	€ 1.843.901	€ 1.820.128	

In deze bijlage wordt inzichtelijk gemaakt hoe de toevoeging aan en onttrekking uit bestemmingsreserves per programma is verdeeld.

Omschrijving	Programma				Totaal
	Toevoegingen	1	2	3	
GOA/VVE					€ 0
Duurzaamheid/Ligt op groen			€ 184.964		€ 184.964
Bovenwijkse voorzieningen					€ 0
Toerisme en Recreatie				€ 193.271	€ 193.271
Afvalstoffenheffing					€ 0
Voorzieningen voor de Jeugd					€ 0
Sociaal Domein			€ 1.140.192		€ 1.140.192
Ruimte voor Eerbeek		€ 350.116			€ 350.116
Totaal toevoegingen	€ 0	€ 535.080	€ 1.140.192	€ 193.271	€ 1.868.543

Omschrijving	Programma				Totaal
	Onttrekkingen	1	2	3	
GOA/VVE				€ 150.000	€ 150.000
Duurzaamheid/Ligt op groen			€ 57.772		€ 57.772
Bovenwijkse voorzieningen					€ 0
Toerisme en Recreatie		€ 347.553			€ 347.553
Afvalstoffenheffing		€ 345.594			€ 345.594
Voorzieningen voor de Jeugd			€ 8.000		€ 8.000
Sociaal Domein			€ 1.906.044	€ 507.724	€ 2.413.768
Ruimte voor Eerbeek		€ 612.824		€ 3.000	€ 615.824
Totaal onttrekkingen	€ 0	€ 1.363.743	€ 2.064.044	€ 518.647	€ 3.946.434

Aan de gemeenteraad van de
Gemeente Brummen

Baker Tilly (Netherlands) N.V.
Burgemeester Roelenweg 14-18
Postbus 508
8000 AM Zwolle

T: +31 (0)38 425 86 00

zwolle@bakertilly.nl
www.bakertilly.nl

KvK: 24425560

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

A. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2019

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2019 van de gemeente Brummen te Brummen gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2019 als van de activa en passiva van de gemeente Brummen op 31 december 2019 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV);
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2019 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder gemeentelijke verordeningen, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader, dat op 17 oktober 2019 is vastgesteld door de raad.

De jaarrekening bestaat uit:

1. Het overzicht van baten en lasten over 2019;
2. De balans per 31 december 2019;
3. De toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen;
4. De SiSa-bijlage met de verantwoordingsinformatie over specifieke uitkeringen; en
5. De bijlage met het overzicht van de gerealiseerde baten en lasten per taakveld.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), het controleprotocol dat is vastgesteld door de raad op 17 oktober 2019 en het Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2019 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de gemeente Brummen zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2019 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 532.690. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado.

Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in het Controleprotocol WNT 2019. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

Wij zijn met de raad overeengekomen dat wij aan de raad tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven de € 100.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve, SiSa- of WNT-redenen relevant zijn.

B. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvatten de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- Het jaarverslag, waaronder de programmaverantwoording en de paragrafen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie waaronder het jaarverslag in overeenstemming met het BBV.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het college van burgemeester en wethouders en de raad voor de jaarrekening

Het college van burgemeester en wethouders is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het BBV. Het college van burgemeester en wethouders is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving, waaronder gemeentelijke verordeningen, opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in het normenkader, dat op 17 oktober 2019 is vastgesteld door de raad.

In dit kader is het college van burgemeester en wethouders tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het college van burgemeester en wethouders noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het college van burgemeester en wethouders afwegen of de financiële positie voldoende is om de gemeente in staat te stellen de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen. Het college van burgemeester en wethouders moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

De raad is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeente.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Bado, het controleprotocol dat is vastgesteld door de raad op 17 oktober 2019, het Controleprotocol WNT 2019, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's
  - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
  - dat baten en lasten alsmede de balansmutaties als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen,het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;

- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeente;
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het college van burgemeester en wethouders en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- Het vaststellen dat de door het college van burgemeester en wethouders gehanteerde afweging dat de gemeente in staat is de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de gemeente haar financiële risico's kan opvangen. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de gemeente de financiële risico's niet kan opvangen;
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de controle van de jaarrekening van de gemeente, rekening houdend met de invloed daarop van de aard en de significantie van de activiteiten van uitvoeringsorganisaties ten behoeve van de gemeente. Op basis hiervan hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden ten aanzien van deze uitvoeringsorganisaties.

Wij communiceren met de raad onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Zwolle, 18 juni 2020

Baker Tilly (Netherlands) N.V.

Was getekend
drs. E.H.J.D. Damman RA

Gemeente Brummen

Postbus 5, 6970 AA Brummen, tel. (0575) 56 82 33, fax (0575) 56 82 88

www.brummen.nl, e-mail: gemeente@brummen.nl